

รายงานการพิจารณาคำศึกษา
เรื่อง การศึกษาปรับปรุง แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคง
ของ
คณะกรรมการการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย
ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมการการความมั่นคงแห่งรัฐ
กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๒๗

เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานผลการศึกษาคณะกรรมาธิการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ สภาผู้แทนราษฎร

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การศึกษาปรับปรุง แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคง”
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๙) ในการกระทำกิจการการสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐ การค้าชายแดน การค้าผ่านแดนจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า ช่องทางธรรมชาติ และช่องทางตามกฎหมายศุลกากร การเดินทางข้ามแดนการจัดการและการดูแลแรงงานข้ามแดน การส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการพัฒนาชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศโดยเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับดินแดนและความมั่นคงของประชาชน นั้น ซึ่งคณะกรรมาธิการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีนฤนาถ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายธีระ ไตรสรณกุล	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายขจิตร์ ชัยนิคม	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๗. นายเชิดพงศ์ ราชปองพันธ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๘. นายนพดล แก้วสุพัฒน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๙. นายอนุมติ ชูสารอ	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายอับดุลบาซิม อาบู	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายพีรเดช คำสมุทร	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๒. นายสาคร เกี่ยวข้อง	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๓. นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายอัญญพล โพธิ์พิพิธ	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

อนึ่ง ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยประชุมประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์ เป็นกรรมการ ความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ แทนตำแหน่งที่ว่างลง เนื่องจาก พลโท พงศกร รอดชมพู่ ประธานคณะกรรมการฯ ได้สิ้นสุดสมาชิกภาพความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๖๓ และในคราวประชุมคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๒๓ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้มีมติให้ นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์ ดำรงตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่อง การศึกษาปรับปรุง แก้ไข กฎหมาย ด้านความมั่นคง เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มนูญ สิวาภิรมย์รัตน์

(นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์)

ประธานคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย
ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

สำนักกรรมการ ๒

กลุ่มงานคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย

ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๓๖๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ secuser18@gmail.com

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวกัลยรัชต์ ชาวสำอางค์)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

นายคณิต คำนวนผล/ร่าง

นางสาวอนทัย เตชะสุภากร/พิมพ์

นางสาวสุภาพร อาจเดช/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ นางสาวณัฐกานต์ เวชพันธ์

ครั้งที่ ๒ นายคณิต คำนวนผล

ครั้งที่ ๓ นางสาวสุภาพร อาจเดช

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
รายนามคณะกรรมการการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ	ค
บทสรุปผู้บริหาร	จ
รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การศึกษาปรับปรุง แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคง	๑
๑. การดำเนินงาน	๒
๑.๑ รายชื่อคณะอนุกรรมการ	๒
๑.๒ รายชื่อที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ	๒
๒. วิธีพิจารณาศึกษา	๓
๒.๑ การประชุมเพื่อพิจารณาศึกษา	๓
๒.๒ หน่วยงานที่เข้าร่วมประชุม	๓
๒.๓ การจัดสัมมนาของคณะกรรมการ	๔
๓. ผลการพิจารณาศึกษา	๕
๓.๑ สรุปข้อมูล ข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ	๕
๓.๒ สรุปข้อมูลและข้อคิดเห็นที่ได้จากการสัมมนา	๙
๑) สรุปผลการอภิปรายจากผู้ทรงคุณวุฒิ	๙
๒) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นจากแบ่งกลุ่มย่อย	๑๒
๓.๓ ข้อเสนอในการปรับปรุง พัฒนา แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	๑๔
๓.๔ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง พัฒนา แก้ไขรวมทั้งแนวทางในการบังคับใช้กฎหมาย	๒๐
ด้านความมั่นคงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในภาพรวม	
๔. ข้อเสนอของคณะกรรมการ	๒๓
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๒๔
๑. ประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ความผิด ลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรมาตรา ๑๐๗-๑๓๕	๒๕
๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป มาตรา ๒-๘	๓๑
๓. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๒ หมวด ๒ อำนาจสืบสวนและสอบสวน มาตรา ๑๗	๓๖
๔. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๓ หมวด ๑ การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา มาตรา ๒๘	๓๗
๕. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๔ หมายถึงเรียกและหมายอาญา หมวด ๒ หมายอาญา ส่วนที่ ๒ หมายจับ มาตรา ๖๖	๓๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๖. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๕ จับ ชั่ง จำคุก คั้น ปล่อยชั่วคราว หมวด ๓ ปล่อยชั่วคราว มาตรา ๑๐๖-๑๑๙	๔๒
๗. คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙-๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวนและมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา	๔๙
๘. พระราชบัญญัติการประชุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘	๕๒
๙. พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๕๕๗	๖๒
๑๐. พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙	๗๒
๑๑. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๕๙	๘๐
ภาคผนวก ข ประกาศตั้งคณะอนุกรรมการ	๘๘
ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรม	๙๐

รายนามคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย
ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
สภาผู้แทนราษฎร

นายมนูญ ลีวาณิชรัตน์
ประธานคณะกรรมการ

นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

นายประสิทธิ์ มะหะหมัด
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง

พลตำรวจตรี สุพิศาล ภัคตินฤนาถ
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม

นายธีระ ไตรสรณกุล
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สี่

นายชจิตร ชัยนิคม
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายเชิดพงศ์ ราชปองขันธุ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายอับดุลบาซิม อาบู
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายอนุมัติ ชูसारอ
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายนพดล แก้วสุพัฒน์
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายฉลอง เทิดวีระพงศ์
เลขาธิการคณะกรรมาธิการ

นายพีรเดช คำสมุทร
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นายอัญฐพล โพธิพิพิธ
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นายสาคร เกี้ยวช่อง
โฆษกคณะกรรมาธิการ

บทสรุปผู้บริหาร

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมการธิการสามัญประจำสภาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ ในการกระทำการกิจการ การสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐ การค้าชายแดน การค้าผ่านแดน จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า ช่องทางธรรมชาติ และช่องทางตามกฎหมายศุลกากร การเดินทางข้ามแดนการจัดการและการดูแลแรงงานข้ามแดน การส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการพัฒนาชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศโดยเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับดินแดนและความมั่นคงของประชาชน นั้น

ภายใต้หน้าที่และอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากสภาผู้แทนราษฎร ในคราวการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๑๗ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการได้กำหนดให้มีการพิจารณาศึกษาเรื่องการปรับปรุง แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคง และได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ด้านความมั่นคง เพื่อพิจารณาศึกษา ปรับปรุง พัฒนา แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณาศึกษาเป็นไปด้วยความรอบคอบ ได้รับข้อมูล ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวครบถ้วนรอบด้าน จึงได้มีการกำหนดแนวทางการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวโดยการศึกษากฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ๑. ประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ความผิด ลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร มาตรา ๑๐๗-๑๓๕ ๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป มาตรา ๒-๘ ลักษณะ ๒ หมวด ๒ อำนาจสืบสวนและสอบสวน มาตรา ๑๗ ลักษณะ ๓ หมวด ๑ การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา มาตรา ๒๘ ลักษณะ ๔ หมายถึง และหมายอาญา หมวด ๒ หมายอาญา ส่วนที่ ๒ หมายจับ มาตรา ๖๖ และ ลักษณะ ๕ จับ ชั่ง จำคุก ปลดปล่อยชั่วคราว หมวด ๓ ปลดปล่อยชั่วคราว มาตรา ๑๐๖-๑๑๙ ๓. คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวนและมาตรการควบคุม ตรวจสอด เฝ้าระวัง การสอบสวนคดีอาญา ๔. พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ๕. พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ๖. พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ๗. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอลดปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๕๙ (รายละเอียดกฎหมายตามภาคผนวก ก) และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๑๖ ควบคู่ไปกับการประชุมเพื่อรับทราบข้อมูล ข้อเท็จจริงจากหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม รวมทั้งมีการจัดสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งสามารถสรุปรายงานผลการพิจารณาศึกษาได้ ดังนี้

๑. สภาพปัญหาที่พบเกี่ยวกับกฎหมายด้านความมั่นคง สรุปรุได้เป็น ๒ ประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑.๑ ปัญหาด้านเนื้อหาสาระและถ้อยคำของกฎหมาย พบว่า คำนิยามต่าง ๆ ในกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ยังขาดความชัดเจนไม่ครอบคลุม ไม่ทันต่อสภาพการที่เปลี่ยนแปลงไป และบางครั้งมีความขัดแย้งกันในทางปฏิบัติ รวมทั้งไม่เอื้อต่อการนำไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทำให้การบังคับใช้จะต้องอาศัยการตีความซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับผู้ที่ตีความ เช่น มาตรา ๑๑๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา พบว่า มีการบัญญัติถ้อยคำไว้วางมากเกินไป จนทำให้เจ้าหน้าที่สามารถตีความกฎหมาย ไปในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดผลร้ายหรือผลกระทบแก่ประชาชน หรืออาจมีการตีความในลักษณะที่เป็นการกลั่นแกล้งหรือสร้างความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนได้

๑.๒ ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย พบว่า ส่วนหนึ่งของปัญหาสืบเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนของคำนิยามต่าง ๆ ในกฎหมายความมั่นคง และส่วนหนึ่งมาจากความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทำให้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเนื้อหาและสาระรวมทั้งเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทำให้กระบวนการต่าง ๆ ในการบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง ส่งผลต่อกระบวนการในการดำเนินคดี ตั้งแต่ขั้นของการแจ้งข้อกล่าวหา การสอบสวน การขอหมายศาล การออกหมายจับ การดำเนินคดีในชั้นต่าง ๆ ทำให้บางครั้งถูกมองว่า เป็นการใช้กฎหมายในลักษณะของการปิดปากประชาชนเพื่อไม่ให้แสดงความคิดเห็นทางการเมือง หรือการรวมกลุ่มทางการเมือง หรืออาจเป็นการยึดเยียดความผิดให้แก่ประชาชนที่มีความเห็นต่างทางการเมือง

๒. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง สรุปรุได้ ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๑๖ ที่บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือ หรือวิธีอื่นใด อันไม่ใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือไม่ใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต

(๑) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขืนใจ หรือใช้กำลังประทุษร้าย

(๒) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วน หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน ถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือ

(๓) เพื่อให้ประชาชน ล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี”

ข้อเสนอ เห็นว่า คำว่า “ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือ หรือวิธีอื่นใด” หรือ “กระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน” เป็นคำที่มีการตีความที่กว้าง จึงส่งผลให้สามารถมีการตีความในทางประสงค์ต่อผลทางการเมือง และเป็นกรรณสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่เกินควร และขัดกับหลักนิติธรรมได้ ดังนั้น เพื่อป้องกันการตีความที่กว้างเกินควร เสนอให้มีการแก้ไขโดยตัดคำว่า “หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน” ใน (๒) ของมาตรา ๑๑๖

ประเด็นที่ ๒ การแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ขอความเบื้องต้น ลักษณะ ๑
หลักทั่วไป

มาตรา ๒ ในประมวลกฎหมายนี้

(๒) “ผู้ต้องหา” หมายความว่า บุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาล

(๓) “จำเลย” หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกฟ้องยังศาลแล้วโดยข้อหาว่าได้กระทำความผิด

มาตรา ๗/๑ ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงาน
แจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก
และให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีสิทธิดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) พบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

(๒) ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

(๓) ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

(๔) ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีหน้าที่แจ้งให้
ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง

ข้อเสนอ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
ที่จะอำนวยความสะดวกให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในการดำเนินคดี มีข้อเสนอว่าควรมีการแก้ไข
เพิ่มเติมกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ขอความ
เบื้องต้น ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป มาตรา ๒ โดยมีรายละเอียดเป็น ดังนี้

(๕) คำนิยาม “ผู้ต้องหาในคดีความมั่นคง” หมายความว่า ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด
เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

(๑๑) วรรค ๓ “กรณีความผิดต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร” ให้ใช้การตีความ
อย่างแคบ เกร็งครัด และชัดเจน

(๑๒/๑) “ไต่สวนมูลฟ้องความผิดเกี่ยวกับราชอาณาจักร” ให้องค์กรอื่นตามกฎหมาย
บัญญัติไว้ไต่สวนเพื่อวินิจฉัยถึงมูลคดี

(๒๓) คำนิยาม “บุคคลผู้ต้องสงสัย” หมายความว่า บุคคลที่ถูกสงสัย หรือสันนิษฐานว่า
จะเป็นผู้กระทำความผิดอาญา หรือด้านความมั่นคง แต่ไม่มีหลักฐานและยังไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหา

มาตรา ๗/๑ ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาหรือ “บุคคลผู้ต้องสงสัย” ซึ่งถูกควบคุมหรือขัง
มีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุม
และสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรกและให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีสิทธิดังต่อไปนี้ด้วย

ลักษณะ ๒ หมวด ๒ อำนาจสืบสวนและสอบสวน ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

มาตรา ๑๗ เพิ่ม สภาความมั่นคงแห่งชาติมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องคดีอาญาเกี่ยวกับ
ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

ลักษณะ ๓ หมวด ๑ การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ให้มี
การแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

มาตรา ๒๘ เพิ่ม (๓) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรให้อัยการสูงสุด
มีอำนาจสอบสวนและฟ้องคดีอาญา

ลักษณะ ๔ หมวด ๒ หมายอาญา ส่วนที่ ๒ หมายจับ ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้
 มาตรา ๖๖ เพิ่ม (๓) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร จะออกหมายจับได้
 ต้องมีพยาน หลักฐานชัดเจน

ลักษณะ ๕ หมวด ๓ ปล่อยชั่วคราว ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้
 มาตรา ๑๑๙ เพิ่ม วรรค ๔ คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรให้ศาล
 กำหนดสัญญาค้ำประกันต่อศาลให้ได้สัดส่วนกับฐานะของผู้ถูกกล่าวหา

ประเด็นที่ ๓ การแก้ไขคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวก
 ความยุติธรรมในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวนและมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวน
 คดีอาญา โดยให้มีการแก้ไข ดังนี้

บทที่ ๒ การอำนวยความสะดวก ข้อ ๑. การรับแจ้งความ ข้อ ๑.๑ การดำเนินการ
 เมื่อได้รับแจ้งความ

ข้อ ๑.๑.๕ การรับแจ้งความที่ยังไม่แน่ชัดว่า เป็นคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ หรือ
 เป็นเรื่องทางแพ่งให้พนักงานสอบสวนบันทึกการรับแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีแล้ว
 รีบเสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนพิจารณาสั่ง
 ภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่บันทึกการรับแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี

กรณีผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่าเป็นเรื่อง
 ในทางแพ่งก็ให้ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้แจ้งความทราบและลงบันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดีพร้อมให้
 ผู้แจ้งความลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

กรณีผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่าเป็นเรื่อง
 ในทางอาญา ไม่ว่าจะมีความผิดอาญาแผ่นดินหรือความผิดต่อส่วนตัวก็ให้พนักงานสอบสวนพิจารณา
 ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ความคิดเห็น หากพิจารณาจากระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี คำสั่งที่ ๔๑๙/๒๕๕๖
 ข้อ ๑.๑.๕ (ในระเบียบ บทที่ ๒ การอำนวยความสะดวก ข้อ ๑. การรับแจ้งความ ข้อ ๑.๑ การดำเนินการ
 เมื่อได้รับแจ้งความ) ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่า ระเบียบดังกล่าว ใช้คำว่า “การรับแจ้งความที่ยัง
 ไม่แน่ชัดว่า เป็น คำร้องทุกข์ หรือ คำกล่าวโทษ” นั่นคือ พนักงานสอบสวนยังไม่แน่ชัดว่า ข้อเท็จจริง
 ที่ผู้กล่าวโทษ หรือผู้ร้องทุกข์ ได้มาแจ้งนั้น มี การกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นหรือไม่ ทั้งอาญาแผ่นดิน
 (ผู้กล่าวโทษ) และอาญาส่วนตัว (ผู้ร้องทุกข์) ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีนี้ กำหนดให้พนักงานสอบสวน
 รีบเสนอเรื่องให้ ผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วย (คือ ผู้กำกับการสถานีตำรวจนั้น ๆ) เป็นผู้พิจารณาภายใน
 ๒๔ ชั่วโมง หากเป็นความผิดอาญาก็ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ คือ รับคำร้องทุกข์สอบสวนต่อไป
 เป็นสำนวนการสอบสวน จึงเห็นได้ว่า อำนาจการปรับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเข้ากับข้อกฎหมายในเบื้องต้น
 เป็นของพนักงานสอบสวนระดับหัวหน้าสถานี คือ ผู้กำกับการเพียงคนเดียว อันเป็นจุดอ่อนที่อาจทำให้
 เกิดข้อผิดพลาดในการวินิจฉัยข้อกฎหมายได้ อันจะทำให้ประชาชนผู้แสดงความคิดเห็นโดยสุจริต

ข้อเสนอการแก้ปัญหาดังกล่าว หากจะแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
 หรือประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ อาจเป็นเรื่องยุ่งยากและใช้เวลานาน อาจไม่ทันต่อการแก้ไข
 ปัญหาให้แก่ประชาชนผู้ถูกกล่าวหา จึงขอเสนอควรแก้ไขกฎหมายระดับรอง (ระเบียบการตำรวจ
 เกี่ยวกับคดี คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๕๖) ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้ออกมาโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายหลัก
 (เฉพาะความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร) โดยแก้ไขระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี

คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๕๖ ข้อ ๑.๑.๕ จากเดิมอำนาจในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงเข้ากับข้อกฎหมาย เป็นอำนาจของผู้กำกับการตำรวจสถานี แก่ไขให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการยุติธรรม (หรือเรียกชื่อตามที่จะแก้) โดยคณะกรรมการควรประกอบด้วย

- ๑) ผู้เกี่ยวข้องที่จะเป็นผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับคดีต่อไป อันมี ตัวแทนฝ่ายตำรวจ อัยการ ศาล สภาความมั่นคงแห่งชาติ
- ๒) ผู้เกี่ยวข้องฝ่ายที่จะเป็นผู้ถูกดำเนินคดี อันมี องค์กรภาคเอกชน ทนาย ตัวแทนพรรคการเมือง
- ๓) ผู้เกี่ยวข้องฝ่ายเป็นกลาง เช่น ตัวแทนนักวิชาการ สื่อมวลชน
- ๔) กำหนดหน่วยงานที่จะเป็นผู้กล่าวโทษ โดยควรให้เป็นหน่วยงานมิใช่ตัวบุคคล เช่น ให้ผู้ที่จะกล่าวโทษคดีที่เกี่ยวกับความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร คือ สภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อองค์กรนี้จะได้พิจารณาถ่วงดุลข้อเท็จจริงมาแล้วขั้นหนึ่ง

ทั้งนี้ ควรมีการเพิ่มระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ในเรื่องการออกหมายเรียก หรือการแจ้งข้อกล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ จะต้องมีข้อเท็จจริงโดยมีพยานหลักฐานตามสมควรและชัดเจนเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่า บุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดเกิดขึ้นตามที่กล่าวหาเสียก่อน เพื่อเป็นการป้องกันการใช้ดุลยพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้ง ควรเพิ่ม “ถ้าระหว่างการสอบสวนปรากฏว่าผู้ต้องหาหรือบุคคลอื่นใดไม่ได้กระทำความผิด หรือไม่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นตามข้อกล่าวหา ก็ไม่จำเป็นต้องควบคุมผู้ต้องหาไว้แต่อย่างใด และให้พนักงานสอบสวนเร่งดำเนินการสอบสวนสรุปสำนวนมีความเห็นควรไม่ฟ้องส่งพนักงานอัยการพิจารณาโดยไม่ชักช้า”

ประเด็นที่ ๔ การแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม

เห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอลปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๕๙ นั้น ยังไม่ครอบคลุมในการเข้าถึงสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยเพียงพอ และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้ถูกต้องหาหรือจำเลย จึงเสนอให้แก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรมต่อไป มีข้อเสนอ ดังนี้

- ๑) ต้องแก้ไขระเบียบให้ประชาชนทั่วไปสามารถขอเงินจากกองทุนยุติธรรมไปประกันตัวได้
- ๒) จำหน่ายความที่ตนไว้วางใจได้โดยใช้เงินของกองทุนยุติธรรม
- ๓) เพิ่มสิทธิให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ศาลตัดสินแล้วไม่มีความผิด (เฉพาะกรณีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง) สามารถใช้เงินกองทุนยุติธรรมในการดำเนินการฟ้องกลับเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนผู้ตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีนั้น

ประเด็นที่ ๕ การแก้ไขพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

ภายใต้กฎหมายฉบับนี้มีเงื่อนไขว่า ผู้จัดการชุมนุมสาธารณะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในท้องที่ให้ทราบล่วงหน้า ๒๔ ชั่วโมง ก่อนการชุมนุมทั้งยังกำหนดพื้นที่ต้องห้ามและข้อควรระวัง ระหว่างการชุมนุม มิเช่นนั้นจะถือว่า เป็นการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเจ้าหน้าที่สามารถเข้าสลายพร้อมทั้งจับกุมดำเนินคดีได้ทันที ซึ่งในปัจจุบันมีหลายกรณีที่ประชาชนพยายามจะใช้สิทธิตามกฎหมาย แต่ก็ถูกเจ้าหน้าที่เข้ามาแทรกแซงการชุมนุม รวมถึงถ้าไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ก็มีสิทธิถูกเจ้าหน้าที่รวบรัดขั้นตอนจับกุมตั้งข้อหาอีกต่างหาก ทั้งนี้ เห็นได้ชัดเจนว่า

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ ได้วางขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้เรื่องการ “จับ” เป็นมาตรการที่เก็บไว้หลังสุด แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ไม่ค่อยมีการเจรจา ก่อน โดยจะเห็นได้จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามที่เป็นข่าวในปัจจุบัน ผู้ชุมนุมจะถูกตั้งกล่าวหาและจับโดยทันที ต่อมาภายหลังแม้เลิกการชุมนุมแล้วแต่ผู้ชุมนุมก็ต้องรับโทษอยู่ดี

ดังนั้น กรณีดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แทนที่พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ จะถูกใช้เพื่อเอื้ออำนวยเสรีภาพในการชุมนุมให้เกิดขึ้นได้จริง แต่กลับเป็นเครื่องมือแหวดล้อมที่ใช้ดำเนินคดีกับผู้ชุมนุม โดยเฉพาะเมื่อการชุมนุมได้ผ่านพ้นไปแล้ว ไม่มีการกระทบสิทธิของบุคคลอื่นเกิดขึ้นอีกแล้ว เจ้าหน้าที่ก็ยังสามารถกลับมาใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือจัดการผู้ชุมนุมในภายหลังอีก

ข้อเสนอการแก้ไขปัญหาที่นำเสนอ

๑) การชุมนุมสาธารณะที่ไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ควรมีการเพิ่ม “การชุมนุมของกลุ่มนักเรียนและนักศึกษา”

๒) ควรมีการเจรจากันมากกว่าการบังคับใช้ทางกฎหมายโดยการจับหรือออกหมายจับ โดยการตั้งข้อกล่าวหาต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๓) หากเลิกการชุมนุมแล้ว เมื่อผู้ชุมนุมหรือกลุ่มผู้ชุมนุมได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่แล้ว ควรมีการยกเว้นโทษ เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งทางการเมือง

๓. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง พัฒนา แก้ไข รวมทั้งแนวทางในการบังคับใช้กฎหมาย ด้านความมั่นคงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในภาพรวม โดยสรุป ดังนี้

๑) มิติด้านความมั่นคง หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรยึดและเข้าใจในนิยามความหมายของคำว่า “ความมั่นคงแห่งรัฐ” ตรงกัน ประกอบกับ ผู้นำหน่วยงานฝ่ายข้าราชการประจำในตำแหน่ง เลขาธิการสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ควรเป็นบุคคลที่คัดสรรมาจากฝ่ายการเมือง เพราะจะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

๒) การแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐควรบัญญัติถึงการมีคณะกรรมการพิจารณากลั่นกรองในการชี้ขาดว่า คดีใดเป็นคดีอาญาทั่วไป หรือคดีใดเป็นคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งรัฐ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาและพนักงานสอบสวนให้มีความรัดกุมในการทำงาน

๓) คดีเกี่ยวกับความมั่นคง สิ่งที่ผู้ปฏิบัติจะต้องคำนึงถึงในการทำงาน คือ การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถูกกล่าวหาโดยให้คำนึงถึงหลักการที่ทุกคนมีสิทธิคิดต่างกันได้แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ หรือกฎหมายเดียวกัน

๔) การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงนั้นส่วนใหญ่เกิดจากสภาพปัญหาทางปฏิบัติมากกว่าหลักการหรือแนวทฤษฎี ดังนั้น ผู้มีส่วนรับผิดชอบกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่พนักงานสอบสวน อัยการ และศาล ควรหามาตรการร่วมกันที่จะสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ถูกดำเนินคดี โดยการอนุญาตให้มีการประกันตัวในกรณีที่มิได้มีเหตุในการหลบหนี หรือการถูกคุมขังเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และควรใช้กระบวนการทางกฎหมายเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อสร้างความชอบธรรมภายในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน

๕) หากพิสูจน์ได้ว่าการดำเนินคดีเกี่ยวกับความมั่นคงเป็นการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบแล้วต้องถูกดำเนินคดี ควรมีกระบวนการเยียวยาจากภาครัฐ เพื่อให้ผู้อยู่ในฐานะจำเลยได้รับความเป็นธรรม เช่น การจ่ายเงินชดเชยเพื่อบรรเทาผลกระทบ มีกระบวนการตรวจสอบผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนการดำเนินคดีหรือมีส่วนร่วมในการจ่ายค่าชดเชยเยียวยาด้วย

๖) กองทุนยุติธรรม ควรดำเนินการจัดให้มีทุนความเพื่อคอยให้การช่วยเหลือผู้ถูกกล่าวหา หน่วยงานของรัฐควรสร้างกลไกที่มีอำนาจเพียงพอที่จะทำให้เกิดการบูรณาการในการทำงานร่วมกันในแต่ละกระทรวง กรม กอง ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภัยความมั่นคงแห่งรัฐ รวมทั้ง ควรมีการจัดตั้งกองทุน เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ถูกดำเนินคดีหรือผู้ถูกกล่าวหาในคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง โดยการจัดสรรทุนหรือเงิน เพื่อให้สามารถว่าจ้างทนายความจากภายนอกได้เองในการใช้ต่อสู้คดี และปกป้องสิทธิเสรีภาพตามความชอบธรรมที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๗) ควรเพิ่มกระบวนการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการ ในการดำเนินคดีเกี่ยวกับความมั่นคงให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างถูกต้อง หากตรวจสอบแล้วพบว่า การกระทำเกิดความไม่ชอบธรรม จำเป็นต้องมีการกำหนดโทษหรือลงโทษทางวินัยให้ชัดเจน และคดีที่ประชาชนถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐกล่าวหาว่า กระทำความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐ หรือคดีที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมทางการเมือง ผู้ถูกกล่าวหาควรได้รับสิทธิในการต่อสู้คดีตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๘) ในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐควรบัญญัติถึงการมีคณะกรรมการพิจารณากลับกรองในการชี้ขาดว่าคดีใดเป็นคดีอาญาทั่วไป หรือคดีใดเป็นคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งรัฐ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหา และพนักงานสอบสวนให้มีความรัดกุมในการทำงาน

๔. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

จากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการมีข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงพัฒนา แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรมควรมีการดำเนินการ ดังนี้

๑) คณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดน ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ เสนอให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร นำส่งรายงานผลการศึกษาให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) และคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

๒) คณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดน ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ เสนอให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาดำเนินการตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวโดยละเอียดอีกครั้งเพื่อผลักดันให้มีการดำเนินการปรับปรุง พัฒนา แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การศึกษาปรับปรุง แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคง
ของคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและ
การปฏิรูปประเทศ สภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ ในการกระทำ กิจการ การสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐ การค้าชายแดน การค้า ผ่านแดน จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า ช่องทางธรรมชาติ และช่องทาง ตามกฎหมายศุลกากร การเดินทางข้ามแดนการจัดการและการดูแลแรงงานข้ามแดน การส่งเสริม ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการพัฒนาชายแดน ไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศโดยเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับดินแดน และความมั่นคงของประชาชน นั้น โดยคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายมนูญ สีวาทิรมย์รัตน์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีนฤนาถ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายธีระ ไตรสรณกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายขจิตร์ ชัยนิคม	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายเชิดพงศ์ ราชปองษ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายนพดล แก้วสุพัฒน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายอนุวัติ ชูสารอ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายอัฒลดาชิม อาบู	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. นายพีรเดช คำสมุทร	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายสาคร เกี่ยวข้อง	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๔. นายอัฐพล โพธิพิพิธ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๕. นายผลอง เทอดวีระพงศ์	เลขานุการคณะกรรมการ

อนึ่ง ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยประชุมประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายมนูญ สีวาทิรมย์รัตน์ เป็น กรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ แทนตำแหน่ง ที่ว่างลง เนื่องจาก พลโท พงศกร รอดชมพู ประธานคณะกรรมการ ได้สิ้นสุดสมาชิกภาพความเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๖๓

ภายใต้หน้าที่และอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากสภาผู้แทนราษฎร ในคราวการประชุม คณะกรรมการครั้งที่ ๑๗ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการได้กำหนดให้มีการพิจารณา ศึกษาเรื่องการศึกษาปรับปรุง แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคง โดยได้มีการตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณา

ศึกษาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคงขึ้น เพื่อให้พิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวแล้วรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป ซึ่งสามารถสรุปรายงานผลการพิจารณาศึกษาได้ ดังนี้

๑. การดำเนินงาน

คณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาปรับปรุง แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคง เพื่อให้ทำหน้าที่พิจารณาศึกษา ปรับปรุง พัฒนา แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการหรือประธานคณะกรรมการมอบหมาย ทั้งนี้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๖ ซึ่งคณะอนุกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑.๑ คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาปรับปรุง แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคง จำนวน ๑๐ คน ดังนี้

๑) พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีนฤนาถ	ประธานคณะกรรมการ
๒) พลโท พงศกร รอดชมภู	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓) นายพีรเดช คำสมุทร	อนุกรรมการ
๔) นายสาคร เกี้ยวข้อง	อนุกรรมการ
๕) นายฉลอง เทอดวิระพงศ์	อนุกรรมการ
๖) รองศาสตราจารย์ พัทธนันท์ หาราชภิรมย์โชค	อนุกรรมการ
๗) นายพลีษฐ์ ญนครแก้ว	อนุกรรมการ
๘) นายภาคิน สวนแก้ว	อนุกรรมการ
๙) เรืออากาศโท ธนเดช เฟื่องสุข	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๐) นางสาวพิมพ์กาญจน์ กิริติภากรณ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๑.๒ ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาปรับปรุง แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคง จำนวน ๒๒ คน ดังนี้

- ๑) นายนพดล แก้วสุพัฒน์
- ๒) นายอำนาจ ชูณหะนันท์
- ๓) นายจำนงค์ ไชยมงคล
- ๔) นายอโณทัย ดวงดารา
- ๕) นายธนพล พลเยี่ยม
- ๖) นายวุฒิพงษ์ เวชยานนท์
- ๗) นายธนิน เกตุทอง
- ๘) นายณัฐพงศ์ นवलแสง
- ๙) นายพัฒนา สุภาวงศ์วิชัย
- ๑๐) นายบรรณ แก้วน้ำ
- ๑๑) นางสาวรัตติกาล โสวะภาค
- ๑๒) นายวศิน ศรีสกุลพาณิชย์
- ๑๓) นางสาวสมฤดี แสงด้วง

- ๑๔) นายสมพร อธิวิญญูกุล
- ๑๕) นายณรงค์ ไพบูลย์
- ๑๖) นายสกุลชัย อัครวินเรืองชัย
- ๑๗) นายภาคิน เจริญนนทสิทธิ์
- ๑๘) นายณัฐวุฒิ เจียงเพ็ชร์
- ๑๙) นายวัฒนา จำปาดีบริตกุล
- ๒๐) นายธนากร เม่งควน
- ๒๑) นางสาวอรทัย ขำดี
- ๒๒) นายสุรจักรณ์ ศรีสัจจัง

๒. วิธีพิจารณาศึกษา

เพื่อให้การพิจารณาศึกษาเป็นไปด้วยความรอบคอบ ได้รับข้อมูล ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวครบถ้วนรอบด้าน คณะกรรมาธิการโดยคณะอนุกรรมาธิการพิจารณาศึกษาปรับปรุง แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคง ได้มีการกำหนดพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวด้วยการศึกษากฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง (รายละเอียดตามภาคผนวก ก กฎหมายที่เกี่ยวข้อง) ควบคู่ไปกับการประชุมเพื่อรับทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง จากหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๒ ครั้ง โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม รวมทั้ง มีการจัดสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว จำนวน ๑ ครั้ง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ การประชุมเพื่อพิจารณาศึกษา ทั้งสิ้น ๑๒ ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ วันพุธที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๒ วันพุธที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๓ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๔ วันพฤหัสบดีที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๕ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๑๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๑๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๑๒ วันจันทร์ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

๒.๒ หน่วยงานที่เข้าร่วมประชุม ดังนี้

๑. นายณัฐชกร นามเมือง หัวหน้าฝ่ายรณรงค์และสื่อสาร
โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน
(iLaw)
๒. นายอานนท์ ขวลาวันย์ หัวหน้าฝ่ายศูนย์ข้อมูลกฎหมายและคดีเสรีภาพ
โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน
(iLaw)

๓. นายเกื้อ เจริญราษฎร์	เจ้าหน้าที่ฝ่ายคดี ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน
๔. นายอนุพร อรุณรัตน์	ที่ปรึกษานายกสภาทนายความ
๕. พลตำรวจตรี มณฑล บัวจีบ	ผู้บังคับการตำรวจสันติบาล ๑
๖. นายมานะ สิมมา	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย กรรมการปกครอง อัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา ๔
๗. นายสุรเชษฐ์ งามวงศ์	สำนักงานอัยการสูงสุด
๘. พันตำรวจเอก อธิป พงษ์ศิริราชัย	รองผู้บังคับการกองบังคับการปราบปราม การกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรม ทางเทคโนโลยี
๙. นางสาววรมน รามางกูร	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น สำนักงานศาลยุติธรรม
๑๐. พลตรี โฆษนันท์ สุทัศน์ ณ อยุธยา	รองหัวหน้าสำนักตุลาการทหาร และตุลาการพระธรรมนูญ หัวหน้าสำนักงานศาลมณฑลทหาร
๑๑. พันเอก พัฒนชัย พัฒนเจริญ	รองผู้อำนวยการกองกฤษฎีกา และการต่างประเทศ กรมพระธรรมนูญ
๑๒. พลตำรวจตรี ชนะชัย ลี้มประเสริฐ	รองผู้บัญชาการสำนักงานกฎหมายและคดี
๑๓. พันตำรวจเอก สุระพันธ์ ไทยประเสริฐ	รองผู้บังคับการกองการต่างประเทศ
๑๔. พันตำรวจเอก ทองเอก ไทยประเสริฐ	ผู้กำกับฝ่ายสนธิสัญญาและกฎหมาย
๑๕. พันตำรวจโท กิติพัฒน์ โชติศักดิ์วัฒิน	รองผู้กำกับกองบังคับการกองการต่างประเทศ
๑๖. พันตำรวจโท เอกพงษ์ ธนวนานิช	สารวัตรฝ่ายตำรวจสากลฯ
๑๗. พันตำรวจโท วรรณัทธ์ โอสูงเนิน	รองผู้กำกับกองการต่างประเทศ
๑๘. นายวัลลภ นาคบัว	รองปลัดกระทรวงยุติธรรม
๑๙. ร้อยตำรวจเอก วิษณุ ฉิมตระกูล	ผู้อำนวยการกองคดีความมั่นคง กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๒๐. นายธนิช เกตุทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๒๑. นายอรรถสิทธิ์ กันมล	ผู้อำนวยการกองพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๒๒. นางสาวณัฏฐา มหัทธนา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๒๓. นางสาวจุฑารัตน์ ศิริจันทร์	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๓ การจัดสัมมนาของคณะกรรมการสิทธิการ

คณะกรรมการสิทธิการโดยคณะอนุกรรมการสิทธิการพิจารณาศึกษาปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย
ด้านความมั่นคง ได้มีการจัดสัมมนา จำนวน ๑ ครั้ง เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายความ
มั่นคงของคนชุมชนเมือง เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๓ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น โดยเป็น
การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖

๓. ผลการพิจารณาศึกษา

ภายหลังจากที่คณะกรรมการโดยคณะอนุกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาตามวิธีการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาเรื่อง การศึกษาปรับปรุง แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคง ปรากฏผลการพิจารณาศึกษาสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๓.๑ สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

คณะกรรมการโดยคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาปรับปรุง แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคง ได้มีการพิจารณาศึกษาโดยเชิญหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลข้อเท็จจริงสภาพปัญหา ตลอดจนข้อเสนอนแนะเกี่ยวกับการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ได้แก่ ๑. ประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ความผิด ลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร มาตรา ๑๐๗-๑๓๕ ๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป มาตรา ๒-๘ ลักษณะ ๒ หมวด ๒ อำนาจสืบสวนและสอบสวน มาตรา ๑๗ ลักษณะ ๓ หมวด ๑ การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา มาตรา ๒๘ ลักษณะ ๔ หมายถึงเรียกและหมายอาญา หมวด ๒ หมายอาญา ส่วนที่ ๒ หมายจับ มาตรา ๖๖ และ ลักษณะ ๕ จับ ชั่ง จำคุก คั้น ปลอยชั่วคราว หมวด ๓ ปลอยชั่วคราว มาตรา ๑๐๖-๑๑๙ ๓. คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวนและมาตรการควบคุมตรวจสอบ เร่งรัด การสอบสวนคดีอาญา ๔. พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ๕. พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ๖. พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ๗. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๕๙ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (รายละเอียดกฎหมายตามภาคผนวก ก) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๑๖ ที่กำหนดไว้ว่า

“มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือหรือวิธีอื่นใด อันมิใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ หรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต

(๑) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขืนใจหรือใช้กำลังประทุษร้าย

(๒) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วนหรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือ

(๓) เพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี”

ภายหลังจากที่ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว สามารถสรุปสาระสำคัญของสภาพปัญหา รวมทั้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงได้ ดังนี้

๑) สภาพปัญหาที่พบ เกี่ยวกับกฎหมายด้านความมั่นคง สรุปได้เป็น ๒ ประเด็นสำคัญ ดังนี้

(๑) ปัญหาด้านเนื้อหาสาระและถ้อยคำของกฎหมาย พบว่า คำนิยามต่าง ๆ ในกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ยังขาดความชัดเจนไม่ครอบคลุม ไม่ทันต่อสภาพการที่เปลี่ยนแปลงไป และบางครั้งมีความขัดแย้งกันในทางปฏิบัติ รวมทั้ง ไม่เอื้อต่อการนำไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทำให้การบังคับใช้จะต้องอาศัยการตีความซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับผู้ที่ตีความ เช่น มาตรา ๑๑๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา พบว่ามีการบัญญัติถ้อยคำไว้

กว้างมากเกินไปจนทำให้เจ้าหน้าที่สามารถตีความกฎหมาย ไปในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดผลร้ายหรือผลกระทบแก่ประชาชน หรืออาจมีการตีความในลักษณะที่เป็นการกั่นกั้นหรือสร้างความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนได้

(๒) ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย พบว่าส่วนหนึ่งของปัญหาสืบเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนของคำนิยามต่าง ๆ ในกฎหมายความมั่นคง และส่วนหนึ่งมาจากความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทำให้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเนื้อหาและสาระรวมทั้งเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทำให้กระบวนการต่าง ๆ ในการบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง ส่งผลต่อกระบวนการในการดำเนินคดี ตั้งแต่ขั้นของการแจ้งข้อกล่าวหา การสอบสวน การขอหมายศาล การออกหมายจับ การดำเนินคดีในชั้นต่าง ๆ ทำให้บางครั้งถูกมองว่าเป็นการใช้กฎหมายในลักษณะของการปิดปากประชาชนเพื่อไม่ให้เห็นความเห็นทางการเมือง หรือการรวมกลุ่มทางการเมือง หรืออาจเป็นการยึดเยียดความผิดให้แก่ประชาชนที่มีความเห็นต่างทางการเมือง

๒) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง

(๑) ควรมีการแก้ไขกฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง โดยเฉพาะมาตรา ๑๑๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ที่พบว่ามีการบัญญัติถ้อยคำไว้กว้างมากเกินไปจนทำให้เจ้าหน้าที่สามารถตีความกฎหมาย ไปในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดผลร้ายหรือผลกระทบแก่ประชาชน หรืออาจมีการตีความในลักษณะที่เป็นการกั่นกั้นหรือสร้างความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนได้ ซึ่งไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่แท้จริง ที่จะต้องตีความกฎหมายอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ ยังมีนำกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ มาบังคับใช้กับผู้ที่มีความเห็นต่างทางการเมืองซึ่งเป็นฝ่ายตรงกันข้าม โดยผู้ที่มีความเห็นต่างมักถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้สร้างความแตกแยกทำให้กระทบถึงความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งถูกกล่าวหาว่ายุยงปลุกปั่น อันเป็นความผิดตามมาตรา ๑๑๖ ของประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นลักษณะของการใช้กฎหมายปิดปากและเป็นการบั่นทอนหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขมาตรา ๑๑๖ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้เกิดความเป็นธรรมกับประชาชน

(๒) กฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของรัฐ ดังนั้น สิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องอธิบายให้เกิดความชัดเจน คือ การกระทำสิ่งไหนถือเป็นเรื่องของความมั่นคงแห่งรัฐ และสิ่งไหนที่ไม่ถือว่าเป็นเรื่องความมั่นคงแห่งรัฐ

(๓) การแก้ไขปัญหาการใช้กฎหมายอาญามาตรา ๑๑๖ เพื่อไม่ให้เกิดการตีความกั่นกั้นผู้แสดงความเห็นทางการเมืองที่สุจริต คือ ต้องมีการบัญญัติถ้อยคำในกฎหมายให้ชัดเจน ไม่ให้เกิดการตีความที่กว้างเกินไป เพราะสาระสำคัญของการบังคับใช้กฎหมายต้องให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

สำหรับกระบวนการรับแจ้งความ ควรมีการบัญญัติกฎหมายเรื่องสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหาให้มากกว่าคดีทั่วไป เมื่อมีการแจ้งความหรือแจ้งข้อกล่าวหา เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา นอกจากนั้นในการพิจารณาคดีความมั่นคง เสนอให้มีคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณา โดยคณะกรรมการประกอบด้วย นักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนจากสภานายความ ผู้แทนจากภาครัฐที่ดำรงตำแหน่งเกี่ยวข้องกับกฎหมาย เช่น นิติกร หรืออัยการผู้แทน

จากหน่วยงานท้องถิ่น หรือบุคคลที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย รวมถึง พนักงานสอบสวน เข้าร่วมการรับฟังและพิจารณาว่าเห็นควรรับเป็นคดีหรือไม่ และหากรับเป็นคดีแล้วก็ควรมีคณะกรรมการพิจารณาด้วยว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

(๔) สำหรับประเด็นในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงจะต้องมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่ปฏิบัติ รวมทั้งหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ศาล อัยการ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการปรับปรุงกฎหมายจะต้องสอดคล้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดกับประชาชนที่ถูกบังคับใช้

(๕) ประเด็นการแก้ไขกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ ควรคำนึงถึงพัฒนาการในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยในเรื่องของการแสดงความคิดเห็นควรให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างสุจริตและกว้างขวางในเรื่องของการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

สำหรับกระบวนการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา ต้องเริ่มต้นตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวน การจะขอให้ศาลออกหมายจับหรือหมายเรียกต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาพบพนักงานสอบสวนก่อน หากไม่มา จึงจะขอออกหมายจับได้ และการขอออกหมายจับต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหาได้มีโอกาสแต่งตั้งทนายความไปถามค้านและแสดงหลักฐานประกอบการพิจารณาของศาลได้ เนื่องจากในปัจจุบันการปฏิบัติตัวต่อผู้ถูกกล่าวหา พนักงานสอบสวนมักปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาเสมือนเป็นผู้ต้องหา ซึ่งความจริงแล้วสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาและผู้ต้องหาควรต่างกัน ดังนั้น ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจึงควรต้องบัญญัติคำจำกัดความตลอดจนสิทธิของ “ผู้ถูกกล่าวหา” และ “ผู้ต้องหา” ที่แตกต่างกัน โดยการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับความมั่นคงตามกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ จึงต้องเน้นถึงการให้สิทธิแสดงความคิดเห็นที่สุจริต ตามระบอบประชาธิปไตย

(๖) ปัจจุบันที่เกิดปัญหาเนื่องจากคำว่า “เสรีภาพ” กับคำว่า “ความมั่นคง” มีความขัดแย้งกัน โดยมองว่า การใช้กฎหมายในลักษณะของปิดปากกับกลุ่มคนบางกลุ่มไม่ให้เห็นหนทางการเมือง หรือการรวมกลุ่มทางการเมือง ถือเป็นภัยต่อความผิให้แก่ประชาชน ดังนั้น ควรมีการแก้ไขนิยามของคำว่า “ความมั่นคงแห่งรัฐ” ให้มีความชัดเจนและครอบคลุม เนื่องจากเป็นต้นเหตุของปัญหา

(๗) การดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาของพนักงานสอบสวน มีความเห็นว่า เมื่อผู้ถูกกล่าวหาพบพนักงานสอบสวนแล้วควรปล่อยตัวไปก่อนเนื่องจากเป็นเพียงผู้ถูกกล่าวหา ยังมิได้ตกเป็นผู้ต้องหา การจะดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ต้องหา พยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนต้องมีความชัดเจนและรัดกุม เพราะหากมีการกักขัง จับกุม บุคคลที่แจ้งความดำเนินคดีอาจจะต้องถูกฟ้องกลับได้ หากพิสูจน์ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิด ประเด็นนี้ ต้องการให้มีการบัญญัติไว้เป็นกฎหมาย เพื่อให้มีสภาพบังคับอย่างชัดเจน

(๘) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงนั้น จะมีความสัมพันธ์กับหลักกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งหากจะมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายความมั่นคงเพื่อให้มีการบังคับใช้มีประสิทธิภาพนั้น ควรมุ่งเน้นทั้งระบบมิใช่เฉพาะประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ เท่านั้น แต่ต้องครอบคลุมถึงหลักกฎหมายอาญาตั้งแต่มาตรา ๑๐๗ ถึง มาตรา ๑๓๕ ด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนต่อการบังคับใช้กฎหมายและเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย เพื่อให้กระบวนการพิจารณาความอาญาและการบังคับใช้กฎหมายเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย มีความถูกต้องและไม่มีการตีความไปในทางที่จะ

ก่อให้เกิดปัญหาหรือผลกระทบอย่างใด ๆ และเพื่อให้ความคุ้มครองกับประชาชนผู้ถูกดำเนินคดี เป็นสำคัญ โดยหลักการและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคง สามารถสรุปได้ ดังนี้

(๘.๑) การศึกษาหลักกฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงที่มีความเกี่ยวข้องกับ ทุกด้าน เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงในการบังคับใช้อย่างถูกต้อง

(๘.๒) การศึกษาแนวคำพิพากษาศาลฎีกา และหลักทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อนำมาปรับใช้กับแนวทางการปรับปรุงกฎหมายให้มีความถูกต้องเป็นแนวบรรทัดฐานที่ได้กำหนดไว้ และเป็นหลักเกณฑ์ที่ทุกฝ่ายยอมรับ

(๘.๓) การนำหลักกฎหมายแนวคำพิพากษาศาลฎีกา และหลักทฤษฎี มาเข้าสู่กระบวนการจัดเรียงตามหมวดหมู่และแนวทางการบังคับใช้ให้มีความถูกต้อง โดยเป็นการแนะนำ และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนควบคู่ไปด้วย

(๘.๔) การจัดทำกระบวนการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคง ให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพต่อไป

(๙) การสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมแก่ทุกฝ่ายมีความสำคัญและ จำเป็น โดยเน้นที่จะแก้ไข ปรับปรุง กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เนื่องจากที่ผ่านมาสภาพบังคับ ทางกฎหมาย ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองในหลายคดี ดังนั้น ควรมีการสร้างกลไกความยุติธรรม ให้เกิดขึ้นกับสังคม ทั้งนี้ ในการดำเนินการปรับปรุง แก้ไข กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งรัฐ ต้องมีหน่วยงานหลักที่จะเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการ เช่น สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และมีคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาถ้อยแถลงกรณีเฉพาะคดีความมั่นคง เป็นต้น โดยองค์ประกอบของ คณะกรรมการที่จะเข้ามาทำหน้าที่กลั่นกรองลักษณะคดี ว่าเป็นคดีความมั่นคงแห่งรัฐหรือไม่ โดยคณะกรรมการจะต้องไม่ใช่องค์กรจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว ควรให้มืองค์กรภาคเอกชนหรือองค์กร ในภาคสิทธิมนุษยชนร่วมเป็นองค์ประกอบในคณะกรรมการกลั่นกรองด้วย โดยในส่วนของโครงสร้าง คณะกรรมการ สภาความมั่นคงแห่งชาติ ควรกำหนดโครงสร้างให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสัดส่วน พรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายค้าน ได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย เพื่อเป็นตัวแทนภาคประชาชน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของประเทศในการกำหนดทิศทางความมั่นคงของประเทศ และสภาความมั่นคง แห่งชาติควรออกแบบคณะกรรมการในการกลั่นกรองเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย ด้านความมั่นคงของประเทศเพื่อบังคับใช้ภายในประเทศขึ้น จะเกิดประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรม ในประเทศ และประชาชนจะได้รับการคุ้มครองได้มากที่สุดต่อการถูกดำเนินคดี ส่วนการทำงานของ เจ้าหน้าที่รัฐจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความอดทน ต้องรวบรวมพยานหลักฐานให้มีความชัดเจน รัดกุม

ประเด็นการนิยามของ “ผู้ต้องสงสัย” กับ “ผู้ต้องหา” ควรให้มืองค์ประกอบ ที่แตกต่างกันชัดเจนเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินคดี และจะช่วยสร้างความเป็นธรรมให้แก่สังคมมากยิ่งขึ้น โดยกระทรวงยุติธรรมในฐานะที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่มีความเกี่ยวข้องในระบบกลไกเหล่านี้ ควรสร้าง กลไกและมองภาพใหญ่โดยรวมของสังคมในการสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ส่วนสำนักงาน สภาความมั่นคงแห่งชาติ ควรมีการกำหนดนิยามของคำว่า “ความมั่นคงแห่งรัฐ” ให้มีความชัดเจนว่า สิ่งใด คือ ความมั่นคงอย่างถูกต้อง เพื่อแยกประเด็นในคดีความมั่นคงให้มีความชัดเจนไม่คลุมเครือ ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยความถูกต้องและเป็นธรรมมากขึ้น

(๑๐) ข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินคดีเกี่ยวกับ กฎหมายด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

(๑๐.๑) การบังคับใช้กฎหมายของบุคลากร บุคลากรหรือพนักงานสอบสวน ควรทำความเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมายให้มีความถูกต้องและความชัดเจน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายกับผู้ถูกดำเนินคดีได้รับความเป็นธรรม

(๑๐.๒) พนักงานอัยการ ควรมีการประเมินประสิทธิภาพในการทำงาน ควบคู่กับการชี้วัดประสิทธิผลของการทำงาน โดยพิจารณาจากจำนวนคดีที่สั่งฟ้อง หากศาลพิจารณาคดีฟ้องเป็นจำนวนมาก ถือว่าพนักงานอัยการทำงานขาดประสิทธิภาพ ซึ่งกรณีประเทศญี่ปุ่นได้มีการใช้มาตรการดังกล่าว หากประเทศไทยสามารถนำมาปรับใช้จะทำให้ประชาชนผู้ซึ่งอาจถูกฟ้องคดีได้รับความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

(๑๐.๓) ผู้พิพากษา ควรยึดถือหลักการและการบังคับใช้กฎหมายเป็นสำคัญ โดยไม่ใช่ทัศนคติส่วนตัวหรือเหตุผลทางการเมืองประกอบการพิจารณาตัดสินคดีความต่าง ๆ ซึ่งประการสำคัญควรใช้ดุลยพินิจในการพิพากษาคดีด้วยความเป็นธรรมและปราศจากอคติ

(๑๑) สำหรับแนวทางเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีความมั่นคงนั้น ควรมีการกำหนดแนวทางและสร้างกลไกในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นมาตรฐานที่ชัดเจน โดยมีคณะทำงานเพื่อร่วมหารือและตั้งข้อหาให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกฟ้องคดี ส่วนประเด็นการฟ้องคดีกลับนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีมีภาระในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง ดังนั้น หากอนุญาตให้สามารถดำเนินการฟ้องกลับโดยปราศจากค่าใช้จ่ายจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกฟ้องคดี สำหรับกระบวนการในการช่วยเหลือผู้ถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับความมั่นคง หน่วยงานถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการช่วยเหลือการต่อสู้คดีเบื้องต้น เช่น การช่วยประกันตัวเพื่อขอต่อสู้คดีในชั้นศาล โดยมีกองทุนหมุนเวียนให้การช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการต่อสู้คดี ซึ่งที่ผ่านมาได้รับการช่วยเหลือจากกลุ่มทนายความภายนอกที่ไม่ได้มาจากสภาทนายความโดยตรง

๓.๒ สรุปข้อมูลและข้อคิดเห็นที่ได้จากการสัมมนา

เพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความรอบคอบ รอบด้านได้รับทราบข้อมูลข้อเท็จจริงจากภาคส่วนต่าง ๆ คณะกรรมาธิการโดยคณะอนุกรรมาธิการได้มีการจัดสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายความมั่นคงของคนชุมชนเมือง” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารือและระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการใช้กฎหมายความมั่นคงต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายด้านความมั่นคงเป็นไปด้วยความชอบธรรม และไม่ขัดต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตามเจตจำนงของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำรายงานผลการศึกษาของคณะกรรมาธิการ ขณะเดียวกันยังเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนในเรื่องดังกล่าว ในฐานะที่คณะกรรมาธิการเป็นกลไกหนึ่งของฝ่ายนิติบัญญัติ สำหรับการสัมมนาครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย กรรมาธิการ คณะอนุกรรมาธิการ ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และประชาชนผู้สนใจทั่วไป โดยการสัมมนาดังกล่าวมีการอภิปรายของผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย นักวิชาการด้านกฎหมาย คณะกรรมาธิการ และผู้แทนเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยมีการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายความมั่นคง ซึ่งสรุปสาระสำคัญจากการสัมมนาได้ ดังนี้

๑) สรุปผลการอภิปรายจากผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย นักวิชาการด้านกฎหมาย คณะกรรมาธิการ และผู้แทนเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้มีการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายด้านความมั่นคง สรุปได้ว่าสืบเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ ที่มีสาระสำคัญว่า มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็น

หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้า เพื่อไม่ให้เป็นการแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวก และสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเรื่องนี้คณะกรรมการสิทธิการได้ให้ความสำคัญ ดังนั้น จึงได้จัดสัมมนาขึ้นเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นของปัญหาบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาจากการใช้สิทธิเสรีภาพในเรื่องของประชาธิปไตยและประชาชนเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้กฎหมายของภาครัฐ โดยเฉพาะในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๑๖ ในประเด็นเรื่องของการยุยงปลุกปั่น ซึ่งแท้จริงสิ่งเหล่านั้น คือ การแสดงความคิดเห็นในภาคประชาชน และเป็นประโยชน์ต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สิ่งที่กำลังกังวลคือปัจจุบันประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญมากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะเป็น การที่มีเสรีภาพและแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะต่าง ๆ ตลอดจนการได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายหรือรัฐธรรมนูญกำหนด หรือตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ให้ประชาชนได้รับสิทธินั้นในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งขณะนี้ มีนิสิต นักศึกษาที่ออกมาเคลื่อนไหวใช้สิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย ดังนั้น เพื่อเป็นการรับทราบถึงความคิดเห็นและสภาพปัญหาในการใช้กฎหมาย ข้อบกพร่องหรือช่องว่างของกฎหมายด้านความมั่นคงที่เป็นอยู่ในปัจจุบันว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หรือควรได้เวลาที่จะแก้ไขเพื่อให้เอื้อและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ตลอดจน การเอื้ออำนวยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงาน คณะกรรมการสิทธิการจึงได้เปิดเวทีการสัมมนาขึ้น เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งนักวิชาการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาชน เพื่อจะได้หาข้อสรุปร่วมกัน และนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเหล่านั้นต่อไป เพราะกฎหมายเป็นบทบัญญัติ หรือกติกาของสังคมที่จะต้องใช้ดูแลประเทศ นอกจากนี้ เพื่อเป็นการรับรองเสรีภาพและสิทธิต่าง ๆ แก่ประชาชนในสังคมให้มีสิทธิตามรัฐธรรมนูญ และสอดคล้องกับสังคมโลกสมัยใหม่ที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้แสดงความคิดเห็นได้ในทุกมิติ ทั้งในโลกความเป็นจริงและในโลกของ Social Network ต่าง ๆ ต่อไป

ประเด็นเกี่ยวกับหลักการความมั่นคง ผู้ทรงคุณวุฒิได้มีการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นว่า ตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้ให้คำนิยามเรื่องความมั่นคงไว้ว่า คือ เรื่องที่มีผลกระทบต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งปัจจุบันนี้ มีการโจมตีด้านความมั่นคงของประเทศ ๒ แบบ แบบที่ ๑ คือ การโจมตีทางกายภาพ เช่น การใช้กำลัง ก่อการร้าย แบบที่ ๒ คือ การโจมตีที่มองไม่เห็น เช่น เรื่องอาชญากรรมข้ามชาติ กฎหมายไซเบอร์ ซึ่งส่วนนี้เห็นว่า สภาความมั่นคงแห่งชาติควรมีการปรับคำนิยามของความมั่นคงให้มีความเหมาะสม ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ง่ายขึ้น หากมีนิยามความหมายของคำว่า “ความมั่นคง” จะทำให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้ง่าย นอกจากนี้ เห็นว่าในส่วนของสถานศึกษาควรเปิดโอกาสพื้นที่ให้มีปลอดภัยแก่นักเรียน นักศึกษาในการแสดงความคิดเห็น และในส่วนองเจ้าหน้าที่รัฐควรได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายในการดำเนินการเกี่ยวกับคดี และในการปฏิบัติหน้าที่ ควรอำนวยความสะดวกกับผู้ชุมนุมโดยไม่เลือกข้างไม่ว่าจะเป็นฝ่ายสนับสนุนรัฐบาลหรือฝ่ายที่เห็นต่างกับรัฐบาล เจ้าหน้าที่ต้องอำนวยความสะดวกให้หมดไม่เลือกปฏิบัติ ส่วนประเด็นทหารกับการเมือง ควรมีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้ามยุ่งการเมือง ห้ามพูดห้ามวิจารณ์ จนกว่าจะเกษียณราชการไปแล้ว ๕ ปี เป็นต้น ส่วนประเด็นกฎอัยการศึกถือเป็นเรื่องของการยึดอำนาจ ทำให้มีการโอนคดีจากศาลยุติธรรมไปยังศาลทหาร ซึ่งจะทำให้กระบวนการยุติธรรมผู้ถูกกล่าวหาจะขาดทนายหรือฝ่ายที่จะคอยให้การช่วยเหลือสนับสนุน มีแต่อำนาจทางทหารมาบังคับใช้แทน ดังนั้น จึงเห็นว่า หากจะมีการประกาศใช้กฎอัยการศึกควรขออนุญาตจากรัฐสภา จึงจะถูกต้องเนื่องจากเป็นอำนาจของประชาชน ซึ่งหากสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางนี้จะทำให้ประเทศมีระบบเศรษฐกิจ

ดีขึ้นและสอดคล้องกับหลักสิทธิเสรีภาพที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญ สำหรับปัญหาความมั่นคงผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ความเห็นว่า ในปัจจุบันมีมุมมองเกี่ยวกับเรื่องของปัญหา ๒ ด้าน คือ ปัญหาความมั่นคงของรัฐบาล และปัญหาความมั่นคงของรัฐประเทศ

ส่วนในการดำเนินการพิจารณาสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับคดีความมั่นคง เห็นว่า สมควรมีกระบวนการตรวจสอบให้เกิดความชัดเจน อีกส่วนที่สำคัญ คือ อำนาจตุลาการ ซึ่งตามกระบวนการดำเนินคดีอาญาตามมาตรา ๑๑๖ กระบวนการจะเริ่มที่เจ้าหน้าที่ตำรวจแต่การกำหนดบทลงโทษเป็นอำนาจของศาล โดยหากพิจารณาตามบทลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ พบว่า ค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นอำนาจดุลยพินิจของศาลที่อาจพิจารณาได้ ตามมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เสนอว่า เห็นควรมีการแก้ไขให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถออกหมายเรียกไว้ก่อน ซึ่งจะสามารถช่วยคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายหากไม่ปฏิบัติตามก็เป็นผลร้ายถือว่าผิดกฎหมายละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ได้ จึงมีความเห็นว่า การแก้ไขปัญหาคดีความมั่นคง ศาลควรเป็นผู้พิจารณากลับกรองในเรื่องต่าง ๆ จะเป็นผลดีต่อผู้ถูกกล่าวหาได้มาก

สำหรับการดำเนินการตามกฎหมายความมั่นคง ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นว่าการดำเนินการต่าง ๆ จะต้องพิจารณาถึงเรื่องสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นหลัก เพราะประชาชนนั้นเป็นองค์ประกอบของรัฐ และที่สำคัญประชาชนที่มีสิทธิเสรีภาพมาตั้งแต่กำเนิด เสรีภาพในการคิด การแสดงออก สิทธิในร่างกาย จะติดตัวมาตั้งแต่เกิด ความเป็นมนุษย์จึงต้องแสดงออกมารวมตัวกันเพื่อเป็นรัฐ การที่มีรัฐจะต้องมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพในบางอย่างของประชาชนเพื่อมารักษาความมั่นคงแห่งรัฐ ในการออกกฎหมายเพื่อจำกัดเสรีภาพเหล่านั้นต้องออกเป็นกฎหมายโดยที่ได้รับอนุญาตจากประชาชนผ่านสภาผู้แทนราษฎร จากนั้น บรรดาเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงได้นำกฎหมายไปปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ประเด็นนี้จะต้องมีการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าได้ใช้กฎหมายได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์จริงหรือไม่ ใช้เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐจริงหรือไม่ หรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น เพราะกฎหมายเหล่านี้ คือ การจำกัดเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น ต้องใช้ดุลยพินิจพอสมควรแก่เหตุ ใช้ในความจำเป็นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานความมั่นคงแห่งรัฐ สามารถแยกออกเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

(๑) กลุ่มแรกคือกลุ่มกฎหมายอาญา หมวดที่ว่าด้วยความผิดต่อความมั่นคงในราชอาณาจักร เช่น มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๖ ประกอบกับในบางยุค บางสมัยมีการออกกฎหมายมาใช้บังคับเพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์ แต่ถูกยกเลิกไปแล้วหรือมีพระราชบัญญัติป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ เอาไว้ในแรก ๆ ที่เริ่มมีรัฐธรรมนูญ

(๒) กฎหมายที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีพิเศษ เช่น กฎอัยการศึก พระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดินในสภาวะฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ พระราชบัญญัติรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑

(๓) กลุ่มที่เป็นกฎหมายแถมพ่วง คือ หากมีความผิดต่อความมั่นคงเกิดขึ้นแล้วไปเผยแพร่ออกไป เช่น พระราชบัญญัติการชุมนุม พระราชบัญญัติความผิดต่อคอมพิวเตอร์ เหล่านี้ถูกพ่วงกับความผิดต่อการทำผิดตามความมั่นคงของรัฐอื่น ๆ

ประเด็นนิยามความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ คือ การที่มีการกระทำบางอย่างที่มีการล้มล้างการปกครอง มีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญเหล่านี้ คือ นิยามของความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐ จากสถานการณ์ในปัจจุบันการที่มีภาคการศึกษาออกมาเคลื่อนไหวตามสถานศึกษาต่าง ๆ ในการแสดงออกทางความคิด เหล่านี้จะมองว่า ทำให้เกิดการล้มล้างสถาบัน ล้มล้างการปกครอง

หรือไม่ ทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในราชอาณาจักรไทยหรือไม่ จะเห็นได้ว่าปัจจุบันมีการบังคับใช้กฎหมาย ในลักษณะบิดเบือน หลักกฎหมายอาญาการใช้และการตีความจะต้องตีความโดยเคร่งครัด ห้ามตีความ แบบขยายความเพื่อลงโทษคน ต้องแยกองค์ประกอบความผิดให้ได้ เช่น มาตรา ๑๑๖ มุ่งองค์ประกอบ ความผิด คือ ผู้ใดกระทำโดยวาจา พุดเขียนหรือแสดงออกโดยวิธีอื่นใด โดยเพื่อเปลี่ยนแปลงกฎหมาย เปลี่ยนแปลงรัฐบาล โดยข่มขืนใจหรือประทุษร้าย หมายความว่า แสดงออกเพื่อขอเปลี่ยนกฎหมาย เปลี่ยนรัฐบาลได้ หากเราไม่ข่มขืนใจผู้อื่นและหากไม่ประทุษร้ายผู้อื่นก็สามารถดำเนินการได้ ถ้าไม่ถึง ขนาดก่อความไม่สงบ การเปลี่ยนแปลงหรือการฝ่าฝืนกฎหมาย หากอยู่ในเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญอนุญาต สามารถกระทำได้ หรือเป็นการแสดงความเห็นโดยสุจริตประชาชนก็สามารถกระทำได้ ดังนั้น การจำกัด การแสดงความคิดเห็นหรือจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยอ้างว่า เป็นการยุยง ปลุกปั่น ซึ่งเป็น ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ จึงเป็นการตีความเกินขอบเขตของกฎหมายและ ไม่เข้าองค์ประกอบความผิด และเมื่อเจ้าหน้าที่รัฐที่บังคับใช้กฎหมายทราบว่าการแสดงออกของ ประชาชนไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๑๑๖ ดังนั้น เมื่อคดีไปสู่ชั้นศาล ได้มีการยกฟ้องไป หลายคดี แต่ในกระบวนการดำเนินคดี ประชาชนซึ่งเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องมีค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี การประกันตัว ทำให้ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเอง จึงทำให้ กฎหมายความมั่นคงในประเทศไทยกลายเป็นเครื่องมือของรัฐในการกำจัดผู้เห็นต่างทางการเมือง หรือ กลั่นแกล้งอีกฝ่ายหนึ่ง

๒) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นจากการแบ่งกลุ่มย่อย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

นอกจากการแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วการสัมมนาได้มีการแบ่งกลุ่ม ผู้เข้าร่วมสัมมนาซึ่งเป็นผู้แทนจากชุมชนต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังความเห็น เกี่ยวกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ โดยมีการแบ่งกลุ่มเพื่อระดมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จากผู้นำชุมชนต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑. ประเด็นบทบัญญัติประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา ๑๑๖ ในประเด็นคำถามที่ว่า ท่านเห็นด้วยหรือไม่อย่างไรกับบทบัญญัติตามกฎหมาย ๒. ประเด็นการบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ ในประเด็นคำถามที่ว่า ท่านเห็นด้วย หรือไม่ อย่างไร กับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในปัจจุบัน และ ๓. ประเด็นการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ ในประเด็นคำถามที่ว่า ท่านเห็นด้วยหรือไม่อย่างไรกับการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว ซึ่งจาก การระดมความคิดเห็น สรุปสาระสำคัญจากกลุ่มย่อยได้ ดังนี้

“มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือหรือ วิธีอื่นใดอันมิใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ หรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือ ตีชมโดยสุจริต (๑) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขืนใจ หรือใช้กำลังประทุษร้าย (๒) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วนหรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะ ก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือ (๓) เพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินเจ็ดปี”

๒.๑) ประเด็นบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ ท่านเห็นด้วย หรือไม่ อย่างไร กับการบัญญัติตามกฎหมาย สรุปผลได้ว่า ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับบทบัญญัติ ที่มีอยู่ตามมาตรา ๑๑๖ โดยมีเหตุผล ดังนี้

(๑) ไม่เห็นด้วย เนื่องจาก

- เพราะเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิ จำกัดการแสดงออกของ ประชาชน ซึ่งเป็นพื้นฐานของหลักการประชาธิปไตย และพึงได้รับการสนับสนุนจากรัฐ

- เพราะเกิดการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการออกมาแสดงความคิดเห็น มาตรา ๑๑๖ เปรียบเสมือนประตูที่ปิดกั้นเสรีภาพทางความคิด
- เพราะกฎหมายกว้างเกินไป ใช้เพื่อการควบคุมความคิดของคน มีการลงโทษจำคุก ถือเป็นมาตรการที่รุนแรงเกินไป และเป็นกฎหมายที่จำกัดคนที่เห็นต่างจากรัฐ
- เพราะเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนที่จะออกมาแสดงความคิดเห็น ซึ่งไม่ได้มีเจตนาที่จะยุยงปลุกปั่น แต่เป็นการนำเสนอความจริงที่ขัดกับสิ่งที่รัฐนำเสนอเท่านั้น
- เพราะเป็นกฎหมายที่จำกัดการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งสิทธิในการแสดงออกเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ความคิดที่เห็นต่างจากรัฐบาลเป็นสิทธิที่พึงกระทำได้ และตัวบทกฎหมายสามารถตีความได้อย่างกว้างขวาง
- เพราะกฎหมายยังมีความคลุมเครือ เช่น นิยามที่ไม่ชัดเจน ทำให้สามารถตีความได้หลายประการ และเป็นเครื่องมือปิดกั้นการแสดงออก สิทธิเสรีภาพของประชาชน

(๒) เห็นด้วย เพราะเห็นว่า ตัวบทกฎหมายมีทั้งส่วนที่จำเป็นและสิ่งที่ไม่จำเป็น ส่วนที่จำเป็นและเห็นด้วยกับตัวบทกฎหมาย คือ เอาไว้เพื่อป้องกันการพูด หรือแสดงความคิดเห็นที่เกินความจริง

๒.๒) ประเด็นการบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในปัจจุบัน ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- เพราะเป็นการใช้กฎหมายโดยเลือกปฏิบัติ เลือกใช้กับผู้ที่มีความคิดเห็นต่างจากฝ่ายรัฐ แต่ถ้าหากเป็นฝ่ายที่สนับสนุนการกระทำของรัฐจะไม่ถูกดำเนินคดีด้วยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖

- เพราะการบังคับใช้ไม่เป็นธรรม เจ้าหน้าที่มักอ้างว่า “นายสั่ง”
- เพราะการประชุมในปัจจุบัน รัฐบาลมีการนำเอามาตรา ๑๑๖ มาใช้จำกัดการประชุมใช้ มาตรา ๑๑๖ ในการจับกุมแกนนำจัดการชุมนุม รัฐใช้กฎหมายคุกคามประชาชนที่เห็นต่างกับฝ่ายรัฐ กล่าวหาว่าเป็นการก่อให้เกิดความไม่สงบ ทั้งที่การประชุมเป็นการชุมนุมโดยสันติ เรียกร้องประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าเป็นข้อกล่าวหาที่เกินความจริง เนื่องจากพบว่าแกนนำหรือผู้ปราศรัยหลายคนจะถูกดำเนินคดี ในความผิดตามมาตรานี้ ซึ่งประเด็นที่ออกมาพูดเป็นการพูดถึงปัญหาของสังคมอย่างตรงไปตรงมา และไม่ได้ก่อให้เกิดความวุ่นวายหรือความรุนแรงแต่อย่างใด

- เพราะเห็นว่า กฎหมายถูกใช้โดยเลือกปฏิบัติ และการบังคับใช้ในมาตรา ๑๑๖ ปัจจุบัน ใช้ในการสกัดกั้นผู้เห็นต่างกับรัฐบาล ประชาชนควรจะมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก เพราะประเทศเป็นของประชาชนไม่ใช่ของรัฐบาล ฉะนั้น ความเห็นต่าง ๆ ควรจะนำมาปรับปรุงในการบริหารประเทศ

- เพราะการบังคับใช้กฎหมาย มาตรา ๑๑๖ ในปัจจุบัน รัฐบาลใช้กฎหมายในลักษณะเป็นการคุกคามประชาชนที่ออกมาเรียกร้อง แสดงความเห็นที่เห็นต่างกับรัฐเท่านั้น และใช้ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๒.๓) ประเด็นการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการแก้ไข โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ ควรได้รับการแก้ไข เพราะเห็นว่าประชาชนควรสามารถแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตได้โดยไม่ต้องกังวลว่าจะถูกดำเนินคดีตามมาตรา ๑๑๖

- ต้องได้รับการแก้ไข ในส่วนของนิยามคำว่า “ยุยงปลุกปั่น” ให้ชัดเจนว่าคือ อะไร ทั้งนี้ หากการแสดงความคิดเห็นไม่เข้าข่ายที่นิยามไว้ให้ถือว่าไม่เป็นการยุยงปลุกปั่น และให้ปรับลดจำนวนปีที่ลงโทษจำคุกลง เนื่องจาก ๗ ปีมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับรูปคดี นอกจากนี้ เมื่อถูกดำเนินคดีและคดีถึงที่สุดแล้วพบว่าจำเลยไม่ผิด จะต้องมีการเยียวยาจำเลย ชดเชยเงินที่ใช้ในการดำเนินคดี และชดเชยในส่วนที่ทำให้เสียชื่อเสียงด้วย เนื่องจากกว่าคดีจะสิ้นสุดจำเลยจะต้องไปศาลและดำเนินการด้านทนายความ ทำให้จำเลยต้องเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ จำนวนมาก

- ควรแก้ไข มาตรา ๑๑๖ โดยระบุให้ชัดเจนว่าการกระทำแบบใดที่เข้าข่ายยุยงปลุกปั่น และให้เพิ่มเติมระบุว่า “การแสดงออกความเห็นทางการเมือง” ไม่ใช่การก่อให้เกิดความไม่สงบ นอกจากนี้ การแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตในรัฐธรรมนูญ นิยามคำว่า “สุจริต” ยังไม่ชัดเจน มาตรา ๑๑๖ ถือเป็นกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพและการแสดงออกของประชาชน ทำให้ประชาชนไม่สามารถแสดงออกได้อย่างอิสระ ส่วนผู้บังคับใช้กฎหมายพบปัญหาว่าใช้ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ และใช้โดยเลือกปฏิบัติเฉพาะกับผู้ที่เห็นต่างกับรัฐเท่านั้น เพราะถ้าหากจะใช้กฎหมายนี้จริง ๆ ควรแก้ไขให้มีความเท่าเทียม ไม่เน้นหรือเจาะจงไปยังกลุ่มผู้เห็นต่างทางการเมืองเพียงเท่านั้น

- ควรแก้ไข เพราะเห็นว่าการบังคับใช้กฎหมาย มาตรา ๑๑๖ ถูกใช้โดยเลือกปฏิบัติ เห็นว่าเจ้าหน้าที่จะต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคกันไม่ว่าจะเป็นฝ่ายที่เห็นด้วยหรือเห็นต่างกับรัฐ ควรปรับลดโทษการจำคุก เพราะบทลงโทษหนักเกินไป และให้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าหน้าที่เป็นผู้พิจารณา ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าอาจจะเกิดการใช้กฎหมายนี้กลั่นแกล้งผู้เห็นต่าง ดังนั้นจึงควรระบุพฤติกรรมให้ชัดเจนว่าการกระทำใดเป็นการกระทำความผิด โดยไม่ต้องตีความ

- ควรแก้ไขกฎหมาย มาตรา ๑๑๖ เพราะเห็นว่ารัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือในการคุกคามผู้เห็นต่างทางการเมือง กฎหมายไม่เป็นธรรมกับประชาชน และเป็นการให้ประโยชน์กับผู้มีอำนาจ

๓.๓ ข้อเสนอในการปรับปรุง พัฒนา แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ภายหลังจากที่คณะกรรมการได้ดำเนินการศึกษาจากการประชุม สัมมนา รวมทั้ง การศึกษาเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาแล้ว ได้มีการประมวล วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอในการปรับปรุง พัฒนา แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๑๖ ที่บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือ หรือวิธีอื่นใดอันไม่ใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่ใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต

(๑) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขืนใจ หรือใช้กำลังประทุษร้าย

(๒) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วน หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน ถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือ

(๓) เพื่อให้ประชาชน ล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี”

ความคิดเห็น จากการประมวลความคิดเห็นและข้อมูล พบว่า มาตรา ๑๑๖ เป็นความผิดในหมวด “ความมั่นคง” ตามประมวลกฎหมายอาญา และมีโทษจำคุกสูงสุดถึงเจ็ดปี ซึ่งถือเป็นข้อหาหนักที่มีโทษสูง ซึ่งทำให้พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการมีอำนาจสามารถขอฝากขังผู้ต้องหาไว้ก่อนฟ้องคดีมีระยะเวลาสูงสุดได้ถึง ๔๘ วัน อีกทั้ง ในระหว่างการฝากขังนั้นจำเลยต้องยื่นขอประกันตัวโดยวางหลักทรัพย์ต่อศาล ซึ่งศาลมักจะตีราคาหลักทรัพย์ตามอัตราโทษสูงสุดในคดีนั้น ๆ

นอกจากนี้ คำว่า “ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือ หรือวิธีอื่นใด” หรือ “กระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน” เป็นคำที่มีการตีความที่กว้าง จึงส่งผลให้สามารถมีการตีความในทางประสงค์ต่อผลทางการเมืองและเป็นการริดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่เกินควร และขัดกับหลักนิติธรรมได้

ข้อเสนอ เพื่อป้องกันการตีความที่กว้างเกินควร เสนอให้มีการแก้ไขโดยตัดคำว่า “หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน” ใน (๒) ของมาตรา ๑๑๖

ประเด็นที่ ๒ การแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ขอความเบื้องต้น ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป

มาตรา ๒ ในประมวลกฎหมายนี้

(๒) “ผู้ต้องหา” หมายความว่า บุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังมีได้

ถูกฟ้องต่อศาล

(๓) “จำเลย” หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกฟ้องยังศาลแล้วโดยข้อหาว่าได้กระทำความผิด

มาตรา ๗/๑ ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก และให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีสิทธิดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) พบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

(๒) ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

(๓) ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

(๔) ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรก ถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง

ความคิดเห็น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าวข้างต้น จากการศึกษาความแตกต่างเรื่องสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยว่า กระทำความผิดตามกฎหมาย ด้านความมั่นคงของประเทศไทยและสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดตามกฎหมาย ด้านความมั่นคงของต่างประเทศ (สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สหราชอาณาจักร อังกฤษ และสาธารณรัฐฝรั่งเศส) พบว่า แนวทางในการปฏิบัติต่อบุคคลผู้ต้องสงสัยในกฎหมายด้านความมั่นคงของต่างประเทศส่วนใหญ่ มีความสอดคล้องกับสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศไทยทุกประเด็น รวมทั้ง มีการรับรองคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเป็นหลัก แต่จะมีข้อยกเว้นหรือเงื่อนไขในการจำกัดสิทธิไว้ในกรณีจำเป็นต้องปกป้องเพื่อส่วนรวม และมีโทษสำหรับเจ้าหน้าที่หากกระทำการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย รวมถึง ความแตกต่างเรื่องสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยผู้หญิงที่ไม่มีกำหนดไว้เท่า่นั้น และจากการศึกษาผลการเปรียบเทียบและวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาลิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด

ตามกฎหมายด้านความมั่นคงของประเทศไทยและต่างประเทศ เฉพาะประเด็นที่บุคคลผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดตามกฎหมายด้านความมั่นคงกับสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สามารถสรุปได้ประเด็น ดังนี้

(๑) กฎหมายด้านความมั่นคงของประเทศไทยมิได้กำหนดให้แจ้งข้อหา และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดกับบุคคลผู้ต้องสงสัย แต่กฎหมายความมั่นคงของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สหราชอาณาจักรอังกฤษ และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้ให้สิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดแก่บุคคลผู้ต้องสงสัยเป็นพื้นฐานโดยกฎหมายความมั่นคงของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์กำหนดเพิ่มเติมว่าหากเจ้าหน้าที่ละเลยไม่แจ้งสิทธิดังกล่าวต้องมีโทษจำคุก กฎหมายความมั่นคงของสหราชอาณาจักรอังกฤษกำหนดเพิ่มเติมว่าต้องแจ้งข้อหาและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดทั้งต่อบุคคลผู้ต้องสงสัยและทนายความของบุคคลผู้ต้องสงสัยหรือผู้ปกครองในกรณีผู้เยาว์เป็นบุคคลผู้ต้องสงสัย (Appropriate Adult) ด้วย ในกรณีที่ทนายความหรือผู้ปกครองนั้นร้องขอและกฎหมายความมั่นคงของสาธารณรัฐฝรั่งเศสกำหนดให้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด

(๒) กฎหมายด้านความมั่นคงของประเทศไทยมิได้กำหนดให้บุคคลผู้ต้องสงสัยมีสิทธิที่จะเจียบหรือไม่ให้การใด ๆ ต่อเจ้าหน้าที่ กฎหมายความมั่นคงของสาธารณรัฐฝรั่งเศส มิได้กำหนดการแจ้งสิทธิที่จะไม่ให้การในชั้นควบคุมตัว แต่ต้องแจ้งในชั้นสอบสวน แต่กฎหมายความมั่นคงของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสหราชอาณาจักรอังกฤษได้กำหนดให้แจ้งสิทธิที่จะเจียบหรือไม่ให้การใด ๆ ต่อเจ้าหน้าที่ไว้ โดยกฎหมายความมั่นคงของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดว่า หากเจ้าหน้าที่ละเลยไม่แจ้งสิทธิดังกล่าว จะต้องรับโทษจำคุก ส่วนกฎหมายความมั่นคงของสหราชอาณาจักรอังกฤษจะให้สิทธิดังกล่าวโดยมีข้อยกเว้นว่า หากเป็นการควบคุม ฌ ทำเรือ หรือชายแดน บุคคลที่ถูกสอบสวนจะต้องให้ข้อมูลในความครอบครองของตน รวมไปถึงเอกสารอื่น ๆ ตามที่เจ้าหน้าที่ร้องขอ หากไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติเหล่านี้ก็จะมีผลผิดตามกฎหมาย

(๓) กฎหมายด้านความมั่นคงของประเทศไทยมิได้กำหนดให้บุคคลผู้ต้องสงสัยมีสิทธิในการได้รับแจ้งสิทธิอื่น ๆ ซึ่งบุคคลที่เป็นผู้ต้องหาในคดีอาญามีสิทธิรับรู้ในโอกาสแรกว่า ตนมีสิทธิจะพบทนายความ ในประเด็นนี้ มีข้อแตกต่างกับกฎหมายความมั่นคงของต่างประเทศพบว่าทั้งกฎหมายความมั่นคงของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สหราชอาณาจักรอังกฤษ และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้กำหนดให้บุคคลผู้ต้องสงสัยมีสิทธิได้รับแจ้งเรื่องทนายความ ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานที่ต้องแจ้ง กล่าวคือ สหราชอาณาจักรอังกฤษต้องแจ้งสิทธิในการมีล่ามแปลภาษา และสิทธิในการติดต่อสถานทูตในกรณีชาวต่างชาติ ในสาธารณรัฐฝรั่งเศสต้องแจ้งสิทธิติดต่อสื่อสารกับญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมไว้วางใจ และสิทธิได้รับการตรวจรักษาโดยแพทย์ด้วย

(๔) กฎหมายด้านความมั่นคงของประเทศไทยมิได้กำหนดอย่างชัดเจนให้บุคคลผู้ต้องสงสัยมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือการพบผู้ที่ตนไว้วางใจและยังไม่สามารถพบบุคคลใดเป็นการส่วนตัวได้อีกด้วย ซึ่งกฎหมายความมั่นคงของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สหราชอาณาจักรอังกฤษ และสาธารณรัฐฝรั่งเศสให้บุคคลผู้ต้องสงสัยมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายและพบผู้ที่ตนไว้วางใจ และสามารถปรึกษาทนายความได้เป็นการส่วนตัว โดยกฎหมายความมั่นคงของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีการให้สิทธิเพิ่มเติมคือหากไม่สามารถหาทนายความได้ เจ้าหน้าที่ต้องจัดหาทนายความให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แม้ในต่างประเทศจะให้สิทธิบุคคลผู้ต้องสงสัยได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายและการพบผู้ที่ตนไว้วางใจอย่างเป็นส่วนตัว แต่อย่างไรก็ตามในกฎหมายความมั่นคงของสหราชอาณาจักรอังกฤษและสาธารณรัฐฝรั่งเศสก็ยังมีข้อยกเว้นหรือเงื่อนไขบางประการ กล่าวคือ

กฎหมายความมั่นคงของสหราชอาณาจักรอังกฤษ (UK government, ๒๐๐๖) เจ้าหน้าที่สามารถปฏิเสธสิทธิในการพบทนายความได้หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการใช้สิทธิดังกล่าวจะเกิดผลร้าย หรือกฎหมายความมั่นคงของสาธารณรัฐฝรั่งเศสก็มีเงื่อนไขในการพบทนายความ คือ บุคคลผู้ต้องสงสัยไม่มีสิทธิพบทนายความในทันที แต่ต้องรอให้พ้นระยะเวลา ๗๒ ชั่วโมงนับแต่เริ่มถูกควบคุมตัว

(๕) กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงของประเทศไทยกำหนดให้บุคคลผู้ต้องสงสัยที่เป็นเด็กหรือเยาวชนมีสิทธิมากกว่าผู้ใหญ่เพียงประการเดียว คือ การแยกผู้ต้องสงสัยที่เป็นเด็กและเยาวชนกับผู้ใหญ่ไว้ต่างหากจากกันอย่างเป็นสัดส่วน แต่กฎหมายความมั่นคงของสหราชอาณาจักรอังกฤษ นอกจากเรื่องการแยกควบคุมตัวเด็กและผู้ใหญ่แล้ว ยังให้สิทธิเพิ่มขึ้นได้แก่ เมื่อมีการควบคุมตัวเด็กต้องแจ้งการถูกควบคุม รวมถึงเหตุผล และสถานที่ควบคุมตัวให้ผู้ปกครองทราบโดยต้องจัดหาทนายความให้หากเด็กหรือผู้ปกครองต้องการ ส่วนกฎหมายความมั่นคงของสาธารณรัฐฝรั่งเศสให้สิทธิให้ใช้กระบวนการพิจารณาสหประชาชาติ และจำกัดระยะเวลาการควบคุมตัว กล่าวคือ หากเด็กมีอายุน้อย ระยะเวลาควบคุมตัวก็ต้องน้อยลงตามช่วงอายุ แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายความมั่นคงของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ก็ได้กำหนดเกี่ยวกับการควบคุมตัวเด็กไว้

(๖) กฎหมายด้านความมั่นคงของประเทศไทยกำหนดให้การควบคุมตัวบุคคลผู้ต้องสงสัยที่เป็นผู้หญิงต้องแยกบุคคลผู้ต้องสงสัยผู้หญิงไว้ต่างหากอย่างเป็นสัดส่วน และยังห้ามมิให้เรียกบุคคลผู้ต้องสงสัยหญิงนั้นมาในเวลากลางคืนหรือมาอยู่ในที่ลับด้วย ขณะที่สาธารณรัฐฟิลิปปินส์และสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้นไม่ได้กำหนดวิธีการสำหรับผู้หญิงใด ๆ หากมีการตรวจตัวหรือค้นตัวต้องทำโดยเจ้าหน้าที่ผู้หญิง ต้องทำอย่างสุภาพและผู้ต้องหาหญิงนั้นมีสิทธิขอให้มีบุคคลใดมาอยู่ร่วมด้วยก็ได้ ในกรณีหญิงนั้นเพิ่งคลอดบุตรมาไม่ถึงสามเดือน หรือเจ็บป่วยซึ่งถ้าต้องขังจะถึงอันตรายแก่ชีวิต ศาลจะไม่ออกหมายขังหรือจะออกหมายปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งถูกขังอยู่นั้นก็ได้

ข้อเสนอ จากเหตุผลและผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น จึงมีข้อเสนอว่าควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป มาตรา ๒ โดยมีรายละเอียดเป็น ดังนี้

(๕) คำนิยาม “ผู้ต้องหาในคดีความมั่นคง” หมายความว่า ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

(๑๑) วรรค ๓ “กรณีความผิดต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรให้ใช้การตีความอย่างแคบ เคร่งครัด และชัดเจน

(๑๒/๑) “ไต่สวนมูลฟ้องความผิดเกี่ยวกับราชอาณาจักร” ให้องค์กรอื่นตามกฎหมายบัญญัติไว้ไต่สวนเพื่อวินิจฉัยถึงมูลคดี

(๒๓) คำนิยาม “บุคคลผู้ต้องสงสัย” หมายความว่า บุคคลที่ถูกสงสัย หรือสันนิษฐานว่า จะเป็นผู้กระทำความผิดอาญา หรือด้านความมั่นคง แต่ไม่มีหลักฐานและยังไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหา

มาตรา ๗/๑ ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาหรือ “บุคคลผู้ต้องสงสัย” ซึ่งถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุม และสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรกและให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาสิทธิ ดังต่อไปนี้ด้วย

ลักษณะ ๒ หมวด ๒ อำนาจสืบสวนและสอบสวน ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

มาตรา ๑๗ เพิ่ม สภาความมั่นคงแห่งชาติมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องคดีอาญาเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

ลักษณะ ๓ หมวด ๑ การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

มาตรา ๒๘ เพิ่ม (๓) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรให้อัยการสูงสุดมีอำนาจสอบสวนและฟ้องคดีอาญา

ลักษณะ ๔ หมวด ๒ หมายอาญา ส่วนที่ ๒ หมายจับ ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

มาตรา ๖๖ เพิ่ม (๓) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร จะออกหมายจับได้ต้องมีพยาน หลักฐานชัดเจน

ลักษณะ ๕ หมวด ๓ ปล่อยชั่วคราว ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

มาตรา ๑๑๙ เพิ่ม วรรค ๔ คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ให้ศาลกำหนดสัญญาประกันต่อศาลให้ได้สัดส่วนกับฐานะของผู้ถูกกล่าวหา

ประเด็นที่ ๓ การแก้ไขคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙ / ๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวนและมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัด การสอบสวนคดีอาญา โดยให้มีการแก้ไข ดังนี้

บทที่ ๒ การอำนวยความสะดวก ข้อ ๑. การรับแจ้งความ ข้อ ๑.๑ การดำเนินการเมื่อได้รับแจ้งความ

ข้อ ๑.๑.๕ การรับแจ้งความที่ยังไม่แน่ชัดว่าเป็นคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ หรือเป็นเรื่องทางแพ่งให้พนักงานสอบสวนบันทึกการรับแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีแล้วรีบเสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนพิจารณาสั่งการภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่บันทึกการรับแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี

กรณีผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหน่วยงาน พิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องในทางแพ่งก็ให้ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้แจ้งความทราบและลงประจำวันเกี่ยวกับคดีพร้อมให้ผู้แจ้งความลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

กรณีผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหน่วยงาน พิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องในทางอาญาไม่ว่าจะเป็นความผิดอาญาแผ่นดินหรือความผิดต่อส่วนตัวก็ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ความคิดเห็น หากพิจารณาจากระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี คำสั่งที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ ข้อ ๑.๑.๕ (ในระเบียบ บทที่ ๒ การอำนวยความสะดวก ข้อ ๑. การรับแจ้งความ ข้อ ๑.๑ การดำเนินการเมื่อได้รับแจ้งความ) ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่า ระเบียบดังกล่าว ใช้คำ ว่า “การรับแจ้งความที่ยังไม่แน่ชัดว่าเป็นคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ” นั่นคือ พนักงานสอบสวนยังไม่แน่ชัดว่า ข้อเท็จจริงที่ผู้กล่าวโทษหรือผู้ร้องทุกข์ได้มาแจ้งนั้น มีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นหรือไม่ ทั้งอาญาแผ่นดิน (ผู้กล่าวโทษ) และอาญาส่วนตัว (ผู้ร้องทุกข์) ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีนี้ กำหนดให้พนักงานสอบสวนรีบเสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงาน (ผู้กำกับการสถานีตำรวจ) เป็นผู้พิจารณาภายใน ๒๔ ชั่วโมง หากเป็นความผิดอาญา ก็ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ คือ รับคำร้องทุกข์สอบสวนต่อไป เป็นสำนวนการสอบสวน จึงเห็นได้ว่า อำนาจการปรับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเข้ากับข้อกฎหมายในเบื้องต้น เป็นของพนักงานสอบสวนระดับหัวหน้าสถานี คือ ผู้กำกับการสถานีตำรวจเพียงคนเดียว อันเป็นจุดอ่อนที่อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการวินิจฉัยข้อกฎหมายได้ อันจะทำให้ประชาชนผู้แสดงความคิดเห็นโดยสุจริต ต้องถูกดำเนินคดี ซึ่งในการพิจารณาว่า จะดำเนินคดีในข้อหาตามมาตรา ๑๑๖ หรือไม่ อดีตที่ผ่านมา มีจุดอ่อนอยู่ ๒ ประการ กล่าวคือ

(๑) พนักงานสอบสวนระดับผู้กำกับการสถานีตำรวจผู้นั้นอาจจะขาดความเชี่ยวชาญ ไม่มีความรู้พอที่จะวินิจฉัยข้อเท็จจริงได้ว่า มีองค์ประกอบ ความผิดครบตามมาตรา ๑๑๖ หรือไม่ เพราะเนื่องจากที่ผ่านมา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) แบ่งสายงานตำรวจออกเป็นสายสอบสวน และสวนปราบปราม หรือสายอื่น ครั้นตำรวจเติบโตในหน้าที่ราชการ ตำรวจบางนายเติบโตมาในสายปราบปรามไม่เคยทำงานสอบสวนมากนัก เมื่อมาเป็นผู้กำกับการหัวหน้าสถานีจึงอาจขาดความรู้ในงานสอบสวนไม่อาจวินิจฉัยได้ว่า ข้อเท็จจริงนั้น เป็นความผิดตามมาตรา ๑๑๖ หรือไม่ ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้ตนเองมีโทษทางวินัยจึงสั่งให้รับคดีเอาไว้ก่อน เพื่อให้อัยการส่งไม่ฟ้องหรือศาลยกฟ้องเอาภายหลัง

(๒) พนักงานสอบสวนไม่มีโอกาสได้พิจารณาข้อเท็จจริงเลยว่า มีองค์ประกอบครบตามมาตรา ๑๑๖ หรือไม่ หรือแม้วินิจฉัยแล้วเห็นว่า ไม่เข้าองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๑๑๖ ก็มิได้ใช้ความรู้ในอันจะสั่งไม่รับคดีเพราะอาจมีอำนาจมีมติใบสั่งจากผู้มีอำนาจทางการเมืองในขณะนั้นสั่งการให้รับเป็นคดีเป็นเหตุให้ความเสียหายตกแก่ประชาชนผู้ถูกกล่าวหาต้องเสียเวลาในการต่อสู้คดี

ข้อเสนอการแก้ไขปัญหาดังกล่าว หากจะแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ อาจเป็นเรื่องยุ่งยากและใช้เวลานาน อาจไม่ทันต่อการแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนผู้ถูกกล่าวหา จึงขอนำเสนออีกทางเลือก โดยควรแก้ไขกฎหมายระดับรอง (ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๕๖) ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้ออกมาโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายหลัก (เฉพาะความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร) โดยแก้ไขระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๕๖ ข้อ ๑.๑.๕ จากเดิมอำนาจในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงเข้ากลับข้อกฎหมายเป็นอำนาจของผู้กำกับการสถานีตำรวจ แก้เป็นให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการยุติธรรม (หรือเรียกชื่อตามที่จะแก้) โดยคณะกรรมการควรประกอบด้วย

(๑) ผู้เกี่ยวข้องที่จะเป็นผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับคดีต่อไป อันมีตัวแทนฝ่ายตำรวจ อัยการ ศาล สภาความมั่นคงแห่งชาติ

(๒) ผู้เกี่ยวข้องฝ่ายที่จะเป็นผู้ถูกดำเนินคดี อันมี องค์กรภาคเอกชน ทนาย ตัวแทนพรรคการเมือง

(๓) ผู้เกี่ยวข้องฝ่ายเป็นกลาง เช่น ตัวแทนนักวิชาการ สื่อมวลชน

(๔) กำหนดหน่วยงานที่จะเป็นผู้กล่าวโทษ โดยควรให้เป็นหน่วยงานมิใช่ตัวบุคคล เช่น ให้ผู้ที่กล่าวโทษคดีที่เกี่ยวกับความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร คือ สภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อองค์กรนี้จะได้พิจารณากลับกรองข้อเท็จจริงมาแล้วขั้นหนึ่ง

ทั้งนี้ ควรมีการเพิ่มระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ในเรื่องการออกหมายเรียกหรือการแจ้งข้อกล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ จะต้องมิใช่ข้อเท็จจริงโดยมีพยานหลักฐานตามสมควรและชัดเจนเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าบุคคลนั้น เป็นผู้กระทำความผิดเกิดขึ้นตามที่กล่าวหาเสียก่อน เพื่อเป็นการป้องกันการใช้ดุลยพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้ง ควรเพิ่ม “ถ้าระหว่างการสอบสวนปรากฏว่า ผู้ต้องหาหรือบุคคลอื่นใดไม่ได้กระทำความผิด หรือไม่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นตามข้อกล่าวหา ก็ไม่จำเป็นต้องควบคุมผู้ต้องหาไว้แต่อย่างใด และให้พนักงานสอบสวนเร่งดำเนินการสอบสวนสรุปสำนวนมีความเห็นควรไม่ฟ้องส่งพนักงานอัยการพิจารณาโดยไม่ชักช้า”

ประเด็นที่ ๔ การแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม

ความคิดเห็น เห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอลปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๕๙ นั้น ยังไม่ครอบคลุม

ในการเข้าถึงสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยเพียงพอ และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้ต้องหาหรือจำเลย จึงเสนอให้แก้ไขคณะกรรมการกองทุนยุติธรรมต่อไป จึงมีข้อเสนอ ดังนี้

(๑) ต้องแก้ไขระเบียบให้ประชาชนทั่วไปสามารถขอนำเงินจากกองทุนยุติธรรมไปประกันตัวได้

(๒) จ้างทนายความที่ตนไว้วางใจได้โดยใช้เงินของกองทุนยุติธรรม

(๓) เพิ่มสิทธิให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ศาลตัดสินแล้วไม่มีความผิด (เฉพาะกรณีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง) สามารถใช้เงินกองทุนยุติธรรมในการดำเนินการฟ้องกลับเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนผู้ตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีนั้น

ประเด็นที่ ๕ การแก้ไขพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความคิดเห็น ภายใต้กฎหมายฉบับนี้มีเงื่อนไขว่า ผู้จัดการชุมนุมสาธารณะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ให้ทราบล่วงหน้า ๒๔ ชั่วโมง ก่อนการชุมนุมทั้งยังกำหนดพื้นที่ต้องห้ามและข้อควรระวังระหว่างการชุมนุม มิเช่นนั้นจะถือว่า เป็นการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเจ้าหน้าที่สามารถเข้าสลายพร้อมทั้งจับกุมดำเนินคดีได้ทันที ซึ่งในปัจจุบันมีหลายกรณีที่ประชาชนพยายามจะใช้สิทธิตามกฎหมาย แต่ก็ถูกเจ้าหน้าที่เข้ามาแทรกแซงการชุมนุม รวมถึงถ้าไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ก็มีสิทธิถูกเจ้าหน้าที่รวบรัดขั้นตอนจับกุมตั้งข้อหาอีกต่างหาก ทั้งนี้ เห็นได้ชัดเจนว่าพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ ได้วางขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้เรื่องการ “จับ” เป็นมาตรการที่เก็บไว้หลังสุด แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ไม่ค่อยมีการเจรจา ก่อน โดยจะเห็นได้จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามที่เป็นข่าวในปัจจุบัน ผู้ชุมนุมจะถูกตั้งข้อกล่าวหาและถูกจับกุมโดยทันที ต่อมาภายหลัง แม้เลิกการชุมนุมแล้ว แต่ผู้ชุมนุมก็ยังต้องรับโทษอยู่ดี

ดังนั้น กรณีดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แทนที่พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ จะถูกใช้เพื่อเอื้ออำนวยเสรีภาพในการชุมนุมให้เกิดขึ้นได้จริง แต่กลับเป็นเครื่องมือแวดล้อมที่ใช้ดำเนินคดีกับผู้ชุมนุม โดยเฉพาะเมื่อการชุมนุมได้ผ่านพ้นไปแล้ว ไม่มีการกระทบสิทธิของบุคคลอื่นเกิดขึ้นอีกแล้ว เจ้าหน้าที่ก็ยังย้อนกลับมาใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือจัดการผู้ชุมนุมในภายหลังอีก

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิในการแก้ไขปัญหา

(๑) การชุมนุมสาธารณะ ที่ไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ควรมีการเพิ่ม “การชุมนุมของกลุ่มนักเรียนและนักศึกษา”

(๒) ควรมีการเจรจามากกว่าการบังคับใช้ทางกฎหมายโดยการจับหรือออกหมายจับ โดยการตั้งข้อกล่าวหาต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ

(๓) หากเลิกการชุมนุมแล้ว เมื่อผู้ชุมนุมหรือกลุ่มผู้ชุมนุมได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่แล้ว ควรมีการยกเว้นโทษ เพื่อป้องกันการก่อกวนแก่งัดทางการเมือง

๓.๔ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง พัฒนา แก้ไข รวมทั้งแนวทางในการบังคับใช้กฎหมาย ด้านความมั่นคงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในภาพรวม

นอกจากข้อเสนอในการแก้ไขกฎหมายในประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว จากการพิจารณาศึกษาที่ได้ คณะกรรมการได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง พัฒนา แก้ไข รวมทั้งแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายด้านความมั่นคงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในภาพรวม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(๑) หากประชาชนถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายความมั่นคง ควรอยู่ในขอบเขตอำนาจความรับผิดชอบของศาลยุติธรรมมากกว่าศาลทหาร เนื่องจากกระบวนการ

ยุติธรรมนั้น จะผ่านขั้นตอนการพิจารณาของพนักงานสอบสวน อัยการ และศาล ซึ่งจะมีการพิจารณาตัดสินไปด้วยความรอบคอบเช่นกัน ประการสำคัญหากตกเป็นผู้ต้องหาจะทำให้ระยะเวลาในการถูกคุมขังนั้นสั้นและได้รับการปล่อยตัวได้เร็วขึ้น

(๒) สภาความมั่นคงแห่งชาติ ควรนำแนวคิดเรื่องการถ่วงดุลอำนาจ โดยควรเปิดโอกาสให้ฝ่ายพลเรือน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เข้ามามีบทบาทในองค์กรสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยบุคคลเหล่านี้จะต้องผ่านการเรียน หรือฝึกอบรมในหลักสูตรพิเศษด้านความมั่นคงแห่งรัฐ เพื่อให้เกิดความเข้าใจก่อน

(๓) ควรมีการแก้ไข นิยามความหมายของคำว่า “ความมั่นคงแห่งรัฐ” ให้เกิดความเข้าใจที่ง่ายขึ้น และไม่ควรนำนิยามความหมายที่กำหนดขึ้นมาใหม่ นำไปใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง ประกอบกับระยะเวลาในการแก้ไขนิยามศัพท์ของคำว่า ความมั่นคงแห่งรัฐ ซึ่งตามแผนการปฏิรูปประเทศสามารถปรับปรุงแก้ไขได้โดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ควรมีระยะเวลาในการแก้ไขเพียง ๒ ปี จากเดิมที่กำหนดไว้ถึง ๕ ปี เหตุเพราะระยะเวลา ๕ ปี มีความยาวนานเกินไป เมื่อเทียบกับภัยความมั่นคงที่เกิดขึ้นในประเทศไทยจากรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้

นอกจากนั้น มิติด้านความมั่นคง หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรยึดและเข้าใจในนิยามความหมายของคำว่า “ความมั่นคงแห่งรัฐ” ตรงกัน ประกอบกับผู้นำหน่วยงานฝ่ายข้าราชการประจำ ในตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ควรเป็นบุคคลที่คัดสรรมาจากฝ่ายการเมือง เพราะจะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

(๔) ขอให้มีการทบทวนการบังคับใช้และปรับแก้ไขพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก เพื่อเป็นการลดอำนาจของศาลทหารให้เป็นการบังคับใช้เฉพาะทหารมิให้หมายรวมถึงพลเรือน อันถือได้ว่าเป็นการปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างแท้จริง

(๕) การบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ควรให้ภาครัฐและภาคเอกชนสามารถดำเนินงานร่วมกันได้ในด้าน Cyber จะทำให้ช่วยลดอาชญากรรมข้ามชาติลงได้

(๖) ควรเขียนคำจำกัดความของผู้ถูกกล่าวหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้มีความชัดเจนขึ้น โดยคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิผู้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่สุจริต สำหรับการร่างกฎหมายต้องร่างให้ไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ควรนำมารวมกันเนื่องจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละแบบต่างกรรมต่างวาระกัน

(๗) ในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐควรบัญญัติถึงการมีคณะกรรมการพิจารณากลับกรองในการชี้ขาดว่าคดีใดเป็นคดีอาญาทั่วไป หรือคดีใดเป็นคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งรัฐ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหา และพนักงานสอบสวนให้มีความรัดกุมในการทำงาน

(๘) ประเด็นการกลับใจของผู้ต้องหาในกรณีกระทำความผิดในลักษณะที่ไม่ร้ายแรงควรมีเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินด้วย เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาที่สำนึกผิด ได้รับโอกาสที่ไม่ต้องรับโทษ และเรื่องการกักขังผู้ต้องหาควรระบุการใช้ระยะเวลาให้มีความชัดเจนไม่ควรอยู่ในดุลยพินิจของผู้มีอำนาจในการสั่งเพิ่มเวลาในการกักขังผู้ต้องหาในกรณีที่เป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งรัฐในการแสดงออกทางการเมือง

(๙) การรับแจ้งความของพนักงานสอบสวนในคดีความมั่นคงของรัฐจะต้องบัญญัติหลักเกณฑ์ที่มีความเข้มข้นของพยานหลักฐานให้มากขึ้น จึงจะรับเป็นคดีได้ เนื่องจากคดีที่เกี่ยวข้อง

กับความมั่นคงของรัฐ มีอายุความในการดำเนินคดีมากถึง ๑๕ ปี จึงควรมีหลักเกณฑ์และองค์ประกอบที่ชัดเจนจะเป็นการดีต่อประชาชนและพนักงานสอบสวนทั้งสองฝ่าย

(๑๐) กรณีเมื่อตกเป็นผู้ต้องหาแล้ว ควรให้มีคณะกรรมการกลางประกอบไปด้วย นักวิชาการ ตัวแทนภาคประชาชน นายกเทศมนตรี พนักงานสอบสวน ตัวแทนฝ่ายปกครอง ทนายความ มาร่วมกันในการพิจารณาครั้งก่อนคดีอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องหา

(๑๑) หากพิสูจน์ได้ว่าการดำเนินคดีเกี่ยวกับความมั่นคงเป็นการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบแล้วต้องถูกดำเนินคดี ควร มีกระบวนการเยียวยาจากภาครัฐ เพื่อให้ผู้อยู่ในฐานะจำเลยได้รับความเป็นธรรม เช่น การจ่ายเงินชดเชยเพื่อบรรเทาผลกระทบ มีกระบวนการตรวจสอบผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนการดำเนินคดีหรือมีส่วนร่วมในการจ่ายค่าชดเชยเยียวยาด้วย

(๑๒) คดีเกี่ยวกับความมั่นคง สิ่งที่ผู้ปฏิบัติจะต้องคำนึงถึงในการทำงาน คือ การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถูกกล่าวหาโดยให้คำนึงถึงหลักการที่ทุกคนมีสิทธิคิดต่างกันได้แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ หรือกฎหมายเดียวกัน เนื่องจากต้องอาศัยอยู่ในสังคมเดียวกัน

(๑๓) การแจ้งข้อกล่าวหาให้กับผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานให้มีความชัดเจนครอบคลุม เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงจะสามารถแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบได้ และควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการสร้างระบบคุ้มครองให้แก่พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการด้วย

(๑๔) การสืบสวนจับกุม รวบรวมพยานหลักฐาน ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ Cyber คดีความมั่นคงแห่งรัฐ เจ้าหน้าที่รัฐที่ทำหน้าที่จะต้องคำนึงถึงเรื่องห่วงโซ่ของพยานหลักฐานให้มากเป็นพิเศษเพื่อจะได้จับกุมผู้กระทำความผิดได้อย่างถูกต้อง และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น

(๑๕) การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงนั้นส่วนใหญ่เกิดจากสภาพปัญหาทางปฏิบัติมากกว่าหลักการหรือแนวทฤษฎี ดังนั้น ผู้มีส่วนรับผิดชอบตามกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่พนักงานสอบสวน อัยการ และศาล ควรหามาตรการร่วมกันที่จะสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ถูกดำเนินคดี โดยการอนุญาตให้มีการประกันตัวในกรณีที่มีได้มีเหตุในการหลบหนี หรือการถูกคุมขังเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

(๑๖) ควรใช้กระบวนการทางกฎหมายเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อสร้างความชอบธรรมภายในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน

(๑๗) กองทุนยุติธรรม ควรดำเนินการจัดให้มีทนายความเพื่อคอยให้การช่วยเหลือผู้ถูกกล่าวหา หน่วยงานของรัฐควรสร้างกลไกที่มีอำนาจเพียงพอที่จะทำให้เกิดการบูรณาการในการทำงานร่วมกันในแต่ละกระทรวง กรม กอง ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภัยความมั่นคงแห่งรัฐ รวมทั้งควรมีการจัดตั้งกองทุน เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ถูกดำเนินคดีหรือผู้ถูกกล่าวหาในคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง โดยการจัดสรรทนายความหรือเงินเพื่อให้สามารถว่าจ้างทนายความจากภายนอกได้เอง ในการใช้ต่อสู้คดีและปกป้องสิทธิเสรีภาพตามความชอบธรรมที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๑๘) เรื่องของอาชญากรรมในปัจจุบันจะมีรูปแบบที่ทันสมัย และมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ภัยเหล่านั้นจะแอบแฝงมาคุกคามประเทศไทยในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย ทั้งในรูปแบบของตัวแทน (Nominee) ดังนั้น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติควรจะต้องติดตามค้นหาให้ทัน เข้าใจถึงองค์ประกอบของความผิด และควรมีดุลยพินิจที่เด็ดขาด กล้าตัดสินใจในการทำงานตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

(๑๙) การดำเนินการทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อผู้ถูกดำเนินคดีที่เกิดจากการชุมนุมทางการเมือง ไม่ควรรับเป็นคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งรัฐตั้งแต่ต้น ซึ่งจะช่วยให้ช่วยลดปัญหาความไม่ยุติธรรมในสังคมลงได้

(๒๐) ควรปรับแก้ถ้อยคำตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ เช่น คำว่า “ยุยง ปลุกปั่น” ให้มีความหมายที่ชัดเจน เพื่อเป็นการป้องกันการใช้ดุลยพินิจอย่างกว้างของเจ้าหน้าที่รัฐ และส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกดำเนินคดีด้านความมั่นคง

(๒๑) ควรเพิ่มกระบวนการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการ ในการดำเนินคดีเกี่ยวกับความมั่นคงให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างถูกต้อง หากตรวจสอบแล้วพบว่ากระทำความไม่ชอบธรรม จำเป็นต้องมีการกำหนดโทษหรือลงโทษทางวินัยให้ชัดเจน

(๒๒) สำหรับคดีที่ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐกล่าวหาว่า กระทำความผิดเกี่ยวข้องกับ ความมั่นคงแห่งรัฐ หรือคดีที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมทางการเมือง ผู้ถูกกล่าวหาควรได้รับสิทธิในการต่อสู้คดีตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๔. ข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิ

จากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการมีข้อสังเกตเพื่อให้การดำเนินการปรับปรุง พัฒนา แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลสำเร็จควรมีการดำเนินการ ดังนี้

๑) เสนอให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร นำส่งรายงานให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) และคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบ การปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) เพื่อพิจารณาดำเนินการ ตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

๒) เสนอให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาดังคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณา ศึกษาเรื่องดังกล่าวโดยละเอียดอีกครั้งเพื่อผลักดันให้มีการดำเนินการปรับปรุง พัฒนา แก้ไขกฎหมาย ด้านความมั่นคงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานการพิจารณาการศึกษาเรื่องการศึกษาปรับปรุง แก้ไข กฎหมาย ด้านความมั่นคงและข้อสังเกตของคณะกรรมการมาเพื่อได้โปรดพิจารณาและนำเสนอต่อที่ประชุม สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

(นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์)

ประธานคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ
กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ
สภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. ประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ความผิด ลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

มาตรา ๑๐๗ - ๑๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะ **ภาค ๒** สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ความผิด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน **ลักษณะ ๑** สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน **หมวด ๑** สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท
และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต
ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน
ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการเตรียมเพื่อปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ หรือรู้
ว่ามีผู้จะปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษ
จำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของ
พระมหากษัตริย์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต
ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน
ถ้าการกระทำนั้นมีลักษณะอันน่าจะเป็นอันตรายแก่พระชนม์ ผู้กระทำต้องระวาง
โทษประหารชีวิต
ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการเตรียมเพื่อประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพ
ของพระมหากษัตริย์ หรือรู้ว่ามีผู้จะกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของ
พระมหากษัตริย์ กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบหกปีถึงยี่สิบ
ปี

มาตรา ๑๐๙ ผู้ใดปลงพระชนม์พระราชินีหรือรัชทายาท หรือฆ่าผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต
ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน
ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการเตรียมเพื่อปลงพระชนม์พระราชินีหรือรัช
ทายาท หรือเพื่อฆ่าผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หรือรู้ว่ามีผู้จะปลงพระชนม์พระราชินีหรือรัช
ทายาท หรือจะฆ่าผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวาง
โทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของพระราชินี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หรือรัชทายาท หรือต่อร่างกายหรือเสรีภาพของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบหกรปีถึงยี่สิบปี

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

ถ้าการกระทำนั้นมีลักษณะอันน่าจะเป็นอันตรายแก่พระชนม์หรือชีวิต ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการเตรียมเพื่อประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของพระราชินีหรือรัชทายาท หรือต่อร่างกายหรือเสรีภาพของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หรือรู้ว่ามีผู้จะประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของพระราชินีหรือรัชทายาท หรือประทุษร้ายต่อร่างกายหรือเสรีภาพของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๙ ถึงมาตรา ๑๑๐ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

หมวด ๒

ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อ

- (๑) สัมล้างหรือเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ
- (๒) สัมล้างอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร หรืออำนาจตุลาการแห่งรัฐธรรมนูญ

หรือให้ใช้อำนาจดังกล่าวแล้วไม่ได้ หรือ

- (๓) แบ่งแยกราชอาณาจักรหรือยึดอำนาจปกครองในส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งราชอาณาจักร

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นกบฏ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดสะสมกำลังพลหรืออาวุธ เตรียมการอื่นใด หรือสมคบกันเพื่อเป็นกบฏ หรือกระทำความผิดใดๆ อันเป็นส่วนของแผนการเพื่อเป็นกบฏ หรือยุยงราษฎรให้เป็นกบฏ หรือรู้ว่ามีผู้จะเป็นกบฏ แล้วกระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุก

มาตรา ๑๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๑๕ ผู้โดยยงทหารหรือตำรวจให้หนีราชการ ให้ละเลยไม่กระทำการตามหน้าที่ หรือให้ก่อการกำเริบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี

ถ้าความผิดนั้นได้กระทำการโดยมุ่งหมายจะบ่อนให้วินัยและสมรรถภาพของกรมกองทหารหรือตำรวจเสื่อมทรามลง ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือหรือวิธีอื่นใดอันมิใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ หรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต

- (๑) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขืนใจหรือใช้กำลังประทุษร้าย
- (๒) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วนหรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือ
- (๓) เพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี

มาตรา ๑๑๗ ผู้โดยยงหรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าวและเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าว และใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายหรือทำให้หวาดกลัวด้วยประการใด ๆ เพื่อให้บุคคลเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดกระทำการใด ๆ ต่อธงหรือเครื่องหมายอื่นใดอันมีความหมายถึงรัฐ เพื่อเหยียดหยามประเทศชาติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **หมวด ๓** กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้ราชอาณาจักรหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของ
ราชอาณาจักรตกไปอยู่ใต้อาณาอธิปไตยของรัฐต่างประเทศ หรือเพื่อให้เอกราชของรัฐเสื่อมเสีย
ไป ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๒๐ ผู้ใดคบคิดกับบุคคลซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของรัฐต่างประเทศ
ด้วยความประสงค์ที่จะก่อให้เกิดการดำเนินการรบต่อรัฐ หรือในทางอื่นที่เป็นปรปักษ์ต่อรัฐ ต้อง
ระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๒๑ คนไทยคนใดกระทำการรบต่อประเทศหรือเข้าร่วมเป็นข้าศึกของ
ประเทศ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๒๒ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่ออุปการะแก่การดำเนินการรบหรือการ
เตรียมการรบของข้าศึก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี

ถ้าการอุปการะนั้นเป็นการ

(๑) ทำให้ป้อม ค่าย สนามบิน ยานรบ ยานพาหนะ ทางคมนาคม สิ่งที่ใช้ในการ
สื่อสาร ยุทโธปกรณ์ เสบียงอาหาร ภูเรือ อาคร หรือสิ่งอื่นใด สำหรับใช้เพื่อการสงครามใช้การ
ไม่ได้หรือตกไปอยู่ในเงื้อมมือของข้าศึก

(๒) ยุยงทหารให้ละเลยไม่กระทำการตามหน้าที่ ก่อการกำเริบหนีราชการหรือ

จลาจลเมดิวินัย

(๓) กระทำจารกรรม นำหรือแนะทางให้ข้าศึก หรือ

(๔) กระทำโดยประการอื่นใดให้ข้าศึกได้เปรียบในการรบ

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๒๓ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อความเอกสารหรือสิ่งใด ๆ

อันปกปิดไว้เป็นความลับสำหรับความปลอดภัยของประเทศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

มาตรา ๑๒๔ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้ผู้อื่นล่วงรู้ หรือได้ไปซึ่งข้อความ

เอกสารหรือสิ่งใด ๆ อันปกปิดไว้เป็นความลับสำหรับความปลอดภัยของประเทศ ต้องระวางโทษ

จำคุกไม่เกินสิบปี

ถ้าความผิดนั้นได้กระทำในระหว่างประเทศอยู่ในการรบหรือการสงคราม

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี

ถ้าความผิดดังกล่าวมาในสองวรรคก่อน ได้กระทำเพื่อให้รัฐต่างประเทศได้

ประโยชน์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรานี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดปลอม ทำเทียมขึ้น กักไว้ ซ่อนเร้น ปิดบัง ซักย้าย ทำให้
 เสียหาย ทำลาย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งเอกสารหรือแบบใด ๆ อันเกี่ยวกับส่วนได้
 เสียของรัฐในกระหว่างประเทศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้กระทำการของรัฐบาลกับรัฐบาล
 ต่างประเทศ ถ้าและโดยทุจริตไม่ปฏิบัติกรตามที่ได้รับมอบหมายต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่ง
 ปีถึงสิบปี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๒๗ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้เกิดเหตุร้ายแก่ประเทศจากภายนอก
 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ถ้าเหตุร้ายเกิดขึ้น ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือ
จำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๒๘ ผู้ใดตระเตรียมการ หรือพยายามกระทำความผิดใด ๆ ในหมวดนี้
 ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดใด ๆ ในหมวดนี้ต้อง
 ระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

หมวด ๔

ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดทำร้ายร่างกายหรือประทุษร้ายต่อเสรีภาพของราชาธิบดี ราชนี
 ราชสามี รัชทายาทหรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ ซึ่งมีสัมพันธไมตรี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่
 หนึ่งปีถึงสิบห้าปี

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดทำร้ายร่างกาย หรือประทุษร้ายต่อเสรีภาพของผู้แทนรัฐ
 ต่างประเทศ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มาสู่พระราชสำนัก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี
 ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดฆ่าหรือพยายามฆ่าบุคคลหนึ่งบุคคลใดตั้งระบุไว้ในมาตรา
 ๑๓๐ หรือมาตรา ๑๓๑ ต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๓๓^{๓๔} ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายราชอา
อธิบดี ราชินี ราชสวามี รัชทายาท หรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี
ถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๓๔^{๓๕} ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายผู้แทน
รัฐต่างประเทศซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มาสู่พระราชสำนัก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี
หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๓๕^{๓๖} ผู้ใดกระทำการใด ๆ ต่อธงหรือเครื่องหมายอื่นใด อันมีความ
หมายถึงรัฐต่างประเทศซึ่งมีสัมพันธไมตรี เพื่อเหยียดหยามรัฐนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสอง
ปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๓๔} มาตรา ๑๓๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลง
วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙

^{๓๕} มาตรา ๑๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลง
วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙

^{๓๖} มาตรา ๑๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลง
วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป
มาตรา ๒ - มาตรา ๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภาค ๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อความเบื้องต้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ลักษณะ ๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หลักทั่วไป สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้ ถ้าคำใดมีคำอธิบายไว้แล้ว ให้ถือตาม
ความหมายดังคำอธิบายไว้ เว้นแต่ข้อความในทวิบทจะขัดกับคำอธิบายนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๒ ในประมวลกฎหมายนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) “ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมหรือผู้พิพากษา ซึ่งมีอำนาจทำการอัน
เกี่ยวกับคดีอาญา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) “ผู้ต้องหา” หมายความว่า บุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ออก
ฟ้องต่อศาล

(๓) “จำเลย” หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกฟ้องยังศาลแล้วโดยข้อหาว่าได้กระทำ
ความผิด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) “ผู้เสียหาย” หมายความว่า บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำ
ผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๔, ๕ และ ๖

(๕) “พนักงานอัยการ” หมายความว่า เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ฟ้องผู้ต้องหาต่อ
ศาลทั้งนี้จะเป็นข้าราชการในกรมอัยการหรือเจ้าพนักงานอื่นผู้มีอำนาจเช่นนั้นก็ได้

(๖) “พนักงานสอบสวน” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและ
หน้าที่ทำการสอบสวน

(๗) “คำร้องทุกข์” หมายความว่า การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตาม
บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็
ตามซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้
ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ

(๘) “คำกล่าวโทษ” หมายความว่า การที่บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายได้กล่าวหา
ต่อเจ้าหน้าที่ ว่ามีบุคคลรู้ตัวหรือไม่ก็ ได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งขึ้น

(๙) “หมายอาญา” หมายความว่า หนังสือออกตามบทบัญญัติแห่ง
ประมวลกฎหมายนี้สั่งให้เจ้าหน้าที่ทำการจับ ซึ่ง จำคุก หรือปล่อยผู้ต้องหา จำเลย หรือนักโทษ
หรือให้ทำการค้น รวมทั้งสำเนาหมายจับหรือหมายค้นอันได้รับรองว่าถูกต้อง และคำบอกกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒ (๙) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน กฏหมายว่าได้ออกหมายจับหรือหมายค้นแล้ว ตลอดจนสำเนาหมายจับหรือหมายค้นที่ได้ส่งทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๗ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑๐) “การสืบสวน” หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑๑) “การสอบสวน” หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑๒) “การไต่สวนมูลฟ้อง” หมายความว่า กระบวนไต่สวนของศาลเพื่อวินิจฉัยถึงมูลคดีซึ่งจำเลยต้องหา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน (๑๓) “ที่รโหฐาน” หมายความว่า ที่ต่างๆ ซึ่งมีใช้ที่สาธารณสถานดังบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา

(๑๔) “โจทก์” หมายความว่า พนักงานอัยการ หรือผู้เสียหายซึ่งฟ้องคดีอาญาต่อศาลหรือทั้งคู่ในเมื่อพนักงานอัยการและผู้เสียหายเป็นโจทก์ร่วมกัน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑๕) “คู่ความ” หมายความว่า โจทก์ฝ่ายหนึ่งและจำเลยอีกฝ่ายหนึ่ง

สำนักงาน (๑๖) “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้รวมทั้งพิศคี เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า พนักงานตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าพนักงานอื่น ๆ ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปราม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน (๑๗) “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” หมายความว่า เจ้าพนักงานดังต่อไปนี้

- สำนักงาน (ก) ปลัดกระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (ข) รองปลัดกระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (ค) ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงาน (ง) ผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (จ) อธิบดีกรมการปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (ฉ) ผู้อำนวยการกองการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงาน (ช) หัวหน้าฝ่ายและหัวหน้างานในกองการสอบสวนและนิติการกรมการปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (ซ) ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๕ มาตรา ๒ (๑๗) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๓๕ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉ) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (ญ) รองผู้ว่าราชการจังหวัด
- สำนักงาน (ง) ปลัดจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (จ) นายอำเภอ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉ) ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงาน (ช) อธิบดีกรมตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (ฉ) รองอธิบดีกรมตำรวจ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉ) ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (ค) ผู้บัญชาการตำรวจ
- สำนักงาน (ค) รองผู้บัญชาการตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉ) ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (ท) ผู้บังคับการตำรวจ
- สำนักงาน (ธ) รองผู้บังคับการตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (น) หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (บ) รองหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (ป) ผู้กำกับการตำรวจ
- สำนักงาน (ผ) ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเขต สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฝ) รองผู้กำกับการตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (พ) รองผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเขต
- สำนักงาน (ฟ) สารวัตรใหญ่ตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (ภ) สารวัตรตำรวจ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ม) ผู้บังคับกองตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงาน (ย) หัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ร) หัวหน้ากิ่งสถานีตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป
- ทั้งนี้ หมายความว่ารวมถึงผู้รักษาการแทนเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว แต่ผู้รักษาการแทนเจ้าพนักงานใน (ม) (ย) และ (ร) ต้องมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไปด้วย
- สำนักงาน (๑๘) “สิ่งของ” หมายความว่าถึงสิ่งหาปริมาตรพโยโต ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐาน ในคดีอาญาได้ ให้รวมทั้งจดหมาย โทรเลขและเอกสารอย่างอื่น ๆ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑๙) “ถ้อยคำสำนวน” หมายความว่าถึงหนังสือใดที่ศาลจัดเป็นหลักฐานแห่ง รายละเอียดทั้งหลายในการดำเนินคดีอาญาในศาลนั้น
- สำนักงาน (๒๐) “บันทึก” หมายความว่าถึงหนังสือใดที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดไว้เป็นหลักฐานในการสอบสวนความผิดอาญา รวมทั้งบันทึกคำร้องทุกข์และคำกล่าวโทษด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒๑) “ควบคุม” หมายความว่า การคุมหรือกักขังผู้ถูกจับโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในระหว่างสืบสวนและสอบสวน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒๒) “ซัง” หมายความว่า การกักขังจำเลยหรือผู้ต้องหาโดยศาล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓ บุคคลตั้งระบุในมาตรา ๔, ๕ และ ๖ มีอำนาจจัดการต่อไปนี้แทนผู้เสียหายตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) ร้องทุกข์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) เป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา หรือเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) เป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) ทอนฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๕) ยอมความในคดีความผิดต่อส่วนตัว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๔ ในคดีอาญาซึ่งผู้เสียหายเป็นหญิงมีสามี หญิงนั้นมีสิทธิฟ้องคดีได้เองโดยมิต้องได้รับอนุญาตของสามีก่อน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๕ (๒) สามีมีสิทธิฟ้องคดีอาญาแทนภริยาได้ ต่อเมื่อได้รับอนุญาตโดยชัดแจ้งจากภริยา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๕ บุคคลเหล่านี้จัดการแทนผู้เสียหายได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล เฉพาะแต่ในความผิดซึ่งได้กระทำต่อผู้เยาว์หรือผู้ไร้ความสามารถซึ่งอยู่ในความดูแล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยาเฉพาะแต่ในความผิดอาญา ซึ่งผู้เสียหายถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจะจัดการเองได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) ผู้จัดการหรือผู้แทนอื่น ๆ ของนิติบุคคล เฉพาะความผิดซึ่งกระทำลงแก่นิติบุคคลนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๖ ในคดีอาญาซึ่งผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ไม่มีผู้แทนโดยชอบธรรม หรือเป็นผู้วิกลจริตหรือคนไร้ความสามารถไม่มีผู้อนุบาล หรือซึ่งผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาลไม่สามารถจะทำการตามหน้าที่โดยเหตุหนึ่งเหตุใด รวมทั้งมีผลประโยชน์ขัดกันกับผู้เยาว์หรือคนไร้ความสามารถนั้น ๆ ญาติของผู้นั้น หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องอาจร้องต่อศาลขอให้ตั้งเขาเป็นผู้แทนเฉพาะคดีได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อได้ไตสวนแล้วให้ศาลตั้งผู้ร้องหรือบุคคลอื่น ซึ่งยินยอมตามที่เห็นสมควรเป็นผู้แทนเฉพาะคดี เมื่อไม่มีบุคคลใดเป็นผู้แทนให้ศาลตั้งพนักงานฝ่ายปกครองเป็นผู้แทน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ห้ามมิให้เรียกค่าธรรมเนียมในเรื่องขอตั้งเป็นผู้แทนเฉพาะคดี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๗ ในการสอบสวน ไตสวนมูลฟ้องหรือพิจารณาคดีที่นิติบุคคลเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้ออกหมายเรียกผู้จัดการหรือผู้แทนอื่น ๆ ของนิติบุคคลนั้น ให้ไปยังพนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ถ้าผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นไม่ปฏิบัติตามหมายเรียก จะออกหมายจับผู้นั้นมาก็ได้ แต่ห้ามมิให้ใช้บทบัญญัติว่าด้วยปล่อยชั่วคราว ชังหรือจำคุกแก่ผู้จัดการหรือผู้แทนนิติบุคคล ในกรณีที่นิติบุคคลนั้นเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๗/๑ ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือซึ่งมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรกและให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีสิทธิดังต่อไปนี้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) พบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

(๒) ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

(๓) ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๘ นับแต่เวลาที่ยื่นฟ้องแล้ว จำเลยมีสิทธิดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) ได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) แต่งทนายความแตกต่างในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาในศาลชั้นต้น ตลอดจนชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) ปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) ตรวจสอบสำนวนหลักฐาน และคัดสำเนาหรือถ่ายรูปสิ่งนั้น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๕) ตรวจสอบสำนวนการไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาของศาล และคัดสำเนาหรือขอรับสำเนาที่รับรองว่าถูกต้องโดยเสียค่าธรรมเนียม เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๖) ตรวจสอบหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ถ้าจำเลยมีทนายความ ทนายความนั้นย่อมมีสิทธิเช่นเดียวกับจำเลยดังกล่าวมาแล้วด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้ผู้เสียหายมีสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๖) เช่นเดียวกับจำเลยด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๙ บันทึกต้องระบุสถานที่ วันเดือนปีที่ทำ นาม และตำแหน่งของเจ้า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๗/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

๓. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๒ หมวด ๒
อำนาจสืบสวนและสอบสวน มาตรา ๑๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน **ลักษณะ ๒** กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
อำนาจพนักงานสอบสวนและศาล
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน **หมวด ๑** กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
หลักทั่วไป
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **มาตรา ๑๖** อำนาจศาล อำนาจผู้พิพากษา อำนาจพนักงานอัยการและอำนาจ
พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ในการที่จะปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ต้อง
เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับทั้งหลายอันว่าด้วยการจัดตั้งศาลยุติธรรม และระบุอำนาจและ
หน้าที่ของผู้พิพากษา หรือซึ่งว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือพนักงานฝ่าย
ปกครองหรือตำรวจนั้นๆ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **หมวด ๒** สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **อำนาจสืบสวนและสอบสวน** สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **มาตรา ๑๗** พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญาได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **มาตรา ๑๘**^{๑๑} ในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี พนักงาน
ฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ปลัดอำเภอ และข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อย
ตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรือ
อ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจ
ของตนได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **มาตรา ๑๘**^{๑๑} ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ให้ข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้น
นายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้
เกิดหรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่ หรือถูกจับภายใน
เขตอำนาจของตนได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **มาตรา ๑๘** **มาตรา ๒๐** และ **มาตรา ๒๑** ความผิด
อาญาได้เกิดในเขตอำนาจพนักงานสอบสวนคนใด โดยปกติให้เป็นหน้าที่พนักงานสอบสวนผู้นั้น
เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนั้นๆ เพื่อดำเนินคดี เว้นแต่เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อ
ความสะดวก จึงให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ผู้ต้องหาที่มีที่อยู่ หรือถูกจับเป็นผู้รับผิดชอบ
ดำเนินการสอบสวน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **มาตรา ๑๘** **มาตรา ๒๐** และ **มาตรา ๒๑** ความผิด
อาญาได้เกิดในเขตอำนาจพนักงานสอบสวนคนใด โดยปกติให้เป็นหน้าที่พนักงานสอบสวนผู้นั้น
เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนั้นๆ เพื่อดำเนินคดี เว้นแต่เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อ
ความสะดวก จึงให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ผู้ต้องหาที่มีที่อยู่ หรือถูกจับเป็นผู้รับผิดชอบ
ดำเนินการสอบสวน

^{๑๑} มาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๖

๔. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๓ หมวด ๑
การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา มาตรา ๒๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานลักษณะ ๓ กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานหมวด ๑ กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
การฟ้องคดีอาญา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๒๘ บุคคลเหล่านี้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาล สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
(๑) พนักงานอัยการ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
(๒) ผู้เสียหาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๒๘ เมื่อผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องแล้วตายลง ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือ
ภริยาจะดำเนินคดีต่างผู้ตายต่อไปได้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ถ้าผู้เสียหายที่ตายนั้นเป็นผู้เยาว์ ผู้วิกลจริต หรือผู้ไร้ความสามารถ ซึ่งผู้แทนโดย
ชอบธรรม ผู้อนุบาลหรือผู้แทนเฉพาะคดีได้ยื่นฟ้องแทนไว้แล้ว ผู้ฟ้องแทนนั้นจะดำเนินคดีต่อไปก็ได้
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๐ คดีอาญาใดซึ่งพนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ผู้เสียหายจะยื่น
คำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในระยะใดระหว่างพิจารณาชั้นต้นพิพากษาคดีนั้นก็ได้
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๑ คดีอาญาที่มีใช้ความผิดต่อส่วนตัวซึ่งผู้เสียหายยื่นฟ้องแล้ว
พนักงานอัยการจะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในระยะใดก่อนคดีเสร็จเด็ดขาดก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๒ เมื่อพนักงานอัยการและผู้เสียหายเป็นโจทก์ร่วมกัน ถ้าพนักงาน
อัยการเห็นว่าผู้เสียหายจะกระทำให้คดีของอัยการเสียหาย โดยกระทำหรือละเว้นกระทำการใด ๆ
ในกระบวนการพิจารณา พนักงานอัยการมีอำนาจร้องต่อศาลให้สั่งผู้เสียหายกระทำหรือละเว้นกระทำ
การนั้น ๆ ได้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๓ คดีอาญาเรื่องเดียวกันซึ่งทั้งพนักงานอัยการและผู้เสียหายต่างได้ยื่น
ฟ้องในศาลชั้นต้นศาลเดียวกันหรือต่างศาลกัน ศาลนั้น ๆ มีอำนาจสั่งให้รวมพิจารณาเป็นคดี
เดียวกัน เมื่อศาลเห็นชอบโดยผลการหรือโดยโจทก์ยื่นคำร้องในระยะใดก่อนมีคำพิพากษา
แต่ถ้าจะมีคำสั่งเช่นนั้นไม่ได้ นอกจากจะได้รับความยินยอมของศาลอื่นนั้นก่อน
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๔ คำสั่งไม่ฟ้องคดี หาดัดสิทธิผู้เสียหายฟ้องคดีโดยตนเองไม่
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๕ คำร้องขอถอนฟ้องคดีอาญาจะยื่นเวลาใดก่อนมีคำพิพากษาของศาล
ชั้นต้นก็ได้ ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตหรือมิอนุญาตให้ถอนก็ได้ แล้วแต่ศาลจะเห็นสมควรประการใด
ถ้าคำร้องนั้นได้ยื่นในภายหลังเมื่อจำเลยให้การแก้คดีแล้ว ให้ถามจำเลยว่าจะคัดค้านหรือไม่ แล้ว
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๕. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๔ หมายถึง และหมายอาญา หมวด ๒ หมายอาญา ส่วนที่ ๒ หมายจับ มาตรา ๖๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ศาลตามกำหนดนัดแล้วแจ้งผลการส่งหมายเรียกไปยังศาลและพนักงานอัยการโดยเร็ว หากปรากฏว่าพยานโจทก์มีเหตุขัดข้องไม่อาจมาศาลได้หรือเกรงว่าจะเป็นการยากที่จะนำพยานนั้นมาสืบตามที่ศาลนัดไว้ ก็ให้พนักงานอัยการขอให้ศาลสืบพยานนั้นไว้ล่วงหน้าตามมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคสอง

เจ้าพนักงานผู้ส่งหมายเรียกมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากระทรวงการคลัง

มาตรา ๕๖ เมื่อบุคคลที่รับหมายเรียกอยู่ต่างห้องที่กับห้องที่ซึ่งออกหมาย เป็นหมายศาลก็ให้ส่งไปศาล เป็นหมายพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้ส่งยังพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่มีอำนาจออกหมายเรียกซึ่งผู้ถูกเรียกอยู่ในห้องที่ เมื่อศาลหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้รับหมายเช่นนั้นแล้ว ก็ให้สลักหลังหมายแล้วจัดการส่งแก่ผู้รับต่อไป

หมวด ๒
หมายอาญา

ส่วนที่ ๑
หลักทั่วไป

มาตรา ๕๗^{๖๐} ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในมาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๙๒ และมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายนี้ จะจับ ชัง จำคุก หรือค้นในที่ไรฐานหาตัวคนหรือสิ่งของต้องจับหรือจำคุกตามหมายศาลสำหรับกรณีนั้น บุคคลซึ่งต้องชังหรือจำคุกตามหมายศาล จะปล่อยไปได้ก็เมื่อมีหมายปล่อยของศาล

มาตรา ๕๘^{๖๑} ศาลมีอำนาจออกคำสั่งหรือหมายอาญาได้ภายในเขตอำนาจตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๕๙^{๖๒} ศาลจะออกคำสั่งหรือหมายจับ หมายค้น หรือหมายชัง ตามที่ศาลเห็นสมควรหรือโดยมีผู้ร้องขอก็ได้

^{๖๐} มาตรา ๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๖๑} มาตรา ๕๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๖๒} มาตรา ๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีที่ผู้ร้องขอเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ต้องเป็นพนักงานฝ่ายปกครองตั้งแต่ระดับสามหรือตำรวจซึ่งมีตติงแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป

ในกรณีที่เป็นเร่งด่วนซึ่งมีเหตุอันควรโดยผู้ร้องขอไม่อาจไปพบศาลได้ ผู้ร้องขออาจร้องขอต่อศาลทางโทรศัพท์ โทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่เหมาะสมเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับหรือหมายค้นก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้เมื่อศาลสอบถามจนปรากฏว่ามีเหตุที่จะออกหมายจับหรือหมายค้นได้ตามมาตรา ๕๙/๑ และมีคำสั่งให้ออกหมายนั้นแล้ว ให้จัดส่งสำเนาหมายเช่นว่านี้ไปยังผู้ร้องขอโดยทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

เมื่อได้มีการออกหมายตามวรรคสามแล้ว ให้ศาลดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การขอหมายมาพบศาลเพื่อสาบานตัวโดยไม่ชักช้า โดยจดบันทึกถ้อยคำของบุคคลดังกล่าวและลงลายมือชื่อของศาลผู้ออกหมายไว้ หรือจะใช้เครื่องบันทึกเสียงก็ได้โดยจัดให้มีการถอดเสียงเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อของศาลผู้ออกหมาย บันทึกที่มีการลงลายมือชื่อรับรองดังกล่าวแล้ว ให้เก็บไว้ในสารบบของศาล หากความปรากฏต่อศาลในภายหลังว่าได้มีการออกหมายไปโดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ศาลอาจมีคำสั่งให้เพิกถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงหมายเช่นว่านี้ได้ ทั้งนี้ ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้ร้องขอจัดการแก้ไขเพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๕๙/๑^{๖๓} ก่อนออกหมาย จะต้องปรากฏพยานหลักฐานตามสมควรที่ทำให้ศาลเชื่อได้ว่ามีเหตุที่จะออกหมายตามมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ หรือมาตรา ๗๑ คำสั่งศาลให้ออกหมายหรือยกคำร้อง จะต้องระบุเหตุผลของคำสั่งนั้นด้วย หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องขอ การพิจารณา รวมทั้งการออกคำสั่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๖๐^{๖๔} หมายจับ หมายค้น หมายซัง หมายจำคุก หรือหมายปล่อย ต้องทำเป็นหนังสือและมีข้อความดังต่อไปนี้

- (๑) สถานที่ที่ออกหมาย
- (๒) วันเดือนปีที่ออกหมาย
- (๓) เหตุที่ต้องออกหมาย
- (๔) (ก) ในกรณีออกหมายจับ ต้องระบุชื่อหรือรูปพรรณของบุคคลที่จะถูกจับ

_____

^{๖๓} มาตรา ๕๙/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๖๔} มาตรา ๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ข) ในกรณีออกหมายขัง หมายจำคุก หรือหมายปล่อย ต้องระบุชื่อบุคคลที่จะถูกขัง จำคุก หรือปล่อย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ค) ในกรณีออกหมายค้น ให้ระบุสถานที่ที่จะค้น และชื่อหรือรูปพรรณบุคคล หรือลักษณะสิ่งของที่ต้องการค้น กำหนดวันเวลาที่ทำการค้น และชื่อกับตำแหน่งของเจ้าพนักงานผู้จะทำการค้นนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๕) (ก) ในกรณีออกหมายจับ หมายขัง หรือหมายค้น ให้ระบุความผิด หรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ข) ในกรณีออกหมายจำคุก ให้ระบุความผิดและกำหนดโทษตามคำพิพากษา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ค) ในกรณีออกหมายขังหรือหมายจำคุก ให้ระบุสถานที่ที่จะให้ขังหรือจำคุก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ง) ในกรณีออกหมายปล่อย ให้ระบุเหตุที่ให้ปล่อย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๖) ลายมือชื่อและประทับตราของศาล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๑^{๖๔} ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๙๗ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจหน้าที่จัดการให้เป็นไปตามหมายอาญา ซึ่งได้มอบหรือส่งมาให้จัดการภายในอำนาจของเขา หมายอาญาใดซึ่งศาลได้ออก จะมอบหรือส่งไปยังพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งอยู่ภายในเขตอำนาจของศาลตั้งระบุในหมาย หรือแก่หัวหน้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจประจำจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือตำบล ซึ่งจะให้จัดการให้เป็นไปตามหมายนั้นก็ดี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในกรณีหลังเจ้าพนักงานผู้ได้รับหมายต้องรับผิดชอบในการจัดการตามหมายนั้น จะจัดการเองหรือสั่งให้เจ้าพนักงานรองลงไปจัดการให้ก็ได้ หรือจะมอบหรือส่งสำเนาหมายอื่นรับรองว่าถูกต้องให้แก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจคนอื่นซึ่งมีหน้าที่จัดการตามหมายซึ่งตนได้รับนั้นก็ดี ถ้าหมายนั้นได้มอบหรือส่งให้แก่เจ้าพนักงานตั้งแต่สองนายขึ้นไป เจ้าพนักงานจะจัดการตามหมายนั้นแยกกันหรือร่วมกันก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๒ ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติทั้งหลายในประมวลกฎหมายนี้ซึ่งว่าด้วยการจับและค้น เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายนั้นต้องแจ้งข้อความในหมายให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทราบและถ้ามีคำขอร้อง ให้ส่งหมายนั้นให้เขาตรวจดู

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การแจ้งข้อความในหมาย การส่งหมายให้ตรวจดูและวันเดือนปีที่จัดการเช่นนั้น ให้บันทึกไว้ในหมายนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๓^{๖๕} เมื่อเจ้าพนักงานได้จัดการตามหมายอาญาแล้ว ให้บันทึกรายละเอียดในการจัดการนั้น ถ้าจัดการตามหมายไม่ได้ ให้บันทึกพฤติการณ์ไว้ แล้วให้ส่งบันทึกนั้นไปยังศาลซึ่งออกหมายโดยเร็ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๖๔} มาตรา ๖๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ^{๖๕} มาตรา ๖๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๕^{๒๓} ถ้าบุคคลที่มีชื่อในหมายอาญาถูกจับ หรือบุคคลหรือสิ่งของที่มี
หมายให้ค้นได้ค้นพบแล้ว ถ้าสามารถจะทำได้ก็ให้ส่งบุคคลหรือสิ่งของนั้นโดยด่วนไปยังศาลซึ่ง
ออกหมายหรือเจ้าพนักงานตามที่กำหนดไว้ในหมาย แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๕ ถ้าบุคคลที่ถูกจับตามหมายหลบหนีหรือมีผู้ช่วยให้หนีไปได้เจ้า
พนักงานผู้จับมีอำนาจติดตามจับกุมผู้นั้นโดยไม่ต้องมีหมายอีก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส่วนที่ ๒

หมายจับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๖^{๒๔} เหตุที่จะออกหมายจับได้มีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาซึ่งมี
อัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หรือ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมี

เหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น
ถ้าบุคคลนั้นไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หรือไม่มาตามหมายเรียกหรือตามนัดโดย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ไม่มีข้อแก้ตัวอันควร ให้สันนิษฐานว่าบุคคลนั้นจะหลบหนี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๗ จะออกหมายจับบุคคลที่ยังไม่รู้จักชื่อก็ได้แต่ต้องบอกรูปพรรณของ
ผู้นั้นให้ละเอียดเท่าที่จะทำได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๘^{๒๕} หมายจับคงใช้ได้อยู่นกว่าจะจับได้ เว้นแต่ความผิดอาญาตาม

หมายนั้นขาดอายุความหรือศาลซึ่งออกหมายนั้นได้ถอนหมายคืน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๓} มาตรา ๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๔} มาตรา ๖๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๕} มาตรา ๖๘ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๖. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น ลักษณะ ๕ จับ ชัง จำคุก คั่น
ปล่อยชั่วคราว หมวด ๓ ปล่อยชั่วคราว มาตรา ๑๐๖ - ๑๑๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานลักษณะ ๕ กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
จับ ชัง จำคุก คั่น ปล่อยชั่วคราว
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานหมวด ๑ กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
จับ ชัง จำคุก
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๑๗^{๖๖} หมายถึงให้ใช้ได้ทั้งราชอาณาจักร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
การจัดการตามหมายจับนั้นจะจัดการตามเอกสารหรือหลักฐานอย่างหนึ่งอย่างไร
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ดังต่อไปนี้ก็ได้

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) สำเนาหมายอันรับรองว่าถูกต้องแล้ว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
  - (๒) โทรเลขแจ้งว่าได้ออกหมายแล้ว
  - สำนักงาน (๓) สำเนาหมายที่ส่งทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สารสนเทศประเภทอื่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
การจัดการตาม (๒) และ (๓) ให้ส่งหมายหรือสำเนาอันรับรองแล้วไปยังเจ้า
สำนักงานผู้จัดการตามหมายโดยพลัน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๑๘^{๖๖} พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือ
คำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่

- สำนักงาน (๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
  - (๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ใช้ในการกระทำความผิด
- (๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงาน เร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (๔) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงาน ชั่วคราวตามมาตรา ๑๑๗ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๑๙ ราษฎรจะจับผู้อื่นไม่ได้เว้นแต่จะเข้าอยู่ในเกณฑ์แห่งมาตรา ๘๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
หรือเมื่อผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และความผิดนั้นได้ระบุไว้ในบัญญัติท้ายประมวลกฎหมายนี้
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๖๖} มาตรา ๑๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธี
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๖๗} มาตรา ๑๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๓ กฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ปล่อยชั่วคราว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐๖^{๖๐} คำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันหรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน ไม่ว่าผู้นั้นต้องควบคุมหรือซังตามหมายศาล ย่อมยื่นได้โดยผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องดังนี้

(๑) เมื่อผู้ต้องหาถูกควบคุมอยู่และยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาล ให้ยื่นต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี

(๒) เมื่อผู้ต้องหาต้องซังตามหมายศาลและยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาล ให้ยื่นต่อศาลนั้น

(๓) เมื่อผู้ต้องหาถูกฟ้องแล้ว ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ชำระคดีนั้น

(๔)^{๖๑} เมื่อศาลอ่านคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์แล้ว แม้ยังไม่มีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา หรือมีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาแล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ชำระคดีนั้น

ในกรณีที่ศาลชั้นต้นเห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราว ให้ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาต มิฉะนั้นให้รีบส่งคำร้องพร้อมสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาเพื่อสั่ง แล้วแต่กรณี

(๕) เมื่อศาลส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาแล้ว จะยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ชำระคดีนั้น หรือจะยื่นต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณีก็ได้

ในกรณีที่ยื่นต่อศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นรีบส่งคำร้องไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาเพื่อสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๐๗^{๖๒} เมื่อได้รับคำร้องให้ปล่อยชั่วคราว ให้เจ้าพนักงานหรือศาลรีบสั่ง

อย่างรวดเร็วจนและผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๘/๑ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๓/๑

คำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวโดยทันที

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๖๐} มาตรา ๑๐๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๖๑} มาตรา ๑๐๖ (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

^{๖๒} มาตรา ๑๐๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๐๘^{๕๓} ในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ต้องพิจารณาข้อเหล่านี้^{๕๓} ประกอบ

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) ความหนักเบาแห่งข้อหา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) พยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีเพียงใด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) พฤติการณ์ต่างๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) เชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๕) ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๖) ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใด^{๕๓} หรือไม่
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๗) ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องซิงตามหมายศาล ถ้ามีคำคัดค้านของ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ โจทก์ หรือผู้เสียหาย แล้วแต่กรณี ศาลพึงรับประกอบการวินิจฉัยได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลอาจรับฟังข้อเท็จจริง รายงานหรือความเห็นของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการนั้นเพื่อประกอบการพิจารณาลังคำร้องด้วยก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราว หรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราว หรือกำหนดเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อป้องกันภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปล่อยชั่วคราวก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๐๘/๑^{๕๔} การสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราว จะกระทำได้ต่อเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
  - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
  - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
  - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) ผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
  - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๕) การปล่อยชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อการสอบสวนของเจ้าพนักงานหรือการดำเนินคดีในศาล
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวต้องแสดงเหตุผล และต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๓} มาตรา ๑๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

^{๕๔} มาตรา ๑๐๘/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐๘/๒^{๕๕} ในกรณีที่พยานสำคัญในคดีอาจได้รับภัยอันตรายอันเนื่องมาจากการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พยานนั้นอาจคัดค้านการปล่อยชั่วคราวนั้นได้ โดยยื่นคำร้องต่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี

ถ้ามีคำคัดค้านการปล่อยชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาล แล้วแต่กรณี พิจารณาคำคัดค้านดังกล่าวทันที โดยให้มีอำนาจเรียกผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งสองฝ่ายมาสอบถามเพื่อประกอบการพิจารณาและมีคำสั่งตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๐๙^{๕๖} ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องหาหรือถูกฟ้องในความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปี ถ้ามีคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ในระหว่างสอบสวนหรือระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลจะต้องถามพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์ว่าจะคัดค้านประการใดหรือไม่ ถ้าไม่อาจถามได้โดยมีเหตุอันควรศาลจะงดการถามเสียก็ได้แต่ต้องบันทึกเหตุอันไว้

มาตรา ๑๑๐^{๕๗} ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินห้าปีขึ้นไป ผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวต้องมีประกันและจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้

ในคดีอย่างอื่นจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้

การเรียกประกันหรือหลักประกันตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง จะเรียกจนเกินควรแก่กรณีก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือข้อบังคับของประธานศาลฎีกา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๑๑ เมื่อจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย ก่อนที่จะปล่อยไป ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก

มาตรา ๑๑๒ เมื่อจะปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน ก่อนปล่อยไปให้ผู้ประกันหรือผู้เป็นหลักประกันลงลายมือชื่อในสัญญาประกันนั้น

ในสัญญาประกันนอกจากข้อความอย่างอื่นอันพึงมี ต้องมีข้อความดังนี้ด้วย

- (๑) ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหรือผู้ประกัน แล้วแต่กรณี จะปฏิบัติตามนัดหรือหมายเรียกของเจ้าพนักงานหรือศาล ซึ่งให้ปล่อยชั่วคราว
- (๒) เมื่อผิดสัญญาจะใช้เงินจำนวนที่ระบุไว้

^{๕๕} มาตรา ๑๐๘/๒ เพิ่มโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๕๖} มาตรา ๑๐๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๕๗} มาตรา ๑๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในสัญญาประกันจะกำหนดภาระหน้าที่หรือเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว หรือผู้ประกันต้องปฏิบัติเกิดความจำเป็นแก่กรณีได้^{๔๔}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน มาตรา ๑๑๓^{๔๕} เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการสั่งปล่อยชั่วคราวไม่ว่าจะมีประกันหรือมีประกันและหลักประกันหรือไม่ การปล่อยชั่วคราวนั้นให้ใช้ไต่ระหว่างการสอบสวนหรือจนกว่าผู้ต้องหาถูกศาลสั่งซึ่งระหว่างสอบสวนหรือจนถึงศาลประทับฟ้อง แต่มิให้เกินสามเดือนนับแต่วันแรกที่มีการปล่อยชั่วคราว ไม่ว่าจะเป็นการปล่อยชั่วคราวโดยพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจทำการสอบสวนได้เสร็จภายในกำหนดสามเดือนจะยืดเวลาการปล่อยชั่วคราวให้เกินสามเดือนก็ได้ แต่มิให้เกินหกเดือน

สำนักงาน สำนักงาน เมื่อการปล่อยชั่วคราวสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้ายังมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมผู้ต้องหาไว้ต่อไปให้ส่งผู้ต้องหามาศาล และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๗ วรรคสี่ ถึงวรรคเก้ามาใช้บังคับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน มาตรา ๑๑๓/๑^{๔๖} ในกรณีที่มีการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนโดยมีการวางเงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นเป็นประกันไม่ว่าต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ และยังไม่ได้รับคืน หากผู้ต้องหาหรือจำเลยประสงค์จะขอปล่อยชั่วคราวต่อไป ผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องอาจยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการหรือศาล แล้วแต่กรณี โดยขอให้ถือเอาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นหลักประกันต่อไปก็ได้ เมื่อพนักงานอัยการหรือศาลเห็นสมควรแล้วอาจมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยถือว่าเงินสดหรือหลักทรัพย์ดังกล่าวเป็นหลักประกันในชั้นพนักงานอัยการหรือศาล แล้วแต่กรณีก็ได้ ให้พนักงานอัยการหรือศาลนั้นแจ้งพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ให้ส่งหลักประกันเช่นว่านั้นต่อพนักงานอัยการหรือศาลภายในระยะเวลาที่พนักงานอัยการหรือศาลเห็นสมควร

สำนักงาน สำนักงาน ในกรณีที่ปล่อยชั่วคราว โดยมีบุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ หากบุคคลเช่นว่านั้นร้องขอ พนักงานอัยการหรือศาลอาจถือเอาบุคคลนั้นเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวต่อไปก็ได้ กรณีเช่นว่านี้ พนักงานอัยการหรือศาลจะแจ้งให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ส่งเอกสารเกี่ยวกับการประกันภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร

สำนักงาน มาตรา ๑๑๔ เมื่อจะปล่อยชั่วคราวโดยให้มีประกันและหลักประกันด้วย ก่อนปล่อยตัวไป ให้ผู้ร้องขอประกันจัดหาหลักประกันมาตั้งต้องการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๔๔} มาตรา ๑๑๒ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๔๕} มาตรา ๑๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒

^{๔๖} มาตรา ๑๑๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หลักประกันมี ๓ ชนิด คือ

(๑) มีเงินสดมาวาง

(๒) มีหลักทรัพย์อื่นมาวาง

(๓) มีบุคคลมาเป็นหลักประกัน โดยแสดงหลักทรัพย์

มาตรา ๑๑๕^{๖๖} โดยความปรากฏต่อมา หรือเนื่องจากกลฉ้อฉลหรือผิดพลาด
ปรากฏว่าสัญญาประกันค่าไปหรือหลักประกันไม่เพียงพอ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ไม่เหมาะสม
ให้เจ้าพนักงานหรือศาลมีอำนาจสั่งเปลี่ยนสัญญาประกันให้จำนวนเงินสูงขึ้น หรือเรียก
หลักประกันเพิ่ม หรือให้ดีกว่าเดิม หรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่กำหนดไว้ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น
ภายหลังที่มีคำสั่งปล่อยชั่วคราวแล้ว หากพฤติการณ์แห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป ให้
เจ้าพนักงานหรือศาลมีอำนาจสั่งลดหลักประกันได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่ศาลปล่อยชั่วคราวและคดีขึ้นไปสู่ศาลสูง ศาลสูงมีอำนาจแก้ไข
เปลี่ยนแปลงจำนวนเงินตามสัญญาประกันหรือเงื่อนไขศาลล่างกำหนดไว้ได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๑๖ การขอลอนสัญญาประกันหรือขอลอนหลักประกัน ย่อมทำได้เมื่อ
ผู้ทำสัญญามอบตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยคืนต่อเจ้าพนักงานหรือศาล

มาตรา ๑๑๗^{๖๖} เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยหนีหรือจะหลบหนี ให้พนักงานฝ่าย
ปกครองหรือตำรวจที่พบการกระทำความผิดดังกล่าวมีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ แต่ในกรณีที่
บุคคลซึ่งทำสัญญาประกันหรือเป็นหลักประกันเป็นผู้พบเห็นการกระทำความผิดดังกล่าว อาจขอให้
พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ใกล้ที่สุดจับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ ถ้าไม่สามารถขอความ
ช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานได้ทันท่วงที ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้เอง แล้วส่งไปยัง
พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ใกล้ที่สุด และให้เจ้าพนักงานนั้นรีบจัดส่งผู้ต้องหาหรือจำเลย
ไปยังเจ้าพนักงานหรือศาล โดยคิดค่าพาหนะจากบุคคลซึ่งทำสัญญาประกันหรือเป็นหลักประกัน
นั้น

มาตรา ๑๑๘ เมื่อคดีถึงที่สุดหรือความรับผิดชอบตามสัญญาประกันหมดไปตาม
มาตรา ๑๑๖ หรือโดยเหตุอื่น ให้คืนหลักประกันแก่ผู้ที่ควรรับไป

มาตรา ๑๑๙^{๖๖} ในกรณีที่ผิดสัญญาประกันต่อศาล ศาลมีอำนาจสั่งบังคับตาม

^{๖๖} มาตรา ๑๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๖๖} มาตรา ๑๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๖๖} มาตรา ๑๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สัญญาประกันหรือตามที่ศาลเห็นสมควรโดยมิต้องฟ้อง เมื่อศาลสั่งประการใดแล้ว ฝ่ายผู้ถูกบังคับตามสัญญาประกันหรือพนักงานอัยการมีอำนาจอุทธรณ์ได้ คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุดเพื่อประโยชน์ในการบังคับคดี ให้ศาลชั้นต้นที่พิจารณาชี้ขาดตัดสินคดีนั้น มีอำนาจออกหมายบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันได้เสมือนว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาและให้ถือว่าหัวหน้าสำนักงานประจำศาลยุติธรรมเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในส่วนที่เกี่ยวกับหนี้ตามสัญญาประกันดังกล่าว^{๕๕}

มาตรา ๑๑๙ ทวิ^{๕๖} ในกรณีที่ศาลสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ผู้ร้องขอมีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งนั้นได้ ดังต่อไปนี้

(๑) คำสั่งของศาลชั้นต้น ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์

(๒) คำสั่งของศาลอุทธรณ์ ให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกา

ให้ศาลชั้นต้นที่รับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งรับส่งคำร้องดังกล่าวพร้อมด้วยสำนวนความ หรือสำเนาสำนวนความเท่าที่จำเป็นไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาและมีคำสั่งโดยเร็ว

คำสั่งของศาลอุทธรณ์ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวยื่นตามศาลชั้นต้นให้เป็นที่สุด แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิที่จะยื่นคำร้องให้ปล่อยชั่วคราวใหม่

Table with 3 columns and 10 rows of empty cells, likely representing a signature or stamp area.

^{๕๕} มาตรา ๑๑๙ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๕๖} มาตรา ๑๑๙ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗

๗. คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙ - ๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกยุติธรรมในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวนและมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการสอบสวนคดีอาญา บทที่ ๒ การอำนวยความสะดวกยุติธรรม ข้อ ๑. การรับแจ้งความ ข้อ ๑.๑ การดำเนินการเมื่อได้รับแจ้งความ

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖

เรื่อง การอำนวยความสะดวกยุติธรรมในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน
และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการสอบสวนคดีอาญา

เนื่องจากปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลและสิทธิในกระบวนการยุติธรรมไว้ ประกอบกับมีการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทำให้คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในบางเรื่องไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขเรื่องการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในการสอบสวนคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการสอบสวนคดีอาญาเสียใหม่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑๔(๔) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ ที่ให้อำนาจในการออกคำสั่งนี้ โดยมีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๔ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงออกคำสั่งโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการสอบสวนคดีอาญา ไว้ท้ายคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

สำเนาถูกต้อง

พลตำรวจเอก

(อดุลย์ แสงสิงแก้ว)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

พันตำรวจเอก

(อุกฤษฏ์ ศรีเสือขาม)

รองผู้บังคับการกองกฎหมาย ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บังคับการกองกฎหมาย

๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

บทที่ ๒

การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา

๑. การรับแจ้งความ

การรับแจ้งความ ให้ผู้รับแจ้งความพึงระลึกไว้เสมอว่า การรับแจ้งความเป็นหน้าที่ที่จะต้องบริการประชาชน เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่ว่า “เป็นตำรวจมีอาชีพ เพื่อความผาสุกของประชาชน” จึงต้องรับแจ้งความ และให้บริการทุกเรื่องโดยให้ปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ การดำเนินการเมื่อได้รับแจ้งความ

๑.๑.๑ เมื่อมีผู้มาติดต่อราชการที่หน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน ไม่ว่าจะด้วยเรื่องใดๆ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นทักทายนาย อำนวยความสะดวกให้คำแนะนำที่ถูกต้องอย่างรวดเร็ว ห้ามมิให้หลีกเลี่ยงหรือละเลยหรือปิดความรับผิดชอบ

๑.๑.๒ เมื่อมีผู้มาแจ้งความที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา และผู้แจ้งมีความประสงค์จะแจ้งไว้เป็นหลักฐานเพื่อประกอบการยืนยัน รับรอง หรือตรวจสอบ ให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องบันทึกคำแจ้งความนั้น ในสมุดรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน ส่วนการแจ้งเอกสารหาย ให้บันทึกการรับแจ้งไว้ในสมุดรายงานประจำวันรับแจ้งเอกสารหาย

๑.๑.๓ เมื่อมีผู้มาแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญา ให้พนักงานสอบสวนทักทายนายพึงระลึกอยู่เสมอว่า ผู้เสียหายอาจร้องทุกข์ หรือผู้กล่าวโทษอาจกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนได้ และพนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องรับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเหตุจะได้ หรืออ้าง หรือเชื่อว่า เกิดภายในเขตอำนาจการสอบสวนของตนหรือไม่ก็ตาม ห้ามปฏิเสธว่าเหตุมิได้เกิดในเขตอำนาจตน และให้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑.๓.๑ การรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน โดยให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษตามระเบียบว่าด้วยการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ โดยให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้ในสมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไป หรือสมุดสารบบการดำเนินคดีจราจรทางบก ไม่ว่าจะเป็กรณี ที่เปรียบเทียบปรับในวันที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษได้หรือไม่ก็ตาม หรือทำสำนวนการสอบสวน และลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี แล้วรับดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

กรณีร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษในความผิดอาญาซึ่งมิได้เกิดในเขตอำนาจของตนหรือที่เกิดนอกราชอาณาจักร ให้รับแจ้งความโดยลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีไว้ หลังจากนั้นให้ส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่รับผิดชอบเพื่อดำเนินการสอบสวนต่อไป

๑.๑.๓.๒ การรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่า ได้เกิดภายในเขตอำนาจของตนแต่เป็นกรณีที่ผู้เสียหายขอความช่วยเหลือแต่ไม่ยอมร้องทุกข์ตามระเบียบ หรือคดีความผิดต่อส่วนตัวซึ่งผู้เสียหายมาแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน และคู่กรณีได้เจรจาอมความกัน

โดยถูกต้องตามกฎหมายก่อนที่จะมีการรับคำร้องทุกข์ตามระเบียบ หรือกรณีอื่นๆ พนักงานสอบสวนไม่ต้องทำการสอบสวน แต่ให้ลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี พร้อมทั้งบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการรับแจ้งความไว้ในสมุดสารบบการรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาโดยไม่สอบสวน (แบบ ส ๕๖ - ๗๔)

๑.๑.๔ การรับแจ้งความที่ยังไม่แน่ชัดว่าความผิดอาญาได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่า ได้เกิดในเขตอำนาจของตน ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการดังนี้

(๑) ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔

(๒) กรณีที่ไม่แน่ชัดว่าพนักงานสอบสวนคนใดในจังหวัดเดียวกัน หรือในระหว่างหลายจังหวัดให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑ โดยให้พนักงานสอบสวนที่รับแจ้งความดำเนินการสอบสวนเบื้องต้น แล้วเสนอความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้มีอำนาจชี้ขาดวินิจฉัยสั่งการ

๑.๑.๕ การรับแจ้งความที่ยังไม่แน่ชัดว่าเป็นคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ หรือเป็นเรื่องราวแพ่ง ให้พนักงานสอบสวนบันทึกการรับแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี แล้วรีบเสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน พิจารณาสั่งภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่บันทึกการรับแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี

กรณีผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องในทางแพ่งก็ให้ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้แจ้งความทราบและลงประจำวันเกี่ยวกับคดี พร้อมให้ผู้แจ้งความลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

กรณีผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องในทางอาญา ไม่ว่าจะมีความผิดอาญาแผ่นดินหรือความผิดต่อส่วนตัว ก็ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๑.๑.๖ ในกรณีเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน เมื่อผู้เสียหายขอความช่วยเหลือแต่ไม่ยอมรับร้องทุกข์ตามระเบียบ หรือเมื่อผู้เสียหายฟ้องคดีเองโดยมิได้ร้องทุกข์ก่อน หรือเมื่อมีหนังสือกล่าวโทษเป็นบัตรสนเท่ห์ หรือบุคคลที่กล่าวโทษด้วยปากไม่ยอมบอกว่า เขาคือใคร หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อในคำกล่าวโทษหรือบันทึกคำกล่าวโทษ พนักงานสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนก็ได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชา หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการ หรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ

ในกรณีผู้เสียหายขอความช่วยเหลือแต่ไม่ยอมรับร้องทุกข์ตามระเบียบ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามหน้าที่โดยมิชักช้า หลังจากนั้นจึงรายงานผู้บังคับบัญชา หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ เพื่อจะไม่ทำการสอบสวน

๘. พระราชบัญญัติการประชุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๖๓ ก

หน้า ๑๙
ราชกิจจานุเบกษา

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติ
การประชุมสาธารณะ
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการประชุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การประชุมสาธารณะ ดังต่อไปนี้

(๑) การชุมนุมเนื่องในงานพระราชพิธีและงานรัฐพิธี

(๒) การชุมนุมเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมตามประเพณีหรือตามวัฒนธรรม แห่งท้องถิ่น

(๓) การชุมนุมเพื่อจัดแสดงมหรสพ กีฬา ส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมอื่นเพื่อประโยชน์ ทางการค้าปกติของผู้จัดการชุมนุมนั้น

(๔) การชุมนุมภายในสถานศึกษา

(๕) การชุมนุมหรือการประชุมตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือการประชุมสัมมนาทางวิชาการ ของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการ

(๖) การชุมนุมสาธารณะในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก และการชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้ง แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การชุมนุมสาธารณะ” หมายความว่า การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันหรือที่หน่วยงานของรัฐมิได้เป็นเจ้าของแต่เป็นผู้ครอบครอง หรือใช้ประโยชน์ บรรดาซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ รวมตลอดทั้งทางหลวงและทางสาธารณะ

“ทางหลวง” หมายความว่า ทางหลวงตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง

“ทางสาธารณะ” หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางรถระบบรางที่มีรถเดินสำหรับประชาชนโดยสารด้วย

“ผู้จัดการชุมนุม” หมายความว่า ผู้จัดให้มีการชุมนุมสาธารณะ และให้หมายความรวมถึงผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ และผู้ซึ่งเชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมการชุมนุมสาธารณะโดยแสดงออกหรือมีพฤติการณ์ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้จัดหรือร่วมจัดให้มีการชุมนุมนั้น

“ผู้ชุมนุม” หมายความว่า ผู้จัดการชุมนุม และผู้เข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะไม่ว่าจะเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะนั้นตามคำเชิญชวนหรือการนัดของผู้จัดการชุมนุมหรือไม่

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐบาล องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“ผู้รับแจ้ง” หมายความว่า หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๓

บททั่วไป

มาตรา ๖ การชุมนุมสาธารณะต้องเป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การใช้สิทธิและเสรีภาพของผู้ชุมนุมในระหว่างการชุมนุมสาธารณะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

มาตรา ๗ การจัดการชุมนุมสาธารณะในรัศมีหนึ่งร้อยห้าสิบเมตรจากพระบรมมหาราชวัง พระราชวัง วังของพระราชทายาทหรือของพระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป พระราชินีเวศน์ พระตำหนัก หรือจากที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประทับหรือพำนัก หรือสถานที่พำนักของพระราชอาคันตุกะ จะกระทำมิได้

การจัดการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่ของรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล และศาลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีการจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่นั้น

ศาลตามวรรคสองหมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร และศาลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาล

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจประกาศห้ามชุมนุมในรัศมีไม่เกินห้าสิบล้อมรอบสถานที่ตามวรรคสอง ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงจำนวนของผู้เข้าร่วมชุมนุมและพฤติการณ์ในการชุมนุมด้วย

มาตรา ๘ การชุมนุมสาธารณะต้องไม่กีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงาน หรือการใช้บริการสถานที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานที่ทำการหน่วยงานของรัฐ
- (๒) ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ หรือสถานีขนส่งสาธารณะ
- (๓) โรงพยาบาล สถานศึกษา และศาสนสถาน
- (๔) สถานทูตหรือสถานกงสุลของรัฐต่างประเทศ หรือสถานที่ทำการองค์การระหว่างประเทศ
- (๕) สถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙ หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะก็ได้

การจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๘ นี้ไม่กระทบต่อเสรีภาพของประชาชนที่จะจัดการชุมนุมสาธารณะในที่สาธารณะอื่น

มิให้นำความในหมวด ๒ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ มาใช้บังคับแก่การชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นภายในสถานที่ตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๒

การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ให้แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง

ให้ถือว่าผู้เชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมชุมนุมในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่องขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการอำนวยความสะดวกในการชุมนุมเป็นผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะตามวรรคหนึ่ง

การแจ้งการประชุมสาธารณะต้องระบุวัตถุประสงค์ และวัน ระยะเวลา และสถานที่ประชุมสาธารณะตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งต้องเป็นวิธีที่สะดวกแก่ผู้แจ้ง และต้องให้แจ้งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ด้วย

มาตรา ๑๑ เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญของการประชุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้แจ้งทราบภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้รับแจ้งเห็นว่าการประชุมสาธารณะที่ได้รับแจ้งนั้นอาจขัดต่อมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด

หากผู้แจ้งการประชุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามวรรคสอง ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามชุมนุมโดยแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้แจ้ง

กรณีผู้แจ้งการประชุมไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งตามวรรคสามให้ยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้รับแจ้งขึ้นไปหนึ่งชั้น และให้ผู้รับอุทธรณ์วินิจฉัยและแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง คำวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นให้เป็นที่สุด

ในระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุม การอุทธรณ์และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้งดการประชุมสาธารณะ

มาตรา ๑๒ ให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะซึ่งไม่สามารถแจ้งการประชุมได้ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ แจ้งการประชุมพร้อมคำขอม่อนผันกำหนดเวลาดังกล่าวต่อผู้บังคับการตำรวจผู้รับผิดชอบพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดในจังหวัดอื่นแล้วแต่กรณีก่อนเริ่มการประชุม

ให้นำความในมาตรา ๑๐ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การแจ้งตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ให้ผู้รับคำขอม่อนผันตามวรรคหนึ่งมีหนังสือแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับคำขอ

มาตรา ๑๓ ให้ผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๑ และผู้รับคำขอม่อนผันตามมาตรา ๑๒ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๔ การชุมนุมสาธารณะที่ไม่เป็นไปตามมาตรา ๖ หรือไม่แจ้งการประชุมตามมาตรา ๑๐ หรือที่ผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้รับแจ้งหรือที่ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามการประชุมตามมาตรา ๑๑ หรือที่จัดขึ้นหลังจากที่ผู้ยื่นคำขอได้รับหนังสือแจ้งว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรที่จะผ่อนผันกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ ให้ถือว่าเป็นการประชุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หมวด ๓

หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม

มาตรา ๑๕ ผู้จัดการชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลและรับผิดชอบการประชุมสาธารณะให้เป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

(๒) ดูแลและรับผิดชอบการประชุมสาธารณะไม่ให้เกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ ตลอดจนดูแลและรับผิดชอบต่อผู้ชุมนุมปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

(๓) แจ้งให้ผู้ชุมนุมทราบถึงหน้าที่ของผู้ชุมนุมตามมาตรา ๑๖ และเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะ

(๔) ให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะในการดูแลการประชุมสาธารณะให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒)

(๕) ไม่ยุยงส่งเสริมหรือชักจูงผู้ชุมนุมเพื่อให้ผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

(๖) ไม่ปราศรัยหรือจัดกิจกรรมในการชุมนุมโดยใช้เครื่องขยายเสียงในระหว่างเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น

(๗) ไม่ใช่เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าที่มีขนาดหรือระดับเสียงตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ ผู้ชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นที่ชุมนุมหรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเกินที่พึงคาดหมายได้ว่าเป็นไปตามเหตุอันควร

(๒) ไม่ปิดบังหรืออำพรางตนโดยจงใจให้มีการระบุตัวบุคคลได้ถูกต้อง เว้นแต่เป็นการแต่งกายตามปกติประเพณี

(๓) ไม่พาดูธ ดอกไม้เพลิง สิ่งเทียมอาวุธปืน หรือสิ่งทีอาจนำมาใช้ได้อย่างอาวุธ เข้าไปในที่ชุมนุมไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีสิ่งนั้นติดตัวหรือไม่

(๔) ไม่บุกรุกหรือทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้ใช้การไม่ได้ตามปกติซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น

(๕) ไม่ทำให้ผู้อื่นกลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือเสรีภาพ

(๖) ไม่ใช่กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้เข้าร่วมชุมนุมหรือผู้อื่น

(๗) ไม่ขัดขวางหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนในการใช้ที่สาธารณะ และการดูแลการประชุมสาธารณะนั้น

(๘) ไม่เดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการประชุมระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะ

(๙) ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้จัดการชุมนุมมิได้แจ้งว่าจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายผู้ชุมนุมจะเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการประชุมได้ต่อเมื่อได้แจ้งล่วงหน้าต่อหัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการประชุมสาธารณะนั้น

มาตรา ๑๘ ผู้ชุมนุมต้องเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ผู้จัดการชุมนุมได้แจ้งไว้
ต่อผู้รับแจ้ง

หากผู้จัดการชุมนุมประสงค์จะจัดให้มีการชุมนุมต่อไป ให้แจ้งขอขยายระยะเวลาการชุมนุมต่อ
ผู้รับแจ้งภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนสิ้นสุดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๔

การคุ้มครองความสะดวกของประชาชน และการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๙ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ เป็นเจ้าพนักงานดูแล
การชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐหรือเอกชนในท้องที่นั้น
เพื่อทราบ

การชุมนุมสาธารณะที่ต่อเนื่องหลายพื้นที่ ให้ผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการตำรวจซึ่งรับผิดชอบพื้นที่
การชุมนุม แล้วแต่กรณี เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่เห็นสมควร ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติอาจแต่งตั้งข้าราชการตำรวจอื่นเป็นเจ้าพนักงานเพิ่ม
หรือแทนเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ
และการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) อำนาจความสะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นสถานที่ชุมนุม
- (๒) รักษาความปลอดภัย อำนาจความสะดวก หรือบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น
ซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ชุมนุม
- (๓) รักษาความปลอดภัยหรืออำนาจความสะดวกแก่ผู้ชุมนุมในสถานที่ชุมนุม
- (๔) อำนาจความสะดวกในการจราจรและการขนส่งสาธารณะในบริเวณที่มีการชุมนุมและ
บริเวณใกล้เคียงเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด
- (๕) กำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุม
ต้องปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา นี้ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะอาจมีคำสั่งให้ปิดหรือปรับ
เส้นทางการจราจรเป็นการชั่วคราวได้เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนหรือการดูแล
การชุมนุมสาธารณะ

ในกรณีที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะดำเนินการตามคำร้องขอ ภายในขอบอำนาจหน้าที่ของผู้นั้น

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลการชุมนุมสาธารณะต้องผ่านการฝึกอบรมให้มีทักษะ ความเข้าใจ และอดทนต่อสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะ และต้องแต่งเครื่องแบบเพื่อแสดงตน และอาจใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนได้ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๐ ก่อน ระหว่าง และภายหลังการชุมนุมสาธารณะ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐจัดหรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะเพื่อให้ประชาชนทราบถึง สถานที่ที่ใช้ในการชุมนุมและช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางจราจรหรือระบบการขนส่งสาธารณะเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่มีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือกรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือไม่เลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) กรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอ ต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะนั้น ในระหว่างรอคำสั่งศาลให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจกระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอแนะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนและคุ้มครองการชุมนุมสาธารณะ

แผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคสอง ต้องกำหนดให้เจ้าพนักงานหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม้อาจหลีกเลี่ยงการใช้กำลังได้ ให้ใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงพอที่จำเป็น การดำเนินการของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ไม่ตัดสิทธิของผู้อื่น ซึ่งได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการชุมนุมสาธารณะนั้นที่จะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม

มาตรา ๒๒ เมื่อได้รับคำขอให้มีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลพิจารณาคำขอนั้นเป็นการด่วน

ในการพิจารณา หากความปรากฏต่อศาลว่ามีผู้ชุมนุมซึ่งไม่ปฏิบัติตามประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลมีคำสั่งโดยออกคำสั่งบังคับให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

คำสั่งศาลตามวรรคสอง ให้ผู้ทรงอำนาจต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค คำสั่งศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศคำสั่งศาลตามมาตรา ๒๑ นี้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้น และประกาศโดยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ผู้ชุมนุมและประชาชนทั่วไปได้รับทราบคำสั่งศาลดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะรายงานให้ศาลทราบกับประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและปริมาตรของพื้นที่นั้นตามควรแก่กรณีเป็นพื้นที่ควบคุม และประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อทราบ

เมื่อมีการประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น รัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะได้

มาตรา ๒๔ เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จับผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือผู้ซึ่งเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๒) ค้น ยึด อายัด หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น

(๓) กระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑

(๔) มีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุม

ให้นำความในมาตรา ๑๔ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๓๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กำหนดหรือไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หรือผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พาก้าวเข้าไปในที่ชุมนุม ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มิก้าวรอนันตติตัวหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าก้าวรอนันตติตัวหนึ่งเป็นก้าวรอนันตติตัวอื่นใดอันมีสภาพคล้ายคลึงกัน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหมื่นแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ บรรดาทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะที่ยึดได้จากการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมิก้าวรอนันตติตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและโดยสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๙. พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พระราชปรารภ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
เกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่ากฏอัยการศึกซึ่งได้ตราเป็น
พระราชบัญญัติไว้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๐ (ร.ศ. ๑๒๖) นั้น อำนาจเจ้าพนักงานฝ่ายทหารที่จะกระทำ
การใด ๆ ยังหาตรงกับระเบียบพิชัยสงคราม อันต้องการของความเรียบร้อยปราศจากภัย ซึ่งจะมี
มาจากภายนอก หรือเกิดขึ้นภายในได้โดยสะดวกไม่ บัดนี้สมควรแก้ไขกฏอัยการศึกและ
เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับกาลสมัย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกกฏอัยการศึก พ.ศ.
๒๔๕๐ (ร.ศ. ๑๒๖) นั้นเสีย และให้ใช้กฏอัยการศึกซึ่งได้ตราเป็นพระราชบัญญัติขึ้นใหม่
ดังต่อไปนี้

นามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑^๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า “กฏอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๕๗”
ใช้พระราชบัญญัติที่ใดเมื่อใดต้องประกาศ

มาตรา ๒^๒ เมื่อเวลามีเหตุอันจำเป็นเพื่อรักษาความเรียบร้อยปราศจากภัย ซึ่งจะ
มาจากภายนอกหรือภายในราชอาณาจักรแล้ว จะได้มีประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้กฏอัยการ
ศึกทุกมาตราหรือแต่บางมาตรา หรือข้อความส่วนใดส่วนหนึ่งของมาตรา ตลอดจนการกำหนด
เงื่อนไขแห่งการใช้บทบัญญัตินั้นบังคับในส่วนหนึ่งส่วนใดของราชอาณาจักรหรือตลอดทั่ว
ราชอาณาจักร และถ้าได้ประกาศใช้เมื่อใด หรือ ณ ที่ใดแล้ว บรรดาข้อความในพระราชบัญญัติ
หรือบทกฎหมายใด ๆ ซึ่งขัดกับความของกฏอัยการศึกที่ให้ใช้บังคับต้องระงับและใช้บทบัญญัติ
ของกฏอัยการศึกที่ให้ใช้บังคับนั้นแทน

ลักษณะประกาศ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๑/-/หน้า ๓๘๘/๑๓ ดินชายน ๒๔๕๗
^๒ มาตรา ๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมกฏอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๘๕
พุทธศักราช ๒๔๘๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓ ถ้าไม่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วพระราชอาณาจักร ในประกาศนั้น
จะได้แสดงให้ปรากฏว่า มณฑลใด ตำบลใด หรือเขตใดใช้กฎอัยการศึก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้มีอำนาจใช้กฎอัยการศึก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๔ เมื่อมีสงครามหรือจลาจลขึ้น ณ แห่งใดให้ผู้บังคับบัญชาทหาร ณ ที่
สำนักงานนั้น ซึ่งมีกำลังอยู่ได้บังคับไม่น้อยกว่าหนึ่งกองพัน หรือเป็นผู้บังคับบัญชาในป้อมหรือที่มั่นอย่าง
ใด ๆ ของทหารมีอำนาจประกาศใช้กฎอัยการศึก เฉพาะในเขตอำนาจหน้าที่ของกองทหารนั้นได้
แต่จะต้องรีบรายงานให้รัฐบาลทราบโดยเร็วที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อเลิกต้องประกาศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๕ การที่จะเลิกใช้กฎอัยการศึกแห่งใดนั้น จะเป็นไปได้ต้องมีประกาศ
กระทรวงการมหาดไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อำนาจทหารเมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๖ ในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจ
เหนือเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับการยุทธ การระงับปราบปราม หรือการรักษาความ
สงบเรียบร้อยและเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนต้องปฏิบัติตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อำนาจศาลทหาร และอำนาจศาลพลเรือน เมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๗ ในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก ศาลพลเรือนคงมีอำนาจพิจารณา
พิพากษาคดีได้อย่างปกติ เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลอาญาศึก และผู้มีอำนาจประกาศใช้กฎ
อัยการศึกมีอำนาจประกาศให้ศาลทหารพิจารณาพิพากษาคดีอาญาซึ่งการกระทำผิดเกิดขึ้นในเขต
ที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก และในระหว่างที่ใช้กฎอัยการศึกตามที่ระบุไว้ในบัญชีต่อท้าย
พระราชบัญญัตินี้ทุกข้อ หรือแต่ บางข้อและหรือบางส่วนของข้อใดข้อหนึ่งได้ ทั้งมีอำนาจในการ
แก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกประกาศดังกล่าวนี้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม
พุทธศักราช ๒๕๑๕

มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม
พุทธศักราช ๒๕๑๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประกาศให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามความในวรรคแรกให้มีผลบังคับเฉพาะคดีที่การกระทำความผิดเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ระบิวไว้ในประกาศวันเวลาที่ระบุนั้นจะเป็นวันเวลาที่ออกประกาศนั้นหรือภายหลังก็ได้ ประกาศเช่นว่านี้ให้โฆษณาในราชกิจจานุเบกษาด้วย

นอกจากกรณีดังกล่าวแล้ว ถ้าคดีอาญาใดที่เกิดขึ้นในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึกมีเหตุพิเศษเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะสั่งให้พิจารณาพิพากษาคดีอาญานั้นในศาลทหารก็ได้

มาตรา ๗ ทวิ^๕ ประกาศให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามความในมาตรา ๗ นั้น จะให้ศาลทหารในทุกท้องที่หรือแต่บางท้องที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามที่กล่าวในมาตรานั้นเท่ากันหรือน้อยกว่ากันก็ได้

มาตรา ๗ ตวิ^๖ เมื่อได้เลิกใช้กฎอัยการศึกแล้ว ให้ศาลทหารคดีอาญาพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่ยังค้างอยู่ในศาลนั้น และให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่ยังมิได้ฟ้องร้องในระหว่างเวลาที่ใช้กฎอัยการศึกนั้นด้วย

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจ

มาตรา ๘ เมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึกในตำบลใด, เมืองใด, มณฑลใด, เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจเต็มที่จะตรวจค้น, ที่จะเกณฑ์, ที่จะห้าม, ที่จะยึด, ที่จะเข้าอาศัย, ที่จะทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่, และที่จะจับได้

การตรวจค้น

- มาตรา ๘^๗ การตรวจค้นนั้น ให้มีอำนาจที่จะตรวจค้นดังต่อไปนี้
  - (๑) ที่จะตรวจ ค้น บรรดาสิ่งซึ่งจะเกณฑ์ หรือต้องห้าม หรือต้องยึด หรือจะต้องเข้าอาศัย หรือมีไว้ในครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งมีอำนาจที่จะตรวจค้นได้ไม่ว่าที่ตัวบุคคล ในยานพาหนะ เคหะสถาน สิ่งปลูกสร้าง หรือที่ใดๆ และไม่ว่าเวลาใด ๆ ทั้งสิ้น
  - (๒) ที่จะตรวจข่าวสาร จดหมาย โทรเลข ฟิล์ม ห่อ หรือสิ่งอื่นใดที่ส่งหรือมีไปมาถึงกัน ในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก
  - (๓) ที่จะตรวจหนังสือ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ภาพโฆษณา บทหรือคำประพันธ์

^๕ มาตรา ๗ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๗

^๖ มาตรา ๗ ตวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๗

^๗ มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
การเกณฑ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐ การเกณฑ์นั้นให้มีอำนาจที่จะเกณฑ์ได้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ที่จะเกณฑ์พลเมืองให้ช่วยกำลังทหารในกิจการ ซึ่งเนื่องในการป้องกัน พระ
ราชอาณาจักร หรือช่วยเหลือเกื้อหนุนราชการทหารทุกอย่างทุกประการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) ที่จะเกณฑ์ยวดยาน, สัตว์พาหนะ, เสบียงอาหาร, เครื่องศาสตราวุธ, และ
เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ จากบุคคลหรือบริษัทใด ๆ ซึ่งราชการทหารจะต้องใช้เป็นกำลังในเวลานั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ทุกอย่าง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การห้าม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๑ การห้ามนั้น ให้มีอำนาจที่จะห้ามได้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ที่จะห้ามมิให้สมประชุมกัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) ที่จะห้ามออก จำหน่าย จ่ายหรือแจก ซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ภาพ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บทหรือคำประพันธ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) ที่จะห้ามโฆษณา แสดงมหรสพ รับหรือส่งซึ่งวิทยุ วิทยุกระจายเสียงหรือ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

วิทยุโทรทัศน์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๔) ที่จะห้ามใช้ทางสาธารณะเพื่อการจราจรไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางน้ำหรือทาง
อากาศ รวมถึงทางรถไฟและทางรถรางที่มีรถเดินด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) ที่จะห้ามมีหรือใช้เครื่องมือสื่อสารหรืออาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ และ
เคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่มีคุณสมบัติทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินหรือที่
อาจนำไปใช้ทำเป็นเคมีภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่มีคุณสมบัติดังกล่าวได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๖) ที่จะห้ามบุคคลออกนอกเคหสถานภายในระหว่างระยะเวลาที่กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๗) ที่จะห้ามบุคคลเข้าไปหรืออาศัยอยู่ในเขตท้องที่ใดซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เห็นว่า เป็นการจำเป็นเพื่อการยุทธ การระงับปราบปราม หรือการรักษาความสงบเรียบร้อยและ
เมื่อได้ประกาศห้ามเมื่อใดแล้ว ให้ผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตนั้นออกไปจากเขตนั้นภายในกำหนดเวลาที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ได้ประกาศกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๘) ที่จะห้ามบุคคลกระทำการหรือมีซึ่งกิจการหรือสิ่งอื่นใดได้ตามรัฐธรรมนูญว่าการ
กระทรวงกลาโหมได้กำหนดไว้ว่าควรต้องห้ามในเวลาที่ได้มีการประกาศใช้กฎอัยการศึก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การยึด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม
พุทธศักราช ๒๕๑๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๒ บรรดาสิ่งซึ่งกล่าวไว้ในมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ นั้น

ถ้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเห็นเป็นการจำเป็น จะยึดไว้ชั่วคราวเพื่อมิให้เป็นประโยชน์แก่ราชศัตรูหรือ เพื่อ เป็นประโยชน์แก่ราชการทหาร ก็มีอำนาจยึดได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การเข้าอาศัย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ อำนาจการเข้าพักอาศัยนั้น คือ ที่อาศัยใด ๆ ซึ่งราชการทหารเห็น จำเป็น จะใช้เป็นประโยชน์ในราชการทหารแล้ว มีอำนาจอาศัยได้ทุกแห่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๔ การทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่นั้น ให้มีอำนาจกระทำดังนี้

(๑) ถ้าแม้การสงครามหรือรบสู้เป็นรองราชศัตรู มีอำนาจที่จะเผาบ้านและสิ่งซึ่ง เห็นว่า จะเป็นกำลังแก่ราชศัตรู เมื่อกรมกองทหารลอยไปแล้ว หรือถ้าแม้ว่าสิ่งใด ๆ อยู่ในที่ซึ่งกีดกัน การสู้รบ ก็ทำลายได้ทั้งสิ้น

(๒) มีอำนาจที่จะสร้างที่มั่น หรือตัดแปลงภูมิประเทศหรือหมู่บ้านเมืองสำหรับการ ต่อสู้ราชศัตรู หรือเตรียมการป้องกันรักษา ตามความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้ทุก

อย่าง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การขับไล่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๕ ถ้ามีผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอาศัยเป็นหลักฐาน หรือเป็นผู้มา อาศัย ในตำบลนั้นชั่วคราว เมื่อมีความสงสัยอย่างหนึ่งอย่างใดหรือจำเป็นแล้ว มีอำนาจที่จะขับไล่ ผู้นั้นให้ออกไปจากเมืองหรือตำบลนั้นได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๕ ทวิ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลใดจะ เป็น ราชศัตรูหรือได้ฝักใฝ่ต่อทบัพญญัตติของพระราชบัญญัตินี้ หรือต่อคำสั่งของเจ้าหน้าที่ฝ่าย ทหารให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจกักตัวบุคคลนั้นไว้เพื่อการสอบสวนหรือตามความจำเป็นของ ทางการ ทหารได้ แต่ต้องกักไว้ไม่เกินกว่า ๗ วัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ร้องขอค่าเสียหายหรือค่าปรับจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารไม่ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๕ ทวิ เพิ่มโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๖ ความเสียหายซึ่งอาจบังเกิดขึ้นอย่างหนึ่งอย่างใด ในเรื่องอำนาจของ
เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๕ บุคคลหรือบริษัทใด ๆ จะ
ร้องขอค่าเสียหายหรือค่าปรับอย่างหนึ่งอย่างใด แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารไม่ได้เลยเพราะอำนาจทั้ง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ปวงที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้ปฏิบัติและดำเนินการตามกฎหมายอัยการศึกนี้ เป็นการสำหรับป้องกัน
พระมหากษัตริย์ ชาติ ศาสนา ด้วยกำลังทหารให้ดำรงคงอยู่ในความเจริญรุ่งเรืองเป็นอิสราภาพ
และสงบเรียบร้อยปราศจาก ราชศัตรูภายนอกและภายใน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มอบอำนาจให้เจ้ากระทรวง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๗ ในเวลาปรกติสงบศึก เจ้ากระทรวงซึ่งบังคับบัญชาทหารมีอำนาจ
สำนักงาน ตรวจกฎหมายที่ขึ้นสำหรับบรรยายข้อความ เพื่อให้มีความสะดวก และเรียบร้อยในเวลาที่จะใช้กฎ
อัยการศึกได้ตามสมควร ส่วนในเวลาสงครามหรือกลางล แม่ทัพใหญ่หรือแม่ทัพรองมีอำนาจออก
ข้อบังคับบรรยายความเพิ่มเติมให้การดำเนินไปตามความประสงค์ของกฎอัยการศึกนี้ และเมื่อได้
ประกาศกฎหมายที่ หรือข้อบังคับของแม่ทัพในทางราชการแล้ว ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ
พระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกาศมา ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เป็นวันที่ ๑๓๘๖ ใน
รัชกาลปัจจุบันนี้
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **บัญชีต่อท้าย** กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒^{๑๑}
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **ก. คดีที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลบางจำพวก** กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. คดีที่ตำรวจกระทำความผิดในขณะปฏิบัติหน้าที่ราชการสนาม

๒. คดีที่บุคคลพลเรือนสังกัดในราชการทหารเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ไม่ว่าจะเกี่ยวกับหน้าที่ราชการหรือไม่ และไม่จะได้กระทำความผิดในที่ใด ๆ ในเขตที่ใช้กฎอัยการศึก

๓. คดีที่บุคคลใด ๆ เป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดร่วมกับบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร หรือร่วมกับบุคคลดังกล่าวใน ๑. หรือ ๒. ไม่ว่าจะเป็นตัวการหรือผู้สนับสนุน

๔. คดีที่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดร่วมกับบุคคลที่มีได้อยู่ในอำนาจศาลทหารไม่ว่าจะเป็นตัวการหรือผู้สนับสนุน

ข. คดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดบางอย่าง

๑. ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาทหาร

๒. คดีที่มีชื่อกล่าวหาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินสำหรับใช้ในราชการทหารแห่งกองทัพไทย หรือกองทัพพันธมิตรแห่งประเทศไทย หรือความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายทหารไทยหรือทหารพันธมิตรแห่งประเทศไทย ในขณะที่กระทำการตามหน้าที่หรือเพราะเหตุที่กระทำการตามหน้าที่

๓. ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

(๑) ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จ

ราชการแทนพระองค์ ตั้งแต่มาตรา ๑๐๗ ถึงมาตรา ๑๑๒

(๒) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ตั้งแต่มาตรา

๑๑๓ ถึงมาตรา ๑๑๘

(๓) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร ตั้งแต่มาตรา

๑๑๙ ถึงมาตรา ๑๒๙

(๔) ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ ตั้งแต่มาตรา ๑๓๐ ถึง

มาตรา ๑๓๕

(๕) ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ตามมาตรา ๑๓๗ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ

ราชการทหาร มาตรา ๑๓๖ มาตรา ๑๓๘ ถึงมาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๖

(๖) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตั้งแต่มาตรา ๑๔๗ ถึงมาตรา

๑๕๔ มาตรา ๑๕๕ ถึงมาตรา ๑๖๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **บัญชีต่อท้าย** ^{๑๑}แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๗) ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ตามมาตรา ๑๗๒ เฉพาะที่เกี่ยวกับราชการทหาร มาตรา ๑๗๐ มาตรา ๑๗๑ มาตรา ๑๗๕ ถึงมาตรา ๑๘๕ มาตรา ๑๘๙ มาตรา ๑๙๓ มาตรา ๑๙๗ และมาตรา ๑๙๘ เฉพาะเมื่อศาลนั้นเป็นศาลทหาร
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๘) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามมาตรา ๒๐๑ และ มาตรา ๒๐๒
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๙) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตั้งแต่มาตรา ๒๐๙ ถึงมาตรา ๒๑๖
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑๐) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนตั้งแต่ มาตรา ๒๑๗ ถึงมาตรา ๒๒๕ มาตรา ๒๒๖ มาตรา ๒๒๘ ถึงมาตรา ๒๓๒ มาตรา ๒๓๕ มาตรา ๒๓๕ มาตรา ๒๓๗ และมาตรา ๒๓๘
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑๑) ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์ และตั๋ว ตั้งแต่มาตรา ๒๕๐ ถึง มาตรา ๒๕๓ เฉพาะที่เกี่ยวกับราชการทหาร
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑๒) ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ตั้งแต่มาตรา ๒๖๕ ถึงมาตรา ๒๖๘ เฉพาะที่เกี่ยวกับราชการทหาร
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑๓) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ตามมาตรา ๓๓๖ มาตรา ๓๓๙ และ มาตรา ๓๔๐
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๕. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหาร
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๕. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเขตปลอดภัยในราชการทหาร
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๖. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบทหาร
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๗. ความผิดตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ตั้งแต่ มาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๙
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๘. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยฝิ่น
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๙. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๑๐. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการค้าอันเป็นคอมมิวนิสต์
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ พุทธศักราช ๒๕๕๕^๑

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

พระราชบัญญัติโอนมติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ พุทธศักราช ๒๕๕๕^๒

มาตรา ๓ สถาปนาพระราชกฤษฎีกาได้พิจารณาลงมติโอนมติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม กฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ พุทธศักราช ๒๕๕๕ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๖ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

พระราชบัญญัติกฤษฎีกาอัยการศึก (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๗^๓

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ บรรดาคดีอาญาที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลทหารในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ซึ่งศาลทหารไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาตามความในพระราชบัญญัตินี้แล้วนั้น ให้โอนมาให้ศาลพลเรือนพิจารณาพิพากษาต่อไป และให้พนักงานอัยการเข้าเป็นโจทก์ในคดีเหล่านั้น ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาใช้บังคับตั้งแต่วันที่โอนคดีมานั้น

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกฤษฎีกาอัยการศึก พุทธศักราช ๒๕๕๗ พุทธศักราช ๒๕๕๘^๔

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

พระราชบัญญัติกฤษฎีกาอัยการศึก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒^๕

มาตรา ๕ บรรดาอำนาจหน้าที่ของแม่ทัพใหญ่ตามความในมาตรา ๑๗ แห่งกฎ

อัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บัญชาการทหารสูงสุด

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๙/ตอนที่ ๒๙/หน้า ๙๑๖/๒๘ เมษายน ๒๕๕๕
^๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๙/ตอนที่ ๕๙/หน้า ๑๓๘๘/๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕
^๓ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๑/ตอนที่ ๗๙/หน้า ๑๒๕๕/๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗
^๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๒/ตอนที่ ๒๐/หน้า ๒๕๑/๗ เมษายน ๒๕๕๘
^๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๕/ตอนที่ ๗๕/หน้า ๓๑๕/๑๑ สิงหาคม ๒๕๐๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระทั่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒**
ฉบับที่ ๑๕ ฉบับที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒๐ ฉบับที่ ๓๐ และฉบับที่ ๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยกฎ
อัยการศึก ยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ประกอบกับบัญญัติต่อท้ายกฎหมายว่าด้วยกฎ
อัยการศึกส่วนมากได้อ้างถึงความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ซึ่งได้ถูกยกเลิกและใช้ประมวล
กฎหมายอาญาแทน จึงเป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึกเสียใหม่ให้เป็น
การสอดคล้องต้องกันด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สัญญา/ปรับปรุง
๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑๐. พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพระราชบัญญัติกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สภาความมั่นคงแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นปีที่ ๗๑ ในรัชกาลปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สมเด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสภาความมั่นคงแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๙”
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓ ให้ยกเลิก
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
(๑) พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
(๒) พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
“ความมั่นคงแห่งชาติ” หมายความว่า ภาวะที่ประเทศปลอดจากภัยคุกคามต่อเอกราช
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของ
ประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน หรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติหรือการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศไทย
ที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
“นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ” หมายความว่า นโยบาย
และแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับ
ยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๓๓๗/ตอนที่ ๘๕ ก/หน้า ๓/๒๖ กันยายน ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ภัยคุกคาม” หมายความว่า ภาวะหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคง ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความรุนแรง สลับซับซ้อน หากไม่ดำเนินการแก้ไขจะเกิดผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ

“สภา” หมายความว่า สภาความมั่นคงแห่งชาติ

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาความมั่นคงแห่งชาติ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการ

ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

สภาความมั่นคงแห่งชาติ

มาตรา ๖ ให้มีสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วยสมาชิกดังต่อไปนี้

(๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานสภา

(๒) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานสภา

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และผู้บัญชาการทหารสูงสุด

ให้เลขาธิการเป็นสมาชิกและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสภา สภาอาจมีมติให้เชิญรัฐมนตรีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณา หรือผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านความมั่นคงหรือนักวิชาการด้านความมั่นคงในเรื่องนั้น ให้เข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราวในฐานะสมาชิกเฉพาะกิจด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ผู้ที่ได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นสมาชิกตามวาระหนึ่งสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

มาตรา ๗ สภาความมั่นคงแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

(๒) เสนอแนะและให้ความเห็นในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในมิติด้านความมั่นคง หรือประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ หรือการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ต่อนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) พิจารณากำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนบริหารวิกฤตการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ

(๔) กำหนดแนวทางหรือมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อเสนอนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีพิจารณา

(๕) ประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ภาพรวมในเชิงยุทธศาสตร์อันเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ

(๖) กำกับและติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น หรือตามที่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ประธานสภาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมสภา มีอำนาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา หรืออาจขอให้บุคคลใด ๆ มาชี้แจงด้วยก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๙ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมสภาโดยอนุโลม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐ สภามีอำนาจแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาของสภาซึ่งมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับความมั่นคงในด้านต่าง ๆ ด้านละไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในด้านที่จะได้รับการแต่งตั้ง และผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านความมั่นคงหรือนักวิชาการด้านความมั่นคงในด้านนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะที่ปรึกษาดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์อันเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติในด้านที่ได้รับการแต่งตั้ง เพื่อเสนอความเห็นต่อสภา หรือพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติตามที่สภามอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้ง และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาให้เป็นไปตามที่สภากำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๑ สภากำหนดผู้เคยเป็นสมาชิกเฉพาะกิจตามมาตรา ๖ วรรคสาม คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่สภามอบหมายก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การประชุมคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน ให้นำมาตรา ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้ง และการปฏิบัติงานของผู้เคยเป็นสมาชิกเฉพาะกิจที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่สภากำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒ ให้ประธานสภา สมาชิก ผู้เคยเป็นสมาชิกเฉพาะกิจซึ่งได้รับแต่งตั้งตาม
มาตรา ๑๑ กรรมการ และอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่
คณะรัฐมนตรีกำหนด

ที่ปรึกษาตามมาตรา ๑๐ มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นตามที่
คณะรัฐมนตรีกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๒
ความมั่นคงแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนที่ ๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ ให้คณะรัฐมนตรี
จัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติขึ้นตามข้อเสนอแนะของสภา
ในการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ให้สภาจัดให้มีการ
การรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและของประชาชนด้วย
การประกาศใช้และการแก้ไขปรับปรุงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง
แห่งชาติ ให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ต้องมีสาระที่
ครอบคลุมถึงนโยบายภายในประเทศ นโยบายต่างประเทศ และนโยบายการทหารกับการเศรษฐกิจ
และอื่น ๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติให้สอดคล้องต้องกัน เพื่อให้กิจการของหน่วยงานของรัฐ
สามารถประสานกันได้อย่างใกล้ชิดเป็นผลดีต่อความมั่นคงแห่งชาติ และอย่างน้อยต้องกำหนด
เป้าหมายและแนวทางการดำเนินการในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๒) การปกป้องและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ
- (๓) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและศักยภาพการป้องกันประเทศ
- (๔) การรักษาความมั่นคงภายในประเทศและระหว่างประเทศ

มาตรา ๑๕ เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศให้ใช้นโยบายและแผนระดับชาติ
ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่กรณี ใช้เป็นกรอบหรือ
แนวทางหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนนิติบัญญัติ
การกำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ แผนบริหาร
วิกฤตการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ หรือการกำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ หรือการปฏิบัติราชการอื่นใด ให้สอดคล้องกับ
 นโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง
 หรือการกำหนดแผนงานหรือโครงการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่สภากำหนดโดยความเห็นชอบ
 ของคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๖ ให้สำนักงานประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐ
 ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ
 เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณสำหรับแผนงานหรือโครงการ
 เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ ให้หน่วยงานของรัฐเสนอแผนงานหรือโครงการ
 ดังกล่าวต่อสำนักงานเพื่อพิจารณาให้ความเห็น และให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดท
 างประมาณ นำความเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาด้วย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 แผนงานหรือโครงการใดจะถือเป็นแผนงานหรือโครงการเรื่องสำคัญตามวรรคสอง
 ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติ
 ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง และแผนงานหรือ
 โครงการซึ่งเป็นเรื่องสำคัญตามมาตรา ๑๖ เพื่อสนับสนุน อำนวยความสะดวก หรือประสานการดำเนินการที่
 จำเป็น รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเร่งรัดหรือปรับปรุงการดำเนินงานดังกล่าว ให้เป็นไปอย่าง
 สม่่าเสมอและมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่าการดำเนินงานใดของหน่วยงานของรัฐไม่เป็นไปตาม
 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะ
 เรื่อง หรือแผนงานหรือโครงการตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอความเห็นต่อสภาเพื่อพิจารณาเสนอเรื่องต่อ
 นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามที่เห็นสมควรต่อไป สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส่วนที่ ๒

การรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานติดตาม ประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิด
 ภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ และจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการป้องกันหรือ
 แก้ไขสถานการณ์อันเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 ในกรณีที่มิสถานการณ์ซึ่งมีความเสี่ยงอันจะนำไปสู่ภัยคุกคามต่อความม
 ั่นคง
 แห่งชาติ ให้สำนักงานแจ้งเตือนสถานการณ์ดังกล่าวพร้อมเสนอความเห็น แนวทาง มาตรการ หรือ
 การดำเนินการอื่นที่จำเป็นในการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์นั้น ต่อนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี
 หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และให้
 สำนักงานรายงานการดำเนินการดังกล่าวต่อสภา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีสถานการณ์อันเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ ให้
สภาประกาศระดับความร้ายแรงของภัยคุกคามดังกล่าว พร้อมทั้งเสนอความเห็น แนวทาง มาตรการ
หรือการดำเนินการอื่นที่จำเป็น ต่อนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือสั่งการให้
หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเพื่อ
ป้องกัน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามดังกล่าว

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรียังไม่พิจารณาดำเนินการตามวรรคหนึ่ง
ให้สภาเป็นผู้ใช้อำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้เท่าที่
จำเป็นและเหมาะสมจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือมีการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

เมื่อการใช้อำนาจของสภาสิ้นสุดลงตามวรรคสองแล้ว ให้สภารายงานผลการ
ดำเนินการให้คณะรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกาศให้สถานการณ์ใดเป็นสถานการณ์
อันเป็นภัยคุกคามและการยกเลิกการประกาศ รวมทั้งการกำหนดระดับความร้ายแรงของภัยคุกคาม
ให้เป็นไปตามที่สภากำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีเห็นว่าการพิจารณาเรื่องใด
เป็นเรื่องสำคัญที่จะกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ ให้นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีสั่งเรื่องให้สภา
ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา หรือในกรณีที่สภาเห็นว่าควรดำเนินการในเรื่องใดเป็นเรื่อง
สำคัญเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ให้สภาเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน หมวด ๓ การกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๑ ให้มีสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบในงานธุรการของสภา และศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านความมั่นคง
ที่เกี่ยวกับงานของสภา
- (๒) จัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติตามเป้าหมาย
และแนวทางที่สภากำหนดเพื่อเสนอต่อสภา
- (๓) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณา
กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ แผนงาน และการอื่นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ
- (๔) ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และให้ความเห็น ตลอดจนอำนวยความสะดวกและประสานการ
ปฏิบัติงานใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติกับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์ และแจ้งเตือนสถานการณ์ด้านความมั่นคง การ
เปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงในเชิงยุทธศาสตร์ พิสูจน์ทราบและ
คาดการณ์ภัยคุกคามและการประเมินกำลังอำนาจของชาติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๖) ประสานงานหรือร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศในกิจการด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ ด้านความมั่นคงในเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการประเมินสถานะแวดล้อม และด้านวิชาการที่เกี่ยวกับความมั่นคง

(๗) ศึกษา วิจัย รวบรวม พัฒนา ส่งเสริม และเผยแพร่ข้อมูลหรือองค์ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น หรือตามที่สภานายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๒ ให้มีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและบริหารราชการของสำนักงาน ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

ให้เลขาธิการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยในการพิจารณาเสนอชื่อผู้ซึ่งสมควรดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ให้สภาเสนอชื่อบุคคลเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๓ บรรดาคำสั่งหรือมติของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่มีผลใช้บังคับอยู่ใน

วันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงมีผลใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าสภาความมั่นคงแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้จะมีคำสั่งหรือมติเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยสภาความมั่นคงแห่งชาติตามพระราชบัญญัตีสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้ต่อไป ทั้งนี้ จนกว่าสภาความมั่นคงแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้จะมีมติเป็นอย่างอื่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากบริบทสถานการณ์ด้านความมั่นคงและแนวโน้มภัยคุกคามต่อความมั่นคงในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศโดยมีความเชื่อมโยงกับมิติด้านต่าง ๆ และมีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แต่โดยที่กลไกการดำเนินการด้านความมั่นคงตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒ ยังไม่เอื้อต่อการปฏิบัติภารกิจในการจัดทำและบริหารนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงให้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งในการติดตาม ประเมิน วิเคราะห์ และการแจ้งเตือนสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคาม หรือการประกาศสถานการณ์อันเป็นภัยคุกคาม และการประกาศระดับความร้ายแรงของภัยคุกคาม ตลอดจนการดำเนินการอื่นที่จำเป็นในการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์นั้น ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการด้านความมั่นคงแห่งชาติและการรักษาความมั่นคงแห่งชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพร้อมรองรับสถานการณ์ด้านความมั่นคงและแนวโน้มภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑๑. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ในการขอลดยัดยืมชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๕๙

หน้า ๑๘

เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๑๘๕ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ในการขอลดยัดยืมชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย
พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ (๒) มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ วรรคสอง และมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ คณะกรรมการกองทุนยุติธรรม จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอลดยัดยืมชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ประธานกรรมการกองทุนยุติธรรมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความ และวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนยุติธรรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนยุติธรรม

“ประธาน” หมายความว่า ประธานอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือ หรือประธานอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดที่คณะกรรมการแต่งตั้ง

“คณะอนุกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือ หรือคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดที่คณะกรรมการแต่งตั้ง

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือ หรือเลขานุการคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดที่คณะกรรมการแต่งตั้ง

“ผู้ขอรับความช่วยเหลือ” หมายความว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นผู้ถูกคุมขังหรือจะถูกคุมขัง ในคดีอาญา หรือกรณีอื่นใด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนยุติธรรม และหน่วยงานในจังหวัดที่สังกัดกระทรวงยุติธรรมที่ปลัดกระทรวงยุติธรรมมอบหมาย

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานของกองทุนหรือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย

หน้า ๑๙

เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๑๘๕ ง   ราชกิจจานุเบกษา   ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

หมวด ๒
การยื่นคำขอ

ข้อ ๕ ผู้ขอรับความช่วยเหลืออาจยื่นคำขอด้วยตนเอง หรือผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ สามีหรือภริยาที่จดทะเบียนสมรส เป็นผู้ยื่นคำขอแทน หรือผู้ขอรับความช่วยเหลืออาจมอบอำนาจให้บุคคลใดเป็นผู้ยื่นคำขอแทนก็ได้ โดยวิธีการส่งคำขอทางไปรษณีย์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือช่องทางอื่นตามแบบทำขระเบียบนี้

กรณีผู้ยื่นคำขอเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล หรือผู้พิทักษ์แล้วแต่กรณี

หากผู้ยื่นคำขอเป็นสามีหรือภริยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน ญาติใกล้ชิด ผู้บังคับบัญชา หรือนายจ้างของบุคคลดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่จัดทำเอกสารมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือต่อไป

กรณีที่ผู้ขอรับความช่วยเหลือยื่นคำขอมานส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรม หรือส่วนราชการอื่น เมื่อส่วนราชการนั้นได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแล้ว ให้นำส่งสำนักงานเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ข้อ ๖ ให้สำนักงานที่เป็นภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้ยื่นคำขอเป็นสำนักงานที่รับผิดชอบ หรือเจ้าหน้าที่อาจส่งคำขอไปยังสำนักงานอื่นเพื่อประโยชน์ในการปล่อยชั่วคราวก็ได้

ข้อ ๗ เมื่อเจ้าหน้าที่รับคำขอแล้ว เห็นว่าเอกสารหลักฐานที่จำเป็นต่อการประกอบการพิจารณา ยังไม่ครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบเพื่อดำเนินการส่งเอกสารหลักฐานให้ครบถ้วน

ข้อ ๘ ก่อนพิจารณาคำขอ ให้เจ้าหน้าที่ประเมินเบื้องต้น หากพบปัญหาความเดือดร้อนที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน ให้ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าหรือประสานส่งต่อตามความจำเป็นแก่กรณี อาทิ การรักษาพยาบาล การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การหาที่พักพิงชั่วคราว เป็นต้น

ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่ให้บริการแก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับความสะดวกรวดเร็วเป็นพิเศษ

หมวด ๓
การให้ความช่วยเหลือ

ข้อ ๙ ผู้ขอรับความช่วยเหลือในการขอปล่อยชั่วคราว อาจขอรับความช่วยเหลือในการขอปล่อยชั่วคราวในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ศาล หรือหน่วยงานใดที่มีอำนาจควบคุมหรือคุมขังบุคคลตามกฎหมาย

หมวด ๔

หลักเกณฑ์การพิจารณา การทบทวน และการแจ้งผล

ข้อ ๑๐ การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ คณะอนุกรรมการต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีพฤติการณ์จะหลบหนี
- (๒) ไม่ไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไม่ไปก่อเหตุภัยอันตรายประการใด

ข้อ ๑๑ การพิจารณาตามข้อ ๑๐ ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ลักษณะการกระทำความผิดที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความมั่นคงของประเทศ หรือการกระทำที่มีผลกระทบต่อประชาชนที่ทำให้ประชาชนได้รับความเสียหาย หรือความเชื่อมั่นของกระบวนการยุติธรรม

- (๒) สาเหตุหรือพฤติการณ์น่าเชื่อว่ามิได้กระทำความผิด
- (๓) ฐานะของผู้ที่จะได้รับความช่วยเหลือ
- (๔) ประวัติการกระทำความผิด นิสัย ความประพฤติ และข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ความคิดเห็นของผู้เสียหาย หรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง หากมีการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา

หรือจำเลย

ข้อ ๑๒ การพิจารณาฐานะของผู้ที่จะได้รับความช่วยเหลือตามข้อ ๑๑ (๓) คณะอนุกรรมการ อาจคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ประกอบด้วย

- (๑) รายได้ หรือความสามารถทางเศรษฐกิจของผู้ที่จะได้รับความช่วยเหลือจากกองทุน
- (๒) ภาระค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพตามปกติอันควรแก่ฐานะานุรูป
- (๓) ภาระหนี้สินของผู้ที่จะได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนที่ไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรม

เป็นสำคัญ

เจ้าหน้าที่อาจสอบถามหรือให้แสดงหลักฐานต่าง ๆ หรือจะแสดงภาระหนี้สิน หรือมีการจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาให้ความช่วยเหลือหากมีพฤติการณ์น่าสงสัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ขอรับความช่วยเหลือ

ข้อ ๑๓ ในการให้ความช่วยเหลือ คณะอนุกรรมการต้องพิจารณาฐานะทางการเงินของกองทุนประกอบ

ข้อ ๑๔ ให้เจ้าหน้าที่สอบปากคำ ลงพื้นที่ ตรวจสอบความประพฤติ ตามความเหมาะสม และจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ทั้งนี้ อาจมีหนังสือสอบถาม หรือเชิญบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ขอนหนังสือรับรองความประพฤติ ส่งเอกสารหลักฐาน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือสิ่งอื่นใด ที่จำเป็นต่อการพิจารณาคำขอก็ได้

ให้เจ้าหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและทำรายงานความเห็นของเจ้าหน้าที่เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ หรือประธานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายโดยเร็ว

ข้อ ๑๕ ในการพิจารณาคำขอ ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาคำขอ

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนไม่สามารถเสนอคำขอตามวรรคหนึ่งได้ ให้ประธานเป็นผู้พิจารณาคำขอ และรายงานให้คณะกรรมการทราบโดยเร็ว

หากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถเสนอคำขอรับความช่วยเหลือการขอลปล่อยชั่วคราว ให้คณะกรรมการพิจารณาได้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้อนุกรรมการและเลขานุการ หรืออนุกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้พิจารณาคำขอก็ได้ และรายงานให้คณะกรรมการทราบโดยเร็ว

ข้อ ๑๖ คณะกรรมการ หรือประธาน หรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมาย มีอำนาจ พิจารณาอนุมัติ ไม่อนุมัติ หรือยุติคำขอ

เหตุแห่งการยุติคำขอ มีดังนี้

(๑) ผู้ขอรับความช่วยเหลือมีหนังสือขอยุติคำขอรับความช่วยเหลือ

(๒) ผู้ขอรับความช่วยเหลือไม่ส่งเอกสารหลักฐาน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ต่อสำนักงาน ภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) ไม่สามารถติดต่อผู้ขอรับความช่วยเหลือตามที่อยู่ที่แจ้งไว้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๔) ไม่มีเหตุจำเป็นที่ต้องใช้หลักประกันในการขอลปล่อยชั่วคราว

ข้อ ๑๗ การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ คณะกรรมการ หรือประธาน หรือผู้ที่คณะกรรมการ มอบหมายอาจให้ความช่วยเหลือเต็มจำนวน หรือบางส่วนก็ได้

ข้อ ๑๘ ให้เลขานุการแล้วแต่กรณี แจ้งผลการพิจารณาเป็นหนังสือให้ผู้ขอรับความช่วยเหลือทราบ ภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่คณะกรรมการหรือประธานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาแล้วเสร็จ

หากการพิจารณายังไม่แล้วเสร็จ ให้เลขานุการแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอรับความช่วยเหลือ ทราบถึงเหตุแห่งความล่าช้าจนกว่าจะพิจารณาแล้วเสร็จ

ข้อ ๑๙ หากกรณีผู้ขอรับความช่วยเหลือไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ประธาน หรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมาย ให้ยื่นหนังสือขอให้ทบทวนผลการพิจารณาต่อ คณะกรรมการ ประธาน หรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมายแล้วแต่กรณี พร้อมทั้งแสดงเหตุผล และข้อเท็จจริงภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา

ข้อ ๒๐ ให้เลขานุการแล้วแต่กรณี แจ้งผลการพิจารณาทบทวนเป็นหนังสือให้ผู้ขอรับความช่วยเหลือ ภายในระยะเวลาเจ็ดวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการหรือประธานหรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมาย พิจารณาแล้วเสร็จ

หมวด ๕

การดำเนินการช่วยเหลือของกองทุน

ข้อ ๒๑ เมื่อผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติค่าใช้จ่ายในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย แก่ผู้ขอรับความช่วยเหลือแล้ว ให้ผู้ขอรับความช่วยเหลือทำสัญญาการได้รับความช่วยเหลือ ณ สำนักงาน ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผล ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการประกาศ

ข้อ ๒๒ ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมหรือบุคคลที่ปลัดกระทรวงยุติธรรมมอบหมายมีอำนาจลงนาม ในสัญญาการได้รับความช่วยเหลือ

ถ้าผู้ขอรับความช่วยเหลือไม่มาทำสัญญาภายในเวลาที่กำหนดโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง ให้ถือว่า ไม่ประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือ ให้คณะกรรมการ ประธาน หรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมาย ยุติการให้ความช่วยเหลือ เว้นแต่เป็นกรณีมีเหตุอันสมควร

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุนยุติธรรม

ข้อ ๒๓ ผู้ขอรับความช่วยเหลือจะต้องนำสามี ภรรยา บุพการี ผู้สืบสันดาน ญาติใกล้ชิด ผู้บังคับบัญชา หรือนายจ้าง ไปทำสัญญาค้ำประกันกับกองทุน ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการประกาศ

ข้อ ๒๔ ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย มีอำนาจลงนามในหนังสือรับรอง การชำระเงินของกองทุน ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการประกาศ

เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบอำนาจจากบุคคลตามวรรคหนึ่ง อาจเป็นผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว และเป็นผู้ลงนามในสัญญาประกันของศาลก็ได้

ข้อ ๒๕ การวางหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้ประกอบด้วยเอกสาร ดังต่อไปนี้

- (๑) หนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุน
- (๒) สำเนาหนังสือสัญญาการได้รับความช่วยเหลือของผู้ต้องหาหรือจำเลย
- (๓) สำเนาหนังสือสัญญาค้ำประกัน

(๔) เอกสารอื่นตามข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา หรือกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๒๖ ในกรณีที่ผู้ขอรับความช่วยเหลือได้รับการปล่อยชั่วคราว ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติ ค่าใช้จ่ายในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยอาจกำหนดให้มีข้อสัญญาที่เป็นเงื่อนไขหรือมาตรการ ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือผู้ค้ำประกันต้องปฏิบัติ ข้อเดียวหรือหลายข้อ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยแจ้งเจ้าหน้าที่ หากมีการย้ายที่อยู่

(๒) ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง จนกว่าสัญญาประกันจะสิ้นสุด

(๓) ให้บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของผู้ต้องหา หรือจำเลย

(๔) มาตรการอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวและกำหนดเงื่อนไขอื่นใดบังคับนายประกัน หรือผู้ได้รับความช่วยเหลือปฏิบัติด้วยนั้น ให้ถือว่า การกำหนดเงื่อนไขตามสัญญาได้รับความช่วยเหลือจาก กองทุนดังกล่าวของศาลนั้น เป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาได้รับความช่วยเหลือจาก กองทุนด้วย

ภายหลังจากที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับการปล่อยชั่วคราว ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลย และผู้ค้ำประกัน ไปพบเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานโดยเร็ว เพื่อรับทราบเงื่อนไขที่ศาลและกองทุนกำหนด พร้อมทั้ง ให้เจ้าหน้าที่ออกใบนัดรายงานตัว ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยเก็บไว้ และแสดงต่อเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง ที่ไปรายงานตัว

อนึ่ง ในการรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ทุกครั้งให้นำหลักฐานการรายงานตัวต่อศาลไปแสดงด้วย

ข้อ ๒๗ สัญญาการได้รับความช่วยเหลือซึ่งยื่นในชั้นพนักงานสอบสวน หรือชั้นพนักงานอัยการ หรือชั้นศาลให้มีผลเฉพาะในชั้นนั้น หากผู้ขอได้รับความช่วยเหลือไม่ปฏิบัติตามสัญญา ให้ถือว่าสัญญานั้น เป็นอันสิ้นสุด

ข้อ ๒๘ ในกรณีผู้ขอได้รับความช่วยเหลือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในข้อ ๒๖ ให้เจ้าหน้าที่ มีหนังสือแจ้งไปยัง ผู้ขอได้รับความช่วยเหลือ และผู้ค้ำประกัน โดยให้ผู้ค้ำประกัน นำผู้ขอได้รับความช่วยเหลือ ไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ หากไม่ดำเนินการภายในกำหนดระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ถือว่าผู้ขอได้รับความช่วยเหลือผิดสัญญา ให้กองทุนมีสิทธิบอกเลิกสัญญา

ข้อ ๒๙ หากศาลมีคำสั่งบังคับตามสัญญาประกัน และออกหมายจับผู้ขอได้รับความช่วยเหลือ ที่เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้เลขานุการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายขอคัดสำเนาหมายจับ และมีหนังสือแจ้ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือสถานีตำรวจในเขตพื้นที่รับผิดชอบที่ใกล้ที่สุด เพื่อติดตามตัวผู้ขอรับ ความช่วยเหลือที่เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยเร็ว หรือมีหนังสือแจ้งผู้ขอได้รับความช่วยเหลือให้มารายงานตัว ที่สำนักงานโดยเร็ว และมีหนังสือแจ้งผู้ค้ำประกันให้ติดตามตัวผู้ขอได้รับความช่วยเหลือ เพื่อนำตัวมาส่งกองทุน ภายในสามสิบวัน นับแต่ได้รับหนังสือ

ข้อ ๓๐ ในกรณีผู้ขอได้รับความช่วยเหลือผิดสัญญาการได้รับความช่วยเหลือของผู้ต้องหา หรือจำเลยจนเป็นเหตุให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามสัญญาประกัน ให้กองทุนชำระเงินค่าปรับตามคำสั่งศาล ภายในเวลาที่กำหนด ในวงเงินจำนวนไม่เกินที่กำหนดไว้ในหนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุนนั้น

ข้อ ๓๑ หากกองทุนต้องชำระเงินค่าปรับเป็นจำนวนเท่าใด ผู้ขอได้รับความช่วยเหลือและผู้ค้ำประกัน ต้องชดใช้เงินแก่กองทุนจนครบถ้วน

หน้า ๒๔

เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๑๘๕ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔

ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย แจ้งผู้ขอรับความช่วยเหลือ และผู้ค้ำประกัน เป็นหนังสือลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ขอรับความช่วยเหลือ และผู้ค้ำประกัน ชดใช้เงินให้แก่กองทุน จนครบถ้วน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หรือภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด

หากผู้ขอรับความช่วยเหลือและผู้ค้ำประกันมิได้ชำระเงินคืนกองทุน ให้กองทุนดำเนินคดีกับผู้ขอรับความช่วยเหลือ และผู้ค้ำประกันต่อไป

หมวด ๖

การรายงานผล

ข้อ ๓๒ ให้เลขานุการคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดรายงานผลการพิจารณา ให้ความช่วยเหลือต่อคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือ เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการภายในวันที่ห้า ของทุกเดือน

ให้เลขานุการคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือรายงานผลการพิจารณาดามวรรคหนึ่ง และ ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือ และผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน ที่คณะกรรมการมอบหมาย เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการในรอบสามเดือน

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่คณะกรรมการมีข้อคิดเห็น หรือมติเกี่ยวข้องกับผลการพิจารณาของ คณะกรรมการ ให้สำนักงานแจ้งให้ประธานอนุกรรมการคณะนั้นทราบโดยเร็ว

หมวด ๗

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๓๔ กรณีผู้ขอรับความช่วยเหลือให้ข้อเท็จจริง หรือแสดงข้อความอันเป็นเท็จถึงขนาดว่า หากไม่แสดงข้อความอันเป็นเท็จจะไม่ได้รับความช่วยเหลือจากกองทุน ต่อเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นประโยชน์แก่ตน ในการขอรับความช่วยเหลือเงินกองทุน เจ้าหน้าที่อาจเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ประธาน หรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมาย เพื่อยุติคำขอดังกล่าวก็ได้

กรณีผู้ขอรับความช่วยเหลือให้ข้อเท็จจริง หรือแสดงข้อความอันเป็นเท็จ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ตน ถึงขนาดว่า หากไม่แสดงข้อความอันเป็นเท็จจะไม่ได้รับความช่วยเหลือจากกองทุน ต่อคณะกรรมการ ประธาน หรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมาย จนเป็นผลให้คณะกรรมการ ประธาน หรือผู้ที่ คณะกรรมการมอบหมาย อนุมัติ หรือได้จ่ายเงินช่วยเหลือแล้ว คณะกรรมการ ประธาน หรือผู้ที่ คณะกรรมการมอบหมาย อาจยกเลิกการอนุมัติ หรือการจ่ายเงินดังกล่าวก็ได้

หากผู้ขอรับความช่วยเหลือมิได้ชำระเงินคืน ให้กองทุนดำเนินคดีกับผู้ขอรับความช่วยเหลือต่อไป

ข้อ ๓๕ การพิจารณาให้ความช่วยเหลือของคณะกรรมการ ประธาน หรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมายในเรื่องใด หากไม่มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ให้ใช้ระเบียบของทางราชการที่กำหนดไว้ในเรื่องนั้นได้โดยอนุโลม

ข้อ ๓๖ สำหรับเงินกองทุนที่วางเป็นหลักประกันในการขอลดหย่อนชั่วคราวก่อนพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้ หากศาลสั่งริบให้เจ้าหน้าที่พิจารณาดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๒๙ และข้อ ๓๑ ของระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก ไพบูลย์ คุ้มฉายา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ประธานกรรมการกองทุนยุติธรรม

ภาคผนวก ข
ประกาศตั้งคณะอนุกรรมการ

ประกาศ

คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สภาผู้แทนราษฎร

ที่ ๒ / ๒๕๖๓

เรื่อง ตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาปรับปรุง แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคง

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาปรับปรุง แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการภายใต้กรอบหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ (๔) โดยกำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษา จำนวน ๖๐ วัน ซึ่งคณะอนุกรรมการประกอบด้วย

๑. พลตำรวจตรี สุทธิศาสตร์ รักดี	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. พลโท พงศกร รอดชมภู	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓. นายพีรเดช คำสมุทร	อนุกรรมการ
๔. นายสาคร เกี้ยวข้อง	อนุกรรมการ
๕. นายฉลอง เทอดวิระพงษ์	อนุกรรมการ
๖. รองศาสตราจารย์ พัทธนันท์ ธรรมภิรมย์โชค	อนุกรรมการ
๗. นายพลสิทธิ์ วัฒนแก้ว	อนุกรรมการ
๘. นายภาสกร สอนแก้ว	อนุกรรมการ
๙. เรืออากาศโท ธนเดช เพ็งสุข	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๐. นางสาวพิมพ์กัญญา กิ่งศิริวาปีกรณ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) พิจารณาศึกษา ปรับปรุง พัฒนา แก้ไขกฎหมายด้านความมั่นคงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการหรือประธานคณะกรรมการมอบหมาย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน)

รองประธานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง

ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ

ประกาศตั้งที่ปรึกษาอนุกรรมการ

คณะกรรมการการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
สภาผู้แทนราษฎร
ที่ ๑ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการปรับปรุง แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคง

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้มีมติแต่งตั้ง ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุง แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะอนุกรรมการ เพื่อให้การ ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ดังมีรายนามดังต่อไปนี้

๑. นายนพดล แก้วสุพัฒน์	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๒. นายอำนาจ ชูณหะนันท์	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๓. นายจำนงค์ ไชยมงคล	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๔. นายอินทัย ดวงคารา	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๕. นายธนพล พลเยี่ยม	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๖. นายวุฒิพงษ์ เวชยานนท์	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๗. นายอนัน เกตุทอง	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๘. นายณัฐพงศ์ นวลแสง	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๙. นายพัฒนา สุภาวะศรัณย์	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๐. นายบรรณ แก้วฉ่ำ	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๑. นางสาวรัตติกาล ไสยะภาค	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๒. นายวศิน ศรีสกุลพาณิชย์	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๓. นางสาวสมฤดี แสงด้วง	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๔. นายสมพร อธิภูวกุล	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๕. นายณรงค์ ไพบูลย์	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๖. นายสกุลชัย อัครินเรืองชัย	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๗. นายภาคิน เจริญนนทสิทธิ์	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๘. นายณัฐวุฒิ เจียงเพ็ชร	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๙. นายวัฒนา จำปาดีบัวตันกุล	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๒๐. นายอนนกร เม่งควน	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๒๑. นางสาวอรทัย ชำดี	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ

ทั้งนี้ มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน)

รองประธานกรรมการการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย
ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการการ

ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรม
การสัมมนาของคณะกรรมการธิการ

ภาพการประชุมคณะอนุกรรมการ

ด่วนที่สุด
ที่ สผ ๐๐๑๘.๑๑๓/สผ ๐๕

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่รับ ๕๑๓๖/๒๕๖๕
วันที่ ๒๗ ๒๗.๕.๖๕
เวลา ๑๗.๓๖ น.
สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗

เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานผลการศึกษาคณะกรรมาธิการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ สภาผู้แทนราษฎร

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การศึกษาปรับปรุง แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคง” จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๙) ในการกระทำกิจการการสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐ การค้าชายแดน การค้าผ่านแดนจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า ช่องทางธรรมชาติ และช่องทางตามกฎหมายศุลกากร การเดินทางข้ามแดนการจัดการและการดูแลแรงงานข้ามแดน การส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการพัฒนาชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศโดยเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับดินแดนและความมั่นคงของประชาชน นั้น ซึ่งคณะกรรมาธิการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีนฤนาถ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายธีระ ไตรสรณกุล	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายขจิตร์ ชัยนิคม	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๗. นายเชิดพงศ์ ราชปองพันธ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๘. นายนพดล แก้วสุพัฒน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๙. นายอนุมัติ ชูสารอ	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายอับดุลบาซิม อาบู	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายพีรเดช คำสมุทร	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๒. นายสาคร เกี่ยวข้อง	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๓. นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายอัฐพล โพธิ์พิพิธ	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

อนึ่ง ใน...

อนึ่ง ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยประชุมประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์ เป็นกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ แทนตำแหน่งที่ว่างลง เนื่องจาก พลโท พงศกร รอดชมพู ประธานคณะกรรมการ ได้สิ้นสุดสมาชิกภาพความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๖๓ และในคราวประชุมคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๒๓ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้มีมติให้นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์ ดำรงตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่อง การศึกษาปรับปรุง แก้ไข กฎหมายด้านความมั่นคง เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์)

ประธานคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย
ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

สำนักกรรมการ ๒
กลุ่มงานคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย
ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ
โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๓๖๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ secuser18@gmail.com

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและกฤษฎีกา ๑

สำนักการประชุม

เลขที่รับ ๑๐๔ / ๒๕๖๕

วันที่ ๒๗ / เม.ย. / ๒๕๖๕ เวลา ๑๔:๒๕ น.

กลุ่มงานระเบียบวาระ

รับที่ ๑๕๕ / ๒๕๖๕

วันที่ ๒๗ / เม.ย. / ๒๕๖๕ เวลา ๑๔:๖๕ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม

รับที่ ๕๕๕ / ๒๕๖๕

วันที่ ๒๗ / เม.ย. / ๒๕๖๕ เวลา ๑๔:๒๐ น.

ส่งกลุ่มงาน... พรบ. ๑ .....ดำเนินกิจการ